"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 186 — 1928 | Federated Pressin jäsen | Keskiviikkona, elok. 29 p:nä — Wed., August 29 | Member The Federated Press | XII Vuosik. — Vol. XII

Kelloggin sopimus on juoni Neuvostoliittoa vastaan

NÄIN JULISTAA "HUMANITE" SEN JÄLKEEN, KUN PARIISIN VIRKAVALTA VANGITSI KYMMENIÄ SOPIMUSTA VASTAAN AGITEERAAVIA TYÖLÄISIÄ

PARIISI, elok. 28. — Kommunistinen sanomalehti "Humanite" johtavassa kirjoituksessaan, jonka se julkaisi seitsemänpalstan levyisellä otsikolla, pani eilen vastalauseensa Kelloggin sodankieltosopimusta vastaan, julistaen,että sopimus on juoni Neuvostoliittoa vastaan.

"Alas sotasopimus, alas Neuvostovastainen salaliitto!" kirjoitti lehti. Kirjoitus julkaistiin muutama tunti sen jälkeen, kun 43 kommunistia vangittiin Pariisin ympäristössä syytettyinä sopimusta vastaan tähdättyjen seinäjulistusten levittämisestä.

Tyhjiä, ei mitään velvoittavia, fraaseja sisältävä asiakirja

PARIISI, elok. 28. — Ranskan hallitusrakennuksissa, Quai D'Orsaylla, missä tapahtui kansainliiton perustava kokous joitakin vuosia takaperin, allekirjoitettiin eilen iltapäivällä Kelloggin sodankieltosopimus.

Sopimuksen allekirjoittivat Saksan, Yhdysvaltain, Ranskan, Belgian, Suur-Britannian, Irlannin, Puolan, Italian; Janin, Tshekko-Slovakian, Canadan, Australian, Uuden Seelannin, Etelä-Afrikan ja Intian edustajat.

Allekirjoittamistilaisuudessa puhuivat eri imperialistivaltojen diplomaatit muka rauhanrakkaudestaan y.m. loruja. Kellogg viittasi siihen, että sopimus ei millään tavalla rajoita itsepuolustusoikeutta, eikä ole ristiriidassa kansainliiton sopimuskirjan kanssa, koska se ei kehoita jäseniään sotaan. Samoin ei sopimus ole ristiriidassa Locarnon sopimuksen kanssa. Jos Locarnoon sopimusvaltiot ovat jonkun sotaan velvoittavan sitoumuksen alaisia, sellainen velvoitus ei astuisi voimaan, ennen kun joku sopimusvaltioista on rikkonut näissä sopimuksissa tekemänsä "pyhät" lupaukset. Kellogg selitti edelleen, että kun kaikki Locarnon sopimuksen allekirjoittajat ovat myöskin allekirjoittaneet uuden sopimuksen, ei Locarnon sopimuksia voida rikkoa rikkomatta samalla Kelloggin sopimusta.

Kelloggin sopimus määrää, että kaikkien riitaisuuksien selvittämistä ja ratkaisemista, olkoot ne aiheeltaan ja luonteeltaan mitä tahansa, on etsittävä ainoastaan rauhallisin keinoin. Jos joku allekirjoittaneista valtioista turvautuu sotaan kansallisten tarkoituksiensa toteuttamiseksi, kielletään siltä "sopimuksen varaamat edut". Jos joku allekirjoittanut valtio ryhtyy sotaan sopimusta rikkoen, ovat toiset allekirjoittaneet valtiot vapautuneet "sopimuksen alaisista velvollisuuksistaan" mainittua valtiota kohtaan.

Sopimus on siis kokonaisuudessaan häikäilemätöntä narripeliä. Ensiksikin, mitkä ovat ne "sopimuksen varaamat edut" ja "velvollisuudet"? Vain korulauseita paperilla. sillä kuten Kellogg selitti, valtiot ovat oikeutetut "itsepuolustukseen" ja jokainen imperialistivaltio selittää sodan puhjetessa alkaneensa puolustussodan. Edelleen ei sopimus millään tavalla estä imperialisteja sotilaallisesta varustautumisesta, eli hiomasta hampaitaan toisiaan vastaan. Sopimus ei siis kuvasta rauhanasian edistystä, vaan kapitalististen rosvovaltioiden häpeällistä rauhan teeskentelyä.

Neuvostoliittoa pyydetään mukaan

Moskova, elok. 28. — Eilen sai Neuvostoliitto kutsun ottamaan osaa Pariisissa eilen allekirjoitettuun Briand-Kelloggin sodankieltosopimukseen. Ranskan täkäläinen lähettiläs Herbette esitti eilen Ranskasta saapuneen kutsun. Herbette selittää, että Neuvostoliitto kutsutaan mukaan samoilla oikeuksilla ja ehdoilla kuin alkuperäiset allekirjoittajat.

*

Että Neuvostoliitto kutsuttaisiin muoikeuksilla ja ehdoilla kuin alkupeon aivan harhaanjohtava, sillä sopimuksesta olivat imperialistivallat käyneet neuvotteluja jo viime joulukuusta lähtien ja sopimuksen hyväksyminen esim. Englannin ja Ranskan puolelta tapahtui vasta sen jälkeen, kun muut vallat olivat hyväksyneet heidän asettamat ehdot, jotka lisäsivät sopimuksen imperialistista luonnetta. Vasta sen jälkeen, kun imperialistivallat olivat allekirjoittaneet sopimuksen kutsuttiin Neuvostoliitto mukaan, joten sillä ei ole tilaisuutta esittää niitä muutoksia, aseitariisumiseen y.m. nähden, joita se pitää tarpeellisena.

Lunta, pakkasta ja sadetta lännellä

ELONKORJUU TULLUT KESKEYTETYKSI

WINNIPEG, elok. 28. — Saskatchewanissa ilmoitetaan 16 eri seudulla vallinneen pakkasen ja muilla seuduilla on satanut, joten elonkorjuun toimittaminen on näiden esteiden takia keskeytynyt.

Calgaryssa ilmotetaan sataneen lunta. Elonkorjuun keskeytyminen on ankara isku noin 60,000 elonkorjuutyöläiselle, sillä työn keskeytyessä jäävät he palkatta. Monessa tapauksessa pitää heidän lisäksi maksaa ruuastakin työttöminä päivinä.

Viinavoittovarat British Columbiassa jaettavina

VICTORIA, B. C., elok. 29. — Maaliskuun loppuun päättyneen puolen vuoden kuluessa olivat maakunnan viinakaupasta aiheutuneet voitot 1,964,977 dollaria, mistä määrästä 45,725 dollaria pidätettiin viinakauppahomman vararahastoihin; 320,738 dollaria perheellisten leskivaimojen avustamiseen; 559,479 doll. kunnallishallinnoille; 239,777 dollaria erinäisille sairaaloille ja laitoksille; ja loput 799,256 dollaria jäivät maakunnan varsinaisiksi tuloiksi.

Työläisten olympialaiset New Yorkissa

SUURENMOINEN OSANOTTO URHEILUKILPAILUISSA. — SUOMALAISET TYÖLÄISURHEILIJAT KUNNOSTAUTUNEET

(Vapauden erikoiskirjeenvaihtajalta)

NEW YORK. N. Y. elok. 26. — Labor Sport Union "olympialaiset", jotka pidettiin täällä eilen ja tänään, onnistuivat tavallaan loistavasti. Josin sateinen ilma kumpanakin päivänä jossakin määrin häiritsi, ei se kuitenkaan kyennyt viemään kisoilta niiden suurenmoisuutta. Aina Wisconsinin valtiota myöten saapuneet urheilijat ja voimistelijat olivat sitä mieltä, että nämä olivat suurimmat ja onnistuneimmat urheilujuhlat, mitä työväenurheilun merkeissä on koskaan Yhdysvalloissa pidetty.

Lähempi selostus tulee seuraavissa lehdissä. Tässä mainitsemme vain kisojen johtavat piirteet.

Lukuisat seurat lähettivät edustajiaan

Kisoihin osallistui kaikkiaan noin 320 kenttäurheilijaa, voimistelijaa, uimaria j.n.e. Paitsi Canadan Työväen urheiluliittoa, olivat edustettuina seuraavat seurat: Into, Waukegan, Ill.; Vilkas, Chicago; Yritys, Milwaukee, Ill.; Kiisto, Monessen, Pa.; Jyry, Cleveland, Ohio. Kiva, Bessemer, Pa.; Valo, Buffalo, N. Y.; Sisu, Worcester, Mass.; Veikot, Gardner, Mass.; Yritys, Norwood, Mass.; Pyrintö, Maynard, Mass.; Moukari, Lanesville, Mass.; Kaiku, Newport, N. H.; Veikot, Portchester, N. Y.; Toverit, Jamaica, N.Y.; Vesa, New York; Kisatoverit, Brooklyn; Hungarian W.A.C., New York; Harlem P.Y. & S.C., New York; Bronx S.C. New York.; Vagabond Sport Club, Brooklyn; Red Star S.C. Brooklyn; Scandinavian Workers A.C., New York; Freiheit Sport Club, New York; Young Workers League, New York; Bronx Workers A.C.; United Workers Cooper. Näiden lisäksi oli edustettuna useita Y.W.L:n osastoja sekä urheilijoita sellaisilta paikkakunnilta, joissa ei ole toimivaa urheiluseuraa.

Lauantaina vallitsi pilvinen sää. Yleisöä kentällä noin tuhannen. Sunnuntaikin valkeni koleahkona, mutta selkeni auringoiseksi puolisiin mennessä. Iltapäivällä ilma jälleen muuttui pilviseksi, mutta sade ei pahemmin häirinyt kisojen menoa. Kumpanakin päivänä oli yleisö "turvassa" parvekkeen katon alla. Sunnuntaina yleisöä kentällä noin 4,000

Innostuttavia joukkoesityksiä

Sunnuntain urheilijain ja voimitelijain juhlamarssiin osallistui 380 miestä ja naista. Juhlamarssi muodostui suurenmoiseksi, ollen siinä parisenkymmentä lippuakin. Yhteisvoimisteluun osallistui 322 voimistelijaa monista eri kansallisuuksista. Juhlamarssi ja yhteisvoimistelu sai yleisön haltioihinsa. Vapaaliikkeiden suoritus tapahtui tavalla, joka ylitti kaikki toivomukset. Kirjaimellisesti sanoen, ei yhtään silmäänpistävää virhettä tehty, vaikka voimisteluun osallistui neljättäsataa voimistelijaa niin laajalta a-

(Jatkoa 8:lla sivulla)

Militarismin taakka painaa läntistä Eurooppaa

"SODAN VASTUSTAMISSOPIMUKSEN" ALLEKIRJOITTAMISEN AIKANA OVAT IMPERIALISTISET VALLAT PAREMMIN VARUSTAUTUNEET SOTAA VARTEN, KUIN V. 1913

PARIISI, elok. 28. — Kelloggin "sodankielto"-sopimusta allekirjoittaessaan ovat länsi-Europan vallat paremmin varustautuneet hyökkäämään toistensa kurkkuun, kuin ennen maailman sodan alkamista Saksaa lukuunottamatta, joka Versaillesin sopimuksen yhteydessä oli pakoitettu supistamaan rauhanaikaista armeijaansa 100,000:teen mieheen entisen 800,000:n asemasta, ovat kaikki Länsi-Europan vallat lisänneet aseistettuja voimiaan.

Yli 3,000,000 sotilasta on tätänykyä vakinaisessa palveluksessa, ja tätä aseellisten voimien lukua voitaisiin koska tahansa lisätä eräillä miljoonilla, sillä useimmissa suurmaissa on miespuolinen väestö suureksi osaksi harjoitettu aseiden käyttöön, joten reservistä voidaan muutamassa päivässä muodostaa suuria armeijoita.

Parhaillaankin kutsutaan satojatuhansia reserviläisiä harjotuksiin eri Europan maissa. Samaan aikaan, kun suurvallat allekirjoittavat teennäisiä sodanvastustamissopimuksia, pitävät ne pikamobilisointiharjotuksia, sotilas-, lentovoimien ja laivastomanöövereita.

Suuria lisäyksiä vakinaisissa armeijoissa

Suur-Britannialla ja Irlannilla oli ennen maailmansotaa yht. 406,000 sotilasta aseissa, nykyään niillä on 408,000; Ranskalla ennen sotaa oli 646,000 miestä, jota lukua se on lisännyt 20,000:lla; Italialla oli ennen sotaa 274,000 miestä, nykyään sillä on 347,000; Belgialla oli v. 1913 yht. 47,000, tätänykyä sillä on 79,000 miestä; Kreikan armeijan mieslukua on lisätty 25,000:sta 66,000:teen, ja Rumanian 103,000:sta 205,000:teen.

Samalla tavalla ovat ne kapitalistiset pikkuvaltiot, jotka esiintyivät puolueettomina maailmansodassa, ottaneet nyt osaa varustelukilpailuun. Niinpä pieni Sveitsi on miliisilaitoksensa uudelleen järjestelyn kautta lisännyt aseissa olevien sotilaidensa lukua 28,000:sta 170,000:teen. Tanskan sotaväen vahvuutta on lisätty 14,000:sta 33,000:teen ja Hollannnin 26,000:sta 29,999::aan. Espanjan armeijassa oli v. 1913 yht. 93,000 miestä, nykyään 224,000. Ruotsin armeijaa on lisätty 2,000:lla miehellä, ollen nykyään 28,500. Portugalin armeija on sensijaan pienentynyt 30,000:sta 25,000:teen ja Norjan 7,000:sta 4,000:teen.

Neuvostoliitto on ainoa suurvalta, joka vapaaehtoisesti on pienentänyt armeijaansa

Porvarillinen sanomalehdistö on tämän tästä hyökännyt Neuvostoliittoa vastaan syyttäen sitä hyökkäysaikeista, ja tehden numeroa sen sotavarusteluista. Kuitenkin kaikista umpimähkäisistä syytöksistä huolimatta, ja vaikka Neuvostoliitolla on enemmän kuin millään muulla maalla syytä pelätä vihamielisten imperialistivaltioiden hyökkäyksiä, on se osoittanut vilpitöntä ranhanhaluaan, pienentämällä vakinaisen armeijan mieslukua. Venäjällä oli 1,200,000 miestä aseissa vuonna 1913. Tätänykyä on Neuvostoliitolla Associated Pressin uutistoimiston tiedon mukaan (johon perustuvat muutkin ylläesitetyt numerot) vain 900,000.

Toiselta puolen on tietenkin myönnettävä, että Neuvostoliiton sotilaallinen mahti on paljoa voimakkaampi, kuin Tsaari-Venäjän, mutta tämä johtuu ensisijassa siitä, että Neuvostoliiton toistasatamiljoonainen kansa on valmis puolustamaan omaa valtiotaan viimeiseen saakka, kun sitävastoin vanha Venäjä sai pidetyksi armeijaansa koossa vain raa'an terrorin avulla.

Kuten tiedetään, ovat eräät Keski-Europan vallat joutuneet vähentämään armeijaansa. Niinpä sillä alueella, joka ennen muodosti Itävalta-Unkarin, nykyään aseissa 190,000 miestä 424,000:n asemesta, joka muodosti sen armeijan v. 1913 ja Bulgarialla on vain 20,000 miestä ent. 60,000 asemesta.

AUTO SYÖKSYNYT ROTKOON

Agassiz, B. C. — L. S. Keeler surmaantui ja hänen vaimonsa ja A. C. Mather loukkaantuivat vaikeasti, kun viimeksimainitun ohjaama auto syöksyi tieltä noin 140 jalan syvyyteen rotkoon. Auto meni sirpaleiksi.

Rouva Keeler putosi onnekseen pois putoavasta autosta, Keelerin ja Matherin ollessa siinä sen pudotessa maahan. Keeler kuoli päähän saamistaan vammoista heti.

Nova Scotian kaivostyöläiset protesteeraavat

6—8 TUNNIN TYÖPÄIVIIN TOTTUNEET KAIVOSTYÖLÄISET PANNAAN TEKEMÄÄN 12—15 TUNTISIA PÄIVIÄ VILJAVAINIOILLA

Glace Bay, N. S., elok. 29. — Vaatien, että canadalaisella työvoimalla pitäisi olla etuoikeus työn saantiin lännen viljavainioilla ja painostaen, että brittiläisten työttömien kaivostyöläisten maahan tuottamisen johdosta lisätään vaan maan työttömien, mutta erikoisesti Nova Scotian työttömien hiilenkaivajain entuudestaan suurta joukkoa, missä tarkotuksessa käytetään elonkorjuun toimittamista vaan tarkotusten verhona, on Nova Scotian kaivostyöläisten järjestön johto päättänyt tiedottaa vastalauseensa asiassa hallitusviranomaisille.

Edelleen todetaan, että 6—8 tunnin pituiseen työpäivään Englannin hiilikaivannoissa tottuneet työläiset tulevat havaitsemaan 12—15 tunnin pituisen työpäivän viljavainioilla liian raskaaksi ja heille sopimattomaksi, mikä seikka on omiaan lisäämään työttömien armeijaa kaikkialla Canadassa.

Pitkä työpäivä tulee kaivostyöläis-elonkorjaajille erittäin raskaaksi, kun monet heistä ovat olleet vuosikausia työttöminä ja riittämättömällä ravinnolla.

Viisihenkinen perhe palanut Torontossa

PERHEEN PÄÄMIES SAANUT UHKAUKSIA JOIDEN ARVELLAAN OLEVAN YHTEYDESSÄ PALON KANSSA

TORONTO, elok. 29. — Eilen aamulla kello neljän tienoissa 203 Queenkadun itäpäässä vallinneessa tulipalossa saivat surmansa Joseph Kliamannin perheen viisi jäsentä, nimittäin isä, äiti, tytär ja kaksi poikaa. Lisäksi paloi pelastunut 7 vuotias poikanen erittäin pahoin.

Tulipalon arvellaan olevan yhteydessä niiden uhkausten kanssa, joita perheen päämies on saanut kateellisilta kilpailijoiltaan liikealalla. Perheen tytär paljasti viranomaisille asiaa koskevat seikat juuri vähää ennen kuolemistaan.

Viranomaiset tutkivat asiaa.

Kaivostyöläis-elonkorjaajien huonot palkat

HUOMATTAVA JOUKKO TYÖTTÖMINÄ WINNIPEGISSÄ — YLEINEN PALKKA 4 DOLLARIA

WINNIPEG, elok. 28. — Täällä on noin lähemmäs satakunta Englannista äskettäin maahan tuotettua kaivostyöläis-elonkorjaajaa, jotka ovat työttöminä ja eivät halua työskennellä tarjotuilla 1—2 dollarin päiväpalkoilla. Lukuisat miehet ovat vailla rahaa ja kärsivät asunnon, ja ruuan puutteesta.

Työnvälitysvirkailijat ovat puhelimitse ottaneet selkoa, ovatko työläisten valitukset alhaisista palkoista totuudenmukaiset ja saaneet selville, että työläisille on tarjottu 1—2 dollarin suuruisia päiväpalkkoja. Maanviljelijät väittävät, että maahan tuotetut brittiläiset eivät kykene tottumattomina suorittamaan työtä kylliksi tehokkaasti ja että työläiset vaativat vähintään neljä dollaria päivälle, jota he eivät kykene maksamaan kun työtä tulee perin vähän. Yleisen palkkatason ilmotetaan olevan Manitobassa ja muuallakin toistaiseksi neljä dollaria päivälle ruuan ja majoituksen lisäksi. Joissakin tapauksissa maksetaan vähemmän, kun taasen on paikkoja, joissa maksetaan enemmänkin. Majoitus on yleensä perin alkeellinen, sillä elonkorjaajat sijotetaan yöksi tavallisesti erilaatuisiin ulkorakennuksiin tai telttoihin. Työpäivän pituus on yleensä noin 12 tuntia. Joissakin tapauksissa hiukan lyhempi tai pitempi.

Montreal, elok. 28. — Temiskaming and Northern Ontario rautatien varrella sijaitsevien kaivantoalueiden kaivannot ovat tähän mennessä jakaneet osakkailleen voittoina kaikkiaan 185,811,244.31 dollaria.

Viinaliikkeiden oikeusjutuissa ennakkotuomio

MAAKUNTAHALLITUS EI NOSTAKAAN KANNETTA NOIN 40 VIINALIIKETTÄ VASTAAN

WINDSOR, ONT., elok. 29. — Joku aika takaperin toimitettiin maakunnan viinakauppalautakunnan alotteesta rajakaupungeissa suuria väkijuomavarastojen takavarikoimisia tarkotuksella saattaa väkijuomalakien kiertäjät kireälle. Sillä viinakauppalautakunnan taholta on väitetty, että rajakaupungeissa ei viedäkään kaikkia väkijuomia Yhdysvaltain puolelle, vaan löytää huomattava osa väkijuomista tiensä Ontarioon.

Myöhemmin kuitenkin vapautettiin takavarikosta väkijuomat 700,000 dollarin takauksella ja jätettiin takavarikkoon vaan hiukan, ikäänkuin todistuskappaleeksi.

Viinakauppalautakunta peruuttaa toimenpiteitään

Kun kysymyksessä oli oikeusjuttu 46 liikettä vastaan ja kun niiden täydellä ponnella loppuun saakka ajamisesta aiheutuisi viinaksien vientiverojen väheneminen samoinkuin suurten liikkeiden voittojenkin väheneminen ja kun canadalaiset hallitusherrat väittävät yhdysvaltalaisen väkijuomain salakuljetuksen ehkäisemisen rajaseuduilla olevan ikäänkuin leikkipeliä, niin kokoontuivat liittohallituksen, maakuntahallituksen ja viinakauppalautakunnan herrat neuvotteluihin, joiden tuloksena oli ilmotus, että syyte noin 40 liikettä vastaan tultanee peruutettavaksi. Saman neuvottelun tuloksena oli väkijuomain takavarikosta vapauttaminen.

Viinakapitalistit taistelevat korkeimpaan oikeusasteeseen saakka

Nyt on annettu ensimäinen päätös viinaliikkeitä vastaan nostetuissa jutuissa. Täkäläinen poliisituomari D. M. Brodie on tuominnut Erie Transit Companyn maksamaan kolmentuhannen dollarin sakon ja menettämään takavarikoidut väkijuomansa. Tuomiossa ei puhuta mitään takavarikosta vapautetuista väkijuomista, eikä niiden vapauttamiseksi annetusta takuusta. On todennäköistä, että viinaporvarit saavat niiden suhteen lievennystä lain ja oikeuden käsissä.

Vaikka lain ja oikeuden käyttö näissä suurkapitalisteja koskevissa asioissa näyttää ilmeellisen puolueelliselta, niin ilmoittavat viinaliikkeiden edustajat, että asiassa tullaan taistelemaan loppuun, aina korkeimpaan oikeusasteeseen saakka.

Tolstoi-juhlallisuudet Neuvostoliitossa

Keksijä Edisonia ja löytöretkeilijä Nansenia pyydetty ottamaan osaa juhlallisuuksiin

MOSKOVA, elok. 28. — Tolstoi-juhlakomitea on päättänyt sähköittää Thomas A. Edisonille ja Fridjiof Nansenille kutsun saapua ottamaan osaa Tolstoiviikon juhlallisuuksiin, jotka järjestetään täällä syysk. 10 ja 17 p:n välisenä aikana.

Edison on aina ollut Tolstoin töiden ihailija, ja oli hän lahjoittanut Tolstoille fonografin vähän sen jälkeen, kun hän oli koneen keksinyt.

Tolstoiviikon aikana, kunnioittaa Neuvostoliiton kansa suuren kirjailijan syntymisen vuosipäivää juhlallisuuksilla, jotka sisältävät luentoja kirjailijan merkityksestä ,hänen näytelmiensä esittämistä sekä hänen elämänsä vaiheita kuvaavien filmien näyttelemisellä.

Nälkäiselle vankeutta leivän varastamisesta

MONTREAL, elok. 28. — Kerrottuaan oikeudessa tuomarille, varastaneensa yhden seitsemän sentin arvoisen leivän nälkänsä tyydyttämiseksi, tuomittiin täällä asuva Albert Dupuis kahdeksan vuorokauden vankeusrangaistukseen.

Taasen junaonnettomuus Englannissa

LONTOO, elok. 28. — Yli 20 henkilöä loukkaantui, joista useat vaikeasti, kun Lancastrien pikajuna Manchesterista ajoi puskurien läpi täällä Eustonin asemalla eilen iltapäivällä. Ensimäiset kaksi matkustajavaunua csittain murskaantuivat. Kaksi oopperalaulajaa ovat loukkaantuneiden joukossa.

Kommunistivaino Puolassa kiihtyy

KOTITARKASTUKSIA JA JOUKKOVANGITSEMISIA TOIMITETTU KAUTTA MAAN

VARSOVA, elok. 29. — Eilen vangittiin eri paikoissa yhteensä 62 henkilöä, joita virkavalta syyttää kommunistisesta toiminnasta. Samalla toimitettiin satoja kotitarkastuksia työläisasunnoissa ja kokouspaikoissa.

Virkavallan katalat hyökkäykset seurasivat nuorten kommunistien liiton julistusta, että se tulisi viettämään liiton perustamisen seitsemättä vuosipäivää ja järjestämään suuria katumielenosoituksia syysk. 2 pnä.

Liettua pitää kiinni omistusoikeudestaan

Voldemaras selittää, että Vilna on kuuluva Liettualle, eikä Puolalle

KOVNO, Liettua, elok. 28. — Pääministeri Voldemaras piti eilen puheen 3,000 farmaria käsittävälle kokoukselle, selittäen, että Liettua on päättänyt, ettei se peräänny Vilnan omistusoikeutta koskevista vaatimuksistaan, ja tulee siitä kiistelemään Puolan kanssa, kunnes oikeudet tunnustetaan.

Hän kuitenkin jatkoi, että taistelua tultaisiin käymään rauhallisin keinoin. "Jos Pilsudski sanoo, että Vilnan täytyy kuulua Puolalle, niin minä haluan lausua, että siten puhuivat keskiajan yliherrat maaorjilleen", sanoi Voldemaras, lisäten, että on yhdentekevää saako Liettua Vilnan tänään tai huomenna, mutta kansan täytyy saada vakuuden siitä, että se tulee sen saamaan ennemmin tai myöhemmin.

Puola anasti Vilnan Liettualta joku vuosi takaperin.

Keskipäivälläkin viedään viinaa Yhdysvaltoihin

HUOLIMATTA SUURESTA SALAKULJETUSTA EHKÄISEVÄSTÄ VIRKAILIJOIDEN LAUMASTA LUISTAA SALAKULJETUS ESTEETTÖMÄSTI

WINDSOR, ONT., elok. 28. — Huolimatta Yhdysvaltain hallituksen kieltolain noudattamista valvovasta ja salakuljetuksen ehkäisemiseksi toimivasta suuresta virkailijajoukosta, mikä toimii Detroit joella nopeakulkuisilla veneillä ja runsailla aseilla varustettuna, luistaa väkijuomain salakuljetus täältä Detroitiin helpommin ja nopeammin kuin varsinainen liikenne.

Kun salakuljettavat ostavat täkäläisistä väkijuomavarastoista täyden venekuorman niin vievät he sen joen yli Detroitin kuumeisimpaan liikekeskukseen ja purkavat kuormansa keskellä kirkasta päivänvaloa ja palaavat rajan tälle puolen 15 minuutissa uutta kuormaa hakemaan, todisti tullivirkailija John Wesley Schooley Inter Transit Companya vastaan nostetussa oikeusjutussa. Hän sanoi omin silmin nähneensä tämän kaiken tapahtuvan 15 minuutin kuluessa.

Todistuksessaan Schooley sanoi, että salakuljetusta harjoittavista aluksista on enemmistö neljän tonnin kantoisia ja että ne saattavat viedä joen poikki yhdellä kerralla noin 600 laatikkoa väkijuomia. Kolmen eri viinanvientiliikkeen täällä sijaitsevista varastoista yksinään, on päivittäin viety "salakuljetustietä" yhteensä noin 15,000 laatikkoa väkijuomia rajan toiselle puolen. Liikenne luistaa paljon helpommin ja nopeammin kuin tavallinen ja "laillinen" tavaraliikenne.

Tähän saakka on suuren yleisön keskuudessa oltu sitä mieltä, että salakuljetus tapahtuisi pääasiassa yöllä, mutta todistuksesta päättäen se tapahtuu tavallisena liikeaikana ja canadalaisten viranomaisten pitäessä silmällä, miten täällä sijaitsevat väkijuomain vientiliikkeet avustavat Yhdysvaltain kieltolain ja tullilakien rikkomista. Mutta kun se tapahtuu canadalaisten taholta ainakin joitakin laillisuuden muotoja noudattaen ja kun se takaa suuria voittoja viinakauppiaille, niin eivät canadalaiset viranomaiset näe olevan syytä tehdä muuta, kuin todeta sen tapahtuvan, sillä Yhdysvaltain kieltolain ja tullilakien noudattaminen kuuluu etukädessä mainitun maan viranomaisille. Mutta ne näkyvät olevan ostettuja ja liikkuvan aina siellä missä salakuljettajia ei ole ja ahdistanevat mahdollisesti niitä salakuljettajia, jotka eivät maksa suojeluksesta.

Työväen urheiluliiton konventsioni New Yorkissa

VIITISENKYMMENTÄ EDUSTAJAA SAAPUVILLA ERI VALTIOISTA — CANADASTA PARI VELJESEDUSTAJAA.

(Omalta kirjeenvaihtajalta)

NEW YORK, N. Y., elok. 27.— Labor Sports Union vuosikonventsioni alkoi täällä, Finnish Progressive Societyn haalilla tänä aamuna klo 10. Ensimäiseksi valittiin virkailijat, joiksi tulivat: puheenjohtajaksi W. Burke, Detroit; varapuheenjohtajaksi J. Rubenstein, New York; sihteeriksi A. Steele, N.Y.; varasihteeriksi Väinö Lehtinen, Worcester, Mass.

Kaikki edustajat eivät olleet saapuvilla konventsionin alkaessa. Noin parikymmentä edustajaa oli ilmoittanut, että he saapuvat vasta molenpäivän aikaan. Edustajiksi hyväksyttiin ja saapuvilla olivat seuvat edustajat:

Toivo Ronni, Jyry Cleveland, Ohio; Väinö Lehtinen, L. S. U:n Massachusettsin piiri; Walter Burke, L.S.U:n Detroitin piiri ja Jemans A. C., Detroit; Niilo Jokinen, Visa, Quincy, Mass; Theo. Mäki, Chas Leino, Lauri Palo Kisatoverit, Brooklyn, N. Y .;U. Sirola, Vilkas, Chicago, Ill.; P. Cline, Red Star, Chicago, Ill.; Elsie Forsen, Hungarian Workers A. C. Chicago, Ill.; Lauri Wax, L. S. U:n New Yorkin piirin suomalainen aluepiiri; Torsti Nurmi, Ohion ja Pennsylvanian piiri; Ch. Bogner, Unarico Sport Club, N. Y.; Väinö Pelto, Sisu, Worcester, Mass.; G. Nordström, Scandinavian Workers A. C., New York; Emil Torkka, Eric Johnson, Veikot, Port Chester, N. Y.; Henry Raikas, Leonard Lehtinen, Voima, Detroit, Mich.; Kusti Heikkilä, Veikot, Gardner, Mass.; Emil Perttu, Ivar Hyväri, Vilkas, Chicago, Ill.; A. Salmi, G. Hendstrom, Yritys, Milwaukee Wis.; Arne Mynttinen, Emil Miller, Vesa, New York; Henry Mäki, Kiva, Bessemer, Pa.; William Kuosmanen, Kiisto, Monessen, Pa.; Jack Rubenstein I. U. U., New Bedford, Mass.; Arvo H. Karjala, Into, Waukegan, Ill.; Al. Steel, L. S. U:n itävaltioiden piiri. Veljesedustajina Canadasta ovat: Jack Seppälä, Finnish Workers Athletic Union of Canada ja Joe Silver, Workers Sport Association of Canada.

V. P.

Työmarkkinain tila elok. 1 p:nä

HEINÄKUUN ALUSSA OLI INDEKSILUKU 116.3 NOUSTEN 119.9 ELOKUUN ALUSSA

OTTAWA, elok. 28. — Viime heinäkuun alussa oli työssä olevien työläisten indeksiluku liittovaltion tilastollisen toimiston saamien tietojen mukaan 116.3 edustaen 973,462 työläistä. Elokuun 1 päivänä oli vastaava luku kohonnut 119.9 edustaen 6,506 liikkeen palveluksessa ollutta 1,003,085 työläistä.

Indeksiluvun tämän kuun 1 p:nä ilmotetaan olevan korkeamman kuin milloinkaan ennen sitten vuoden 1920. Edellisten vuosien elokuussa olivat työssä olevien työläisten lukumäärää koskevat indeksiluvut vuodesta 1921 alkaen vuoteen 1927 saakka mainitussa järjestyksessä seuraavat: 88.9; 93.1; 100.2; 94.7; 96.3; 104.2; 109.2.

Obregonin murhaan sekaantuneita pidätetty New Yorkissa

NEW YORK, elok. 29. —New Yorkin kaupungin uutistoimisto ilmoitti eilen, että viranomaiset ovat pidättäneet kuusi henkilöä Meksikon presidentti Obregonin murhan johdosta. Tarkempia tietoja puuttuu, mutta kerrotaan vankeja säilytettävän liittohallituksen rakennuksissa.

C. P. R. RAKENNUTTAA HOTELLIN LONTOOSEEN

Canadian Pacific rautatien tarkastusmatkalla olevat johtokunnan jäsenet ilmottivat täällä äskettäin johtokunnan tehneen päätöksen suuren hotellin rakennuttamisesta Lontooseen, Englantiin. Rakennustöihin ryhdyttänee tulevan vuoden alussa.

Yhtä ja toista Superior-järven kaksoiskaupungeista

THUNDER BAYN PIIRI ON OLLUT JA LIENEE TODENNÄKÖISESTI EDELLEENKIN HUOMATTAVIN SUOMALAINEN ASUTUSKESKUS CANADASSA

Eri lähteistä keräillyt H. S.

On ikäänkuin luonnollista, että Superiorjärven rannalla sijaitsevista kaksoiskaupungeista on ensiksi perustettu se, mikä sijaitsee joen suulla. Varhaisempina aikoina kun ei ollut muita kulkuteitä käytettävänä, kuin vesitiet, perustettiin asutuksia milt'ei aina jokien suulle ja niiden varsille. Niinpä historiatiedot kertovat, että nykyinen Fort Williamin kaupunki perustettiin vuonna 1667 kaupankäyntipaikaksi, missä ympäristön silloiset asukkaat, intiaanit, kävivät vaihtamassa pyydystämänsä turkikset silloisen tuotannon tarvikkeihin, joina lienee ollut etupäässä väkijuomat, ampumatarpeet ja jonninjoutava rihkama.

Tässä Kamistiquia joen suulla sijaitsevassa kaupungissa ilmotettiin vuoden 1901 väenlaskun perusteella asuneen 4,800 henkeä. Kahdenkymmenen vuoden kuluessa oli väkiluku noussut rinnan Canadan yleisen kehityksen ja väestön lisääntymisen kanssa niin, että vuonna 1921 toimitetussa väenlaskussa ilmotetaan Fort Williamin asukasluvuksi 20,541, joista oli miehiä 10,712 ja naisia 8,829. Viimeisimpien arvioiden mukaan ilmotetaan kaupungin asukasluku noin 23,000 hengeksi.

Fort Williamissa sanotaan muiden hyvyyksien lisäksi olevan 15 kirkkoa sielujen höyläämistä varten ja ainoastaan kaksi sairaalaa meidän ruumiillisen hyvinvointimme korjaamiseksi. Raitioteitä sanotaan olevan noin 31 mailia ja laituritilaa noin 26 mailin pituudelta. Sieltä lähtee hyvä autotie Duluthiin.

Fort Williamissa ilmotetaan olevan kaikkiaan 42 teollisuusyritystä, joista 36 pääoma oli vuoden 1925 teollisuustilaston perusteella 20,973,799 dollaria, pitäen työssään yhteensä 960 henkeä, joille maksetut palkat nousivat 1,273,298 dollariin. Raaka-aineisiin ilmotetaan käytetyn mainittuna vuonna 4,929,120 dollaria ja tuotteiden arvon nousseen 9,002,657 dollariin, joten työn kautta tavaroihin lisätyn arvon määrä nousee 2,800,239 dollariin.

Port Arthuri — toinen kaksoiskaupungeista

tunnettiin ennenvanhaan Prince Arthurs Landingin nimellä. Asukasluku oli vuoden 1901 väenlaskun mukaan 3,214 henkeä, nousten vuoden 1921 väenlaskussa 14,886 henkeen, mistä määrästä 7,727 ilmotettiin olevan miespuolisia ja 7,159 naispuolisia asukkaita. Viimeisimmät arviot sanovat asukasluvuksi noin 18,000 henkeä.

Vaikka Port Arthur osottautuu asukasluvultaan pienemmäksi näistä kaksoiskaupungeista, niin siitä puhutaan enemmän suomalaisten keskuudessa kuin naapurista Fort Williamista. Se johtunee ilmeisesti siitä, että Arthurissa lienee enemmän suomalaisia asukkaita. Port Arthur on myös Thunder Bayn pääkaupunki, sillä piirin oikeusistuinten keskuspaikka on siellä.

Arthurissa ilmotetaan vuoden 1925 teollisuustilaston mukaan olleen yhteensä 22 teollisuuslaitosta, joihin kiinnitettyjen pääomien määrä oli 9,817,224 dollaria ja joissa työskenteli kaikkiaan 783 työläistä, joille maksetut palkat nousivat vuoden kuluessa 1,017,268 dollariin. Kun raaka-aineisiin ilmotetaan käytetyn 1,420,199 dollaria ja kun valmistettujen tuotteiden arvo ilmotetaan yhteensä 4,662,368 dollariksi, niin jää työn kautta tavaroihin lisätyn arvon määrä 2,224,901 dollariksi.

Kaksoiskaupungit ovat tärkeä liikennekeskus

Vaikka kaksoiskaupungeissa löytyykin huomattavia teollisuusyrityksiä, kuten paperi- ja puumassatehtaita, suuri kuivatelakka, laivaveistämö ja jauhomylly, niin kaikesta huolimatta ovat kaksoiskaupungit huomattavimmat sen erikoisen tärkeän aseman vuoksi, mikä niillä on lännen aavikoiden viljan markkinoille kuljettamisessa.

Länneltä päin tullessa on kolmella tärkeällä rautatielinjalla pääteasemansa kaksoiskaupungin järvilaiturien vieressä sijaitsevien noin 40 suuren viljasäiliön ääressä. Niihin tyhjennetään rautateitse vilja-aavikolta saapuvien viljajunien kuormat. Niistä taasen vilja edelleen kuormataan laivoihin, jotka kuljettavat viljan kauemmas itään, kaiken maailman markkinoille. Nämä viljasäiliöt ovat noin 70 miljoonan bushelin vetoiset. Tähän mennessä on näiden säiliöiden kautta kulkenut markkinoille enintään 381 miljoonaa bushelia viljaa vuodessa. Valtava osa viljasta kuljetaan edelleen vesitietä myöten, sillä vuonna 1926 vei 1,386 laivaa noin 290,000,000 bushelia viljaa kaksoiskaupungeista.

Suurta laivaliikennettä varten onkin olemassa hyvät satamaedellytykset, niin Fort Williamissa, kuin Port Arthurissakin. Edellisessä paikassa Kaministiquia joen suun rannalla ja jälkimäisessä muutaman mailin etäisyydessä Superiorin rannalla. Tästä liikenteestä johtuu, että kummankin canadalaisen rautatiejärjestelmän, itäiset linjat päättyvät Fort Williamiin, josta taasen luonnollisesti alkavat läntiset linjat.

Kaksoiskaupunkien liikennetärkeyden edellytetään kasvavan

kun St. Lawrencen vesitie tulee joskus maailmassa syvennettäväksi, niin että suuret valtamerilaivat pääsevät purjehtimaan suoraan Port Arthuriin tai Fort Williamiin, eikä ainoastaan Montrealiin saakka, kuten nykyisin on asianlaita. Vaikka sitä ennen valmistuva Hudsonlahden rautatie ja Fort Churchillin satama vievätkin jossain määrin sitä rahtia, joka muussa tapauksessa tulisi kulkemaan niin idästä kuin lännestäkin kaksoiskaupunkien kautta, niin lienee syytä otaksua, että St. Lauwrencen syyvennetty vesitie tulee todella lisäämään kaksoiskaupunkien liikennetärkeyttä lännen tuotteiden maailmalle lähettämisessä ja muun maailman tuotteiden kuljettamisessa edelleen lännelle.

Näiden kaksoiskaupunkien suur- ja pikkuporvarit hokevat tämän tästä tämän St. Lawrencen vesitien syventämisen tärkeydestä. He näkevät siinä mahdollisuuden voittojensa lisäämiseen.

Thunder Bayn piiri on ollut Canadan suurin suomalaisasutuksen keskus

ja saattaa vieläkin olla. Sillä vuonna 1921 toimitetun väenlaskun tilastot osottivat maassa silloin asuneista 20,100 suomalaisesta asuneen 12,529 Ontarion maakunnassa, jakautuen 7,776 Suomessa syntyneeseen siirtolaiseen ja 4,753 maassa syntyneeseen suomalaiseen, jotka olivat ymmärrettävästi etupäässä nuorta väkeä.

Näistä asui 2,949 Suomessa syntynyttä Thunder Bayn piirissä, joista 358 Fort Williamissa ja 899 Port Arthurissa. Seuraavana tärkeimpänä asutuskeskuksena oli mainitun vuoden väenlaskun mukaan Sudburyn piiri, missä oli 1,365 Suomessa syntynyttä asukasta ja kolmantena järjestyksessä Algoman (Soon) piiri, missä ilmotetaan sanottuna vuonna asuneen 1,012 Suomessa syntynyttä siirtolaista.

Sitten vuoden 1921 on Canadan suomalainen väestö lisääntynyt siirtolaisuuden ja syntyneisyyden johdosta ainakin kahdellasadalla prosentilla ja uudet suomalaiset Canadan asukkaat ovat sijottuneet entisestään poikkeavalla tavalla erinäisiin keskuksiin. Mutta vaikka Quebecin maakunta ja itäinen osa Ontarion maakunnasta ovat saaneetkin huomattavimman osan uusista siirtolaisista, niin on edelleenkin jokseenkin selvää, että Thunder Bayn piirissä asuu edelleenkin eniten suomalaisia kuin muualla vastaavan laajuisella alueella Canadassa, sillä onhan Port Arthurin seutukin saanut huomattavan osan uusista tulokkaista.

Port Arthur on tavallaan valkosuomalaisen kulttuurin keskus,

sillä onhan siellä Suomen ensimäinen konsuli Canadassa, joka kustantaa kerran viikossa ilmestyvää lehtiriepua, nimeltään Canadan Uutiset. Port Arthurin seuduilla lienee kansallinen pikkuporvaristo voimakkaampaa kuin missään muualla maassa. Sen ilmiönä on mainitun lehden lisäksi tukevin suomalainen kirkkokunta ja kansallinen yhdistys, jotka osottavat erittäin väkevää valkoista henkeä.

Työväenliikkeessä siellä esiintyy voimakkaampana kuin missään muualla maassa suomalaisten keskuudessa i.w.w:läinen suunta, jonka siipien suojassa lämmittelevät sosialidemokraatitkin. Mutta huolimatta näistä vastavirtauksista, osottaa vallankumouksellinen ja Kommunistisen kansainvälisen kannalla oleva työväenliike olevan täälläkin paikkakunnalla voimakkaimpana tekijänä suomalaisen asujamiston keskuudessa. Sillä työläisten suuret joukot ovat havainneet, että vallankumouksellisen työväenliikkeen lipun johdolla ajetaan voimakkaimmin ja tuloksellisemmin raatajarahvaan asiaa, niin nykypäivien toiminnan tuloksiin, kuin tulevaisuuteenkin nähden.

Ensimäinen suomalainen työväenlehti Canadassa

perustettiin vuonna 1907 kesällä Port Arthurissa ja ilmestyi siellä noin kahdeksan vuotta, kunnes monesta eri syystä johtuneiden taloudellisten vaikeuksien vuoksi oli pakotettu lopettamaan ilmestymisensä. Tästä lehdestä, jonka nimi oli Työkansa, johtuu mieleen, että Port Arthurin seuduilla pitäisi kiinnittää suurempaa huomiota tämän nykyisen ja ainoan Canadan suomalaisen työväestön päivälehden, Vapauden levittämiseen. Sillä siinä suhteessa on Thunder Bayn piirissä lyöty jotain laimin. Sen osottavat numerot tilaajain lukumäärästä verrattuna asukaslukuun ja muiden paikkakuntien vastaaviin lukuihin.

Luulisi olevan selvää, että canadalaisina me haluaisimme seurata etupäässä canadalaisia asioita ja tapahtumia ja niistä saa parhaan selon ainoastaan oman lehtemme, Vapauden välityksellä. Vapauden etusivun uutisista on noin puolet canadalaisia asioita käsitteleviä, eikä mikään suomalainen lehti tällä mantereella kykene voittamaan lehteämme siinä suhteessa. On luonnollista, että lehden muiden sivujenkin sisältö on samassa suhteessa suuremmassa määrin canadalaista, vaikkakaan silti ei lyödä laimin kansainvälisten asioidenkaan selittämistä, niin uutisissa kuin kirjoituksissakin.

On suorastaan ihmeteltävää, että meidän lehtemme ei leviä jokaiseen suomalaiseen majaan Canadassa. Maan yleisten asioiden seuraamisen luulisi jo pelkästään sitä edellyttävän. Vai ovatko suomalaiset taantumassa tiedonhaluunsa nähden? Emme sano tätä siksi, että lehtemme olisi taloudellisissa vaikeuksissa, vaan siksi että haluaisimme levittää tietoa ja valistusta suomalaisen työväestön keskuuteen, joka on lehtemme ainoana tarkotuksena. Sivumennen voidaan sanoa, että Vapaus lienee varmimmalla taloudellisella pohjalla oleva suomalainen sanomalehti tällä mantereella. Sitä tullaan laajentamaan sitä mukaa kuin uusia tilaajia saadaan.

Miksi siis luetaan esimerkiksi Industrialististista Vapaudesta lainattuja canadalaisia asioita koskevia harvoja uutisia? Luulisi paljon edullisempaa olevan lukea ne ja muutkin canadalaiset uutiset suoraan ja tuoreempina suoraan Vapaudesta. Muutkin kaiken maailman uutiset saadaan Vapauden välityksellä Canadassa useimmissa tapauksissa tuoreempina kuin yhdysvaltalaisista sanomalehdistä. On luonnollista, että esimerkiksi British Columbiassa saadaan yleiset maailman uutiset tuoreempina Astoriassa ilmestyvän Toverin välityksellä, mutta, mikäli canadalaiset uutiset ovat kysymyksessä, niin on Vapaus siinä suhteessa edullisemmassa asemassa, sillä se käsittelee ymmärrettävästi runsaammin canadalaisia asioita, kuin yhdysvaltalaiset lehdet.

Siis, Vapaus jokaisen Canadan suomalaisen käteen!

Port Arthurin v.- ja u.-seura Iskun kenttä- ja rataurheilijoita. Vasemmalta oikealle: N. Rajala, J. Siipola, A. Mikkola, M. Viita, A. Mendelin, E. Järvi, S. Ponsen.

Osuustoiminta

Havaintoja Fort Francesin osuuskaupasta

Osuusliikkeillä yleensä on äärettömän paljon alkuvaikeuksia. Useat osuusliikkeet eivät heti ensimäisinä kuukausina, eikä mahdollisesti heti alkuvuosinakaan ole antaneet niitä tuloksia, mitä niiltä mahdollisesti on odotettu ja tehty laskelmia niiden suhteen. On yksilöitä, jotka hetken innostamina ovat liittyneet osuusliikkeeseen ja odottaneet siltä paljon, vaan kun eivät siitä niitä tuloksia heti alusta alkaen ole saavuttaneet, mitä he siltä olivat odottaneet, on heistä tullut osuusliikkeen vihaajia ja vastustajia. Toiselta puolelta osuusliikkeitä vastaan keksitään kaikenlaisia juonia, jotka alunperin ovat porvariston ja osuusliikkeiden vastustajien alkuunpanemia. Asia ei ollenkaan muutu siitä vaikkapa ne sitten olisivat osuuskunnan jäseniä, tai johtokuntaan kuuluvia henkilöitä, jotka niitä kertaa. Jos osuuskunnan johtokunta on kokoonpantu vähemmän työväen luokkataistelussa karaistuneesta joukosta, niin hyvin helppoa on heihin juurruttaa niitä toimenpiteitä, joiden pohjimmaisena **tarkoituksena** on osuusliikkeen vahingoittaminen. Koskekoon se sitten osuuskunnan erinäisiä yksilöitä, sen palveluskuntaa, tai osuuskunnan muita toimenpiteitä, liikkeen laajentamista, tai muuta sellaista. Minä en ollenkaan tahdo sanoa sitä, että kaikki jutut aina olisivat aivan aiheettomat, ei suinkaan, mahdollisesti niitä monasti on aiheellisiakin seikkoja, joihin nähden on tehtävä muutos. Mutta ylimalkaisesti katsoen paljon synnytetään aiheettomiakin juttuja osuustoimintaliikettä vahingoittavassa tarkotuksessa. Työväenliikkeessä yleensä pitää paikkansa se, että paljon helpompi on hajottaa, kuin rakentaa, ossustoiminta ei ole siitä poikkeus, siksi osuuskunnan jäsenistöltä ja erikoisesti juuri johtokunnalta vaaditaan harkitsemiskykyä, mitenkä missäkin suhteessa on toimittava.

FORT FRANCESIN OSUUSKAUPPA

East End Workers Co-Op. Co., Ltd on ollut toiminnassa vasta toista vuotta, mahdollisesti täälläkin on erinäisiä yksilöitä, jotka ovat pettyneet sen suhteen, toisin sanoen: eivät ole saaneet siltä kyllin suuria etuja, mitä alussa olivat otaksuneet sen antavan ja niin ollen ehkä tänäpäivänä katselevat liikettä vähemmän mieluisena oliona. He ovat lapsia, jotka eivät kestä edes vähäpätöisempää tuulta, rajumyrskystä puhumattakaan. Kaikki eivät käsitä, että osuustoiminta, kuten työväenliike ylipäänsä, on sitkeää rakennustyötä, jota rakennetaan vaan sitkeällä työllä, askel askeleelta, rappu rappuselta. Kulku tietysti ei aina ole yhtä nopeaa, mutta osuustoimintaliikkeen rakentajien täytyy olla niistä seikoista selvillä ja toimittava vointinsa mukaan kussakin tilanteessa, eikä antautua tuuliajoille jo ennen myrskyn alkamista, eikä sen kestäessäkään, vaan pyrittävä ne kaikki voittamaan.

Fort Francesin liikettä ei läheskään ensimäisinä kuukausina voitu saada itsensä kannattavalle pohjalle, liikevaihtoa ei saatu kyllin suureksi, että se olisi vastannut menoja, eli liikekustannuksia. Liikkeenhoitajaa on jouduttu vaihtamaan liikkeen lyhyen toiminta-ajan kuluessa niin, että nykyään on jo viides liikkeenhoitaja. Kuitenkin kaikista vastustuksista huolimatta liike on osottanut hiljaista nousua, talvikuukausia lukuun ottamatta, sillä kaikissa liikkeissä liikevaihto täällä silloin laskee. Vertailun vuoksi mainittakoon eri kuukausien päivän keskimääräistä myyntiä. Toukokuun keskimääräinen myynti päivää kohden oli $112.65, kesäkuun 1 päivästä kesäkuun 27 päivään keskimääräinen myynti oli $114.70 ja kesäkuun 27 päivästä elokuun 17 päivään päivän keskimääräinen myynti $120.20. Nousu ei tietysti ole suurta, mutta joka tapauksessa se osottaa, että liike on nousemaan päin. Mahdollisesti on ostajia, jotka erinäisten seikkojen takia ovat jääneet liikkeestä pois, sen toiminta-ajalla, mutta heidän tilalleen on tullut toisia ja toivottavasti kestävämpiä, jotka eivät kaikkia pikku myrskyjä pelkää. Jos vielä vertaamme heinäkuun 1927 myyntiä, joka oli keskimäärin päivässä $71.75 tämän vuoden saman ajan myyntiin, niin me havaitsemme, että keskimääräinen myynti tänä vuotena samalla ajalla oli $48.45 suurempi. Paikkakunnan tilanteen huomioon ottaen tulosta ei olenkaan voi pitää huonona. Tietysti siinä olisi paljon toivomisen varaa ja edellytyksiäkin tehdä suurempaa liikettä, mutta liikkeen alkuvaikeudet huomioon ottaen voidaan jo saavutettuo tulosta pitää tyydyttävänä.

VASTAISET SUUNNITELMAT

Jos mille, niin osuusruokalan perustamiselle täällä olisi koko hyvät edellytykset ja mahdollisuudet, sen voisi laittaa saman katon alle, jossa on osuuskauppakin; sen kannattavaisuudesta ei ole epäilystä, sillä onhan ihan vieressä suuri työmaa, jossa käy töissä satoja miehiä. Kun vaan katsotte sopivan ajan sen alkamiseen, niin sen heti alusta alkaen saa kannattavalle pohjalle.

Toimikaa päättävästi ja edellytyksien sekä laskelmien mukaan, ei pidä horjua sinne tänne eikä antautua kaikkien tuulien mukaan ajelehtimaan. Ehkä liikkeen laajentamisessa tulette tapaamaan vastustajiakin, mutta pitäkää mielessänne, että liikkeenne on paljon voimakkaampi silloin, kun sen **yhteydessä on osuusruokala. — X.**

Osuusruokala

Kirkland Laken suomalainen ruokala tarjoo ruokaa aterioittain. Jäsenyyteen voivat myös järjestyneet työläiset liittyä.

FINNISH CLUB,
Box 297, Kirkland Lake, Ont.

NAISTEN OSASTO

Port Arthurin naisosaston toiminta kuluneella vuosipuoliskolla

Port Arthurin naisosasto on pitänyt kokoukset säännöllisesti joka toinen tiistai-ilta. Jo vuoden alussa järjestettiin kokoukset siten, että asiat pohditaan ensin ja jos jää aikaa, käytetään se keskusteluja varten eri kysymyksistä. (Nuo keskustelukysymykset ovat kyllä jääneet hyvin vähiin).

Piirillä vuoden alkupuolella ilmestyneeseen kiertävään nyrkkilehteen valitsi osastomme keskuudestaan avustajat.

Kokouksista "Toverittarelle" raportteeraamaan on jokainen kokouskerta valittu uusi raportteri, ajatuksella että siten se tulee vaihtelevampaa ja yksilöt eivät tule niin kovin kuormitettua.

Port Arthurin osasto oli jonkun aikaa toiminnan yhteydessä Fort Williamin osaston kanssa. Innostusta osanottoon jäsenten kesken kuitenkin puuttui ja niin ollen kevään tullen koko yhteistoiminta jäi syrjään.

Kahdet käsityö-myyjäiset on osasto pannut pystyyn viime vuosipuoliskolla. Toisista myyjäisistä tulot luovutettiin Suomal. järjestölle. Toiset pidettiin nuorisokurssirahaston hyväksi. Mainita sopii, että Port Arthurin naisosastomme on lahjoittanut kurssirahastoon 150 dollaria 85 senttiä.

Pioneerityöhön on naisosastomme taholta kykyjen mukaan kiinnitetty huomiota ja koetettu olla apuna. Keväällä valittiin pyhäkoulukomitea, jonka huolena on oppiaineiston hankinta alkavaa talvikautta varten y.m.

Virkailijat osastoomme olemme valinneet vuosineljänneksiksi kerrallaan. Myöskin on ollut osaston puolesta vakituiset edustajat valittu, kuten agitatsioni-, kaupunginkeskuskomiteaan y.m. kokouksiin.

Aivan vuoden alussa saatoimme maan poveen yhden parhaimmista tovereistamme nimittäin Edla Telkkisen. Hänen muistolleen osaston jäsenet lauloivat sekä lahjoittivat pienen seppeleen.

Naistenpäivää Port Arthurin osasto vietti Fort Williamin osaston kanssa siten, että sama ohjelma esitettiin kummankin juhlassa. Useampia eri iltamia on osasto myöskin hommannut kuluneella vuosipuoliskolla [illegible] pungissa ja myöskin farmikon[illegible] haaleilla, joten nukkumaan ei ole [illegible]ritty. Keväällä Nipigossa pidettyyn ryhmäneuvottelukokoukseen [illegible] Port Arthurin osasto kaksi edustaja[illegible]

Intolassa 5 pnä elok. vietettyihin lasten aluejuhlien järjestelyyn [illegible] osasto osaa; samoin tulee meille [illegible] piirin naisjärjestöjen yhteiset [illegible] juhlat täällä Port Arthurissa ja Fo[illegible] Williamissa 19 pnä elokuuta, [illegible] vointimme mukaan otamme osaa. [illegible]maa toivomme toisiltakin piiri [illegible]denteen kuuluvilta naisjärjestöil[illegible] sillä kun joukkoina toimimme, [illegible] me tietä nouseville polville.

Tässä pääpiirteissään, joskaan [illegible] kokonaisuudessaan mainittuna [illegible] Port Arthurin naisosasto on toimi[illegible] kuluneella vuosipuoliskolla. Nyt [illegible] sydännä on toiminta kaikkein [illegible]jaisimmillaan, mutta toivottavaa [illegible] että se taas syksyn tullen vilkastu[illegible] ja myöskin että saisimme lisää jäseniä mukaan. — M. B.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE

Kirjallisuutta

Aseistettu Rakkaus,, kirj. Rafael Sabatini, "viitan ja miekan romaani" keskiajoilta, nid.	.85
Amerikan Unionistisen Edustajiston Venäjän Matka, neuvostovallan nykyisistä oloista ja saavutuksista, suomennos	.40
Ange Pitou, kirj. [illegible]	.75
Ajan Unohtama [illegible] kirj. Edgar Rice Burroughs, nid.	.85
Aapinen, lasten opettelukirja, sid	.55
Aavoilla Ulapoilla, [illegible] romaani, kirj. Jack London, nid.	1.00
Alanteen Sanakirja, suomalais-englantilainen, sid	5.50
Anaski, kirjoitti: Kauppis-Heikki, nid.	.50
Amerikalaisen Työväenliikkeen Vararikko, kirj. Wm. Z. Foster, nid.	.55
Apinain Kuningas, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Aviovaimo, kirj. Anna Baadsgaard, nid.	.40
Aasmannin Pojat, kirj. H. Courts-Mahler, sid.	.50
Autokirja, kirj. Yrjö Weilin, sid.	2.00
Avuttomia, romaani, kirj. J. I. Vatanen, nid.	.50
Bakteerit, Tietosarre, kirj. Osc. Streng, sid.	.50
Bastiljen Valloitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (Ranskan vallankumouksen aikana tapahtunut	.75
Babbitt, kirj. Sinclair Lewis, nid.	1.50
Cynthia, kirj. Courts-Mahler, nid.	.40
Englanninkielen Oppikirja, kirj. K. Brekke, sid.	1.50
Elsinoren Kapina, kirj. Jack London, sid.	1.25
Erämaa kutsuu, kirj. Jack London, sid.	.75
Elollisten Olentojen Lisääntyminen, kirj. F. Kolpin Ravn, sid	.50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, hyvä opettelukirja, kirj. Y. Halonen	2.65
Elsa, kirj. Teuwo Pakkala, nid.	.65
Ei Onnea Ilman Sinua, kirj. H. Courths-Mahler, sid.	1.00
Englantia Aloitteleville, kirj. Enckell-Saarinen, sid.	1.75
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, toimit. T. Wallenius, sid.	2.50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, kirj. S. Nuorteva, sid.	2.00
Eksyneitä, kirj. A. N. Koskela, nid.	.60
Gorillamies, kirj. Heikki Nummi, nid.	.40
Griseldis, kirj. H. Courths-Mahler, nid.	.65
Halikon Hakoniskat, murrekertomuksia, kirj. Kallio, sid.	1.40
Hiiri, romaani, kirj. Ninna Clasen, nid.	.40
Huoltoyhdistyksen Vuosikirja III, 1927	.25
Huilunsoittajan Katu, rakkausromaani, kirj. H. de Vere Stacpoole, sid.	.75
Hirmu-Hallitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (jatk. kirjaan Maison-Rougen Ritari)	.75
Hopeakuilu, Jännittävä intiaanikirja, kirj. George Manville Fenn, nid.	.75
Haaksirikko, kirj. intialainen Rabindranath Tagore, sid.	1.50
Hänen Englantilainen Rouvansa, kirj. Rudolph Stratz, sid.	1.25
Humoristinen Laulukirja, se viimeinen painos	.45
Humuhannun Perintö, novelli, kirj. V. Luja, nid.	.50
Hypatia, kirj. Charles Kingsley, nid.	.75
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassan, sid.	1.25
Ikuisen Päivän Maa, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.65
Ikuinen Rakastaja, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid.	.90
Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, nid.	1.75
Ikuinen Salaisuus, kirj. Jack London, nid.	.40
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassant, nid.	.75
Ikuinen Linna, kirj. Rudolph Stratz, sid.	1.25
Isänmaattomat, kirj. Herman Bang, sid.	1.50
Isoäidin Kuvakirja, kirj. Arvid Lydecken, sid.	.50
Ilmojen Halki, kertomus lennosta pohjoisnavalle, kirj. Amundsen, nid.	1.50
Juustoparooni, kirj. Kalle Rissanen, nid.	.40
Josef Balsamo, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 2	.90
Jumalan Maa Ja Nainen, kirj. James Oliver Curwood, seikkailuja Canadan pohjoisseuduissa, nid.	.75
Jill, miellyttävä romaani, kirj. E. M. Delafield, sid.	.90
Jack London Elämäkerta, kirj. Helmi Krohn, nid.	.90
Jerin Veli, erään koiran seikkailuja Etelämerellä, kirj. Jack London, sid.	1.00
Juvenilia, kirj. Larin Kyösti (Nuoruuden Muistelmia), sid.	1.25
Jenkkejä Maailmalla, kirj. Mark Twain, sid.	1.75
Järjestelmäni Miehille, hyvä voimistelukirja, kirj. J. Mueller	1.25
Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, nid.	1.00
Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, sid.	1.50
Kauhea Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Kaleerivanki No. 117, 3 suurta osaa, kirj. P. Du Terrail, sid.	3.75
Kaupunki-Kansakoulun Laskuoppi ja Tuloskirja, sid.	1.00
Kananhoitokirja, kirj. Mikko Ilkka, sid.	1.25
Kahdeksan Serkusta, kirj. Louisa M. Alcott, sid.	1.00
Kairosta Niilin Latvoille, matkailijakertomus, kirj. Pekkala, nid.	.90
Kadotuksen Kansa, kuvaus London itäpäästä, kirj. Jack London, sid.	1.00
Kemia, kirj. Hanna Seikku, sid.	.75
Kansakoulun Karttakirja, toim. Jotuni, sid.	1.00
Kielletty Hedelmä, kirj. Nataly von Eschstruth, nid.	.30
Kirja Naisille, kirj. Mrs. E. B. Duffy, nid.	.60
Kaulanauha, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.60
Kaksi Rakastavaista, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Kansakoulun Kartasto, uusi, toim. A. R. Blomqvist ja E. E. Kaila	1.00
Kommunistinen Manifesti, kirj. Karl Marx, sid.	1.00
Kurjat, ens. osa Fantine, kirj. Victor Hugo, sid.	1.50
Kuudes Maanosa, kirj. Arvid Lydecken, nid.	.65
Kesäinen Leikki, romaani, kirj. Fredrik Böök, sid.	1.25
Keltainen Domino, kirj. Marcel Prevost, sid., hieno rakkausromaani	.75
Klondyken Kuningas, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London	1.25
Kuningattaren Kaulanauha, kirj. A. Dumas, historiall. romaani No. 5, nid.	.75
Kreivitär de Charny, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 8, nid.	.75
Kansan Mies, kirj. A. Dumas, romaani Ranskan vallankumouksesta, nid.	.75
Kipinälennättimen Toiminta, kuvitettu opas, kirj. Krigar ja Subkis, sid.	.50
Kilpakosijat, seikkailuromaani, kirj. D. Grimston, nid.	.40
Kirjanpito-opas, tehnyt Juhana Toivlainen, nid.	.75
Kirjanpito, kauppaopistoja varten, kirj. I. Kovero	1.50
Keittokirja, kirj. Mina Walli, sid.	2.00
Kolme Muskettisoturia, jännitysromaani, kirj. A. Dumas, 3 osaa, nid.	1.00
Kruunun Perämies, kirj. Larin Kyösti, nid.	1.25
Ketunpyyntiopas, kirj. Edvard Koponen, nid.	1.00
Kurkien Keralla Afrikkaan, matkailija- ja lintukert., kirj. B. Berg, nid.	1.75
Kultainen Paula, kirj. James O. Curwood, nid.	.65
Kuvia Metsän Elämästä, kirj. R. H. France, Tietosarja, Uusi Sarja I, nid.	.40
Kun Ruusu Puhkeaa, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid.	1.00
Kultamaan Rakkautta, kirj. Jack London, nid.	.40
Kaunis Ambrosine, miellyttävä rakkausromaani, kirj. Elinor Glyn, nid.	.40
Kuunlaakso, romaani, 2 osaa, kirj. Jack London, sid.	2.00
Kuningas Ludvig ja Hänen Lemmittynsä, kirj. Courths-Mahler, nid.	.40
Leonora, hieno romaani, kirj. Arnold Bennett, nid.	.40
Lenin ja Leninismi, kuuluu sarjakirjastoon, kirj. I. Stalin, sid.	.75
Lenin — Taistelija, Opettaja, Johtaja, nid.	.40
Lumikenttien Tytär, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London, sid.	1.25
Lappalaisten Kuningatar, Sten Sture Vanhempi ja Hänen Aikalaisensa, I osa, kirj. Carl Blink, nid.	.55
Lasten Laulukirja, kirj. Hilja Liinamaa-Pärssinen, sid. nuottipainos	.35
Luonnontieteiden Voittokulku, Tietosarja, kirj. Launhardt, sid.	.50
Luolatyttö, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid.	.65
Lasten Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid.	.25
Lääkärin Muistelmia, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 1	.80
Luokkien Sota, kirj. Jack London, nid.	.85
Lyhyt Terveysoppi Naisille, kirj. tri Fr. Hovitz	.35
Liselotten Naiminen, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.25
Lynne Courtin Salaisuus, kirj. J. S. Fletcher, nid.	.50
Läpi Seinän, kirj. Cl. Moffett, Jännitys romaaneja II, nid.	.85
Lajien Synty, luonnonhistoriaa, kirj. Charles Darwin, sid.	3.00
Maison-Rougen Ritari, kirj. Alexandre Dumas, nid.	.75
Marseljeesi, romaani Ranskan vallankumouksesta, kirj. A. Dumas, nid.	.85
Maan Uumenissa, kirj. Edgar Rice Burroughs (Ikuisen Päivän Maa on tähän jatkoa), nid.	.75
Maanviljelys, Kemia ja Fysiikka, kirj. Arthur Rindell, sid.	1.75
Maanviljelysoppi, kirj. Suninen, sid.	1.25
Mabelin Häämatka, D. D. Wells, nid.	.40
Marsin Prinsessa, krij. E. R. Burroughs, nid.	.65
Maailman Taloudellinen Työväenliike, kirj. H. Losovsky	.75
Maailmanrakenne, käsittelee maailmankaikkeutta, kirj. E. Becher, nid.	1.75
Mansaaren Tyttö, romaani, kirj. Hall Caine, nid.	1.00
Maapallon Kehityshistoria, Tietosarja, kirj. Victor Madsen, nid.	.50
Maailmanliike, Tietosarja, kirj. Albrecht Wirth, sid.	.50
Martin Eden, kirj. Jack London, sid.	1.50
Mitä Olen Sinulle Tehnyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.60
Minkä Jumala on Yhdistänyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Maija-Rouvan Onni, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Metsän Tyttö, kertomaromaani, kirj. Maurize Barres, nid.	.75
Minun Marttani, kirj. Arvid Järnefelt, sid., kertomus	1.25
Minä Tahdon, kirj. H. Courths-Mahler, nid.	.50
Merikotka, kertomus Saksan kaapparilaivastosta sota-aikana, kirj. Felix von Luckner, sid.	1.25
7.000 Mailia Halki Afrikan Aavikoiden, kirj. Otto Zeltins-Goldfels, sid.	1.25
Meren Erakot, kirj. Arvid Lydecken, nid.	.40

[illegible]

Ylläolevan lisäksi voi Vapauden konttorista tilata WATERMANS FOUNTAIN KYNIÄ, joiden hinnat ovat $2.75, $4.00, $6.00 ja $7.00.

Uusia kirjoja tulee jatkuvasti Suomesta samoin kuin omiakin kustannuksia. Seuratkaa ilmotuksia Vapaudessa. Tehkää tilaukset allaolevaan osoitteeseen.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA — Box 69, Sudbury, Ont.

Punikki sanoo asian halki

— eikä osittain. Syntyisi kauhea hämminki, ellei Punikkia olisi — veli ei tuntisi veljeä, sisar ei sisarta, sulhanen helluansa. Punikki on jästi, joka nostattaa ajatukset. Joko sinulle, rakas aateveli ja -sisar, tulee Punikki? Jos ei, niin tee tärkeä käännös elämässäsi ja ala sitä tilaamaan! Niitä kauppojansakin katuu, mutta tämä kauppa on sellainen, jota ei kadu niin kauan kuin maa seisoo (joka ei seiso). Ennemmin tai myöhemmin se on kumminkin tehtävä. Jos sinulle jo tulee Punikki, niin katso peiliin, niin näet viisaan miehen tai naisen. Leikkaa silloin tämä ilmotus irti ja hanki tilaus joltakin toiselta. Punikin tilaushinnat ovat narikkahinnat: $1.50 vuosi, 90c puoli v., Canadaan $1.75 ja $1.05.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Punikin tilaus. Rahaa seuraa $....................

Nimi ....

Osote ....

....

RAHAA SUOMEEN

urssi Suomen Markkaa

39.60

Canadan Dollarista

LÄHETYSKULUT:

c lähetyksistä alle $20.00, 60 c lätyksistä $20.00—$49.99, 80c lätyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 hetyksistä $80.00—$100.00 sekä c jokaiselta seuraavalta alkavalta dalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lätyskulut $3.50 lähetykseltä.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat ivat käydä Vapauden konttorissa dustamassa erikoiskurssia.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN EDUSTAKAA PILETTIASIOITA

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY. ONT.

Vapaudelle ottava rahavälityksiä staan myöskin:

APAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur. Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
239 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

J. OKSANEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI,
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN,
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

A. T. HILL,
7 Broadview Ave., Toronto, Ont.

DAVID HELIN
paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

NÄYTTÄMÖTAIDE

"Vapaassa maassa"

Vapaassa maassa" on 5-näytöksi- n laulunäytelmä, kirj. Aku Päiviö. ulut säveltänyt Jack Koski.

Edellämainitusta kappaleesta ei ole kisuudessa vielä paljoa mainittu ään. Koska kappale tavallaan on ä alueella asuvien henkilöiden tuo- a, niin lienee paikallaan mainita ä muutamalla sanalla myöskin alu- merossa. Vielä senkin tähden, että juuri näytelmäseurat valmistele- talviohjelmiaan. Olkoon jo etu- een sanottu, että "Vapaassa maas- kappaleen pitäisi löytää tiensä aiselle työväen näyttämölle.

Vapaassa maassa" kappaleen juo- on jokapäiväistä, työläiselle tut- , kylmää todellisuutta. Kukapa istä ei olisi saanut kokea työttö- ydestä seuraavia kärsimyksiä. Hy- ä päivät päästään työtä kerjäämäs- ei ole leikin tekoa. Kappaleen kes- impänä henkilönä oleva entinen las, Jack Jackson hakee työtä ei- saa, johon osaltaan vaikuttaa y- en työttömyys, mutta suurimmaksi ksi siihen on syynä hänen radi- liset mielipiteensä. Jackson, pan- uaan kaikki mitä irti on saanut, ttää myydä itsensä julkisella huu- aupalla vuodeksi orjuuteen, pelas- kseen nuoren vaimonsa ja lapsensa ästä ja samalla panna yksilöllisen talauseen nykyistä järjestelmää taan.

nsimäinen näytös tapahtuu Jack- in asunnossa. Ester, Jacksonin vai- on saanut nälkäiset lapsensa nuk- aan, vaipuu yksinään menneihin istoihin, laulaa laulun, jonka alku pelkkää päivänpaistetta, mutta uu täydelliseen toivottomuuteen: "Kurjuuden taival mun etehen es! Päivä on toivoton, tähdetön.." k tulee sisälle tekeytyen iloiseksi, ta ei tahdo onnistua. Näytelmässä ntyy kaikki köyhän ihmisen kiris- ät: vuokraaja, panttilainaaja ja i vuokrakasarmin omistajaherra, , joka kappaleen juonessa edustaa pääomaa. Hai ilmottaa tahtovansa vuokran etukäteen, mutta antaa tällä kertaa viikon aikaa. — — Miksi? Hän huomaa Jacksonin vaimon ja päättää itsekseen vietellä vaimon. Ensimäinen näytös loppuu Jacksonin lähtiessä viemään ilmotusta lehteen orjahuutokaupasta.

Toinen näytös tapahtuu katujen kulmassa. Siinä ihmiset ihmeissään lukevat orjailmotusta. Poliisi sekaantuu asiaan, vie ilmotuksen mennessään. Hai kohtaa myöskin siellä entisen viettelemänsä tytön, joka, ollen voimakas luonne ja päättäväinen, pitää Hain valtansa alla ja kiristää rahaa. Orjahutokaupan hajottaa poliisi, mutta Hai tekee yksityisesti sopimuksen Jacksonin kanssa vuotuisesta orjuudesta.

Kolmas näytös Jacksonin asunnossa, jonka Hai on laittanut siistiin kuntoon. Tässä näytöksessä Hai koettaa panna pirulliset aikeensa käytäntöön Jacksonin vaimon suhteen, mutta täydellisesti epäonnistuu.

Neljäs näytös tapahtuu kaupungin puistossa. Siellä työttömät työläiset viettävät aikaansa ja tekevät ivaa nykyisestä herrain järjestelmästä. Puhuttavat ja laulattavat Hölmöä Henryä.

Viiden näytös tapahtuu ulkona metsässä. Kappaleessa esiintyvät työläiset ovat kokoontuneet viettämään sinne vapaata päivää.

Kuten sanottu, "Vapaassa maassa" näytelmän juoni on korutonta todellista elämää, jonka tekijä on yksilöllisestä tappelusta nykyistä järjestelmää vastaan kehittänyt joukkotaisteluksi. Kuten kööri lopuksi laulaa: "Nousee rientää alhon lapset, salvat siteet laukeaa, kunnes yhteisäänin voimme laulaa: vapaa, vapaa maa!

Eri henkilötyypit sopeutuvat mainiosti kappaleen sisältöön.

Pienemmillä korjauksilla kappaleesta, allekirjoittaneen mielestä, saisi parhaita luokkanäytelmiä. Siinä on kyllin selvästi tuotu järjestelmän nurinkurisuus esille, mutta jätetty muutamien lauseiden varaan se puoli asiasta kuinka työläiset joukkotoiminnalla voisivat muuttaa tämän järjestelmän. Minun mielestäni viimeinen näytös saisi olla suoranainen joukkojen juhla. Voisi antaa aivan hyvin Jacksonin puheessaan esittää muuttuneet mielipiteensä. Jos mikään niin Varjon esiintyminen muuttuneena vaikuttaisi katsojaan. Katsoja edellä on Varjossa nähnyt vaan elämän murjoman, lokaan vaipuneen naisen. Nainen, joka oman uhmaavan luonteensa avulla on voinut sellaisesta elämästä nousta, vaikuttaisi varmaan ihmisiin syvällisesti. Kappale aivan hyvin voisi loppua mahtavaan kumouslauluun, silloin loppu olisi voimakkaasti vaikuttava. Myöskin voisi tehdä pari teknillistä korjausta. Esim. ensimäisessä näytöksessä on tarpeetonta laskea esirippua alas siinä kun Rampa Jim poistuu. Yhtä hyvin voisi Jackson ja Esteri vaipua omiin mietteisiinsä ja Jim pääsisi silloin ikäänkuin huomaamatta poistumaan. Se tekisi katsojiin paljon paremman vaikutuksen kuin esiripun laskeminen. Toinen on Hölmön Henryn suhteen. Pitäisi johonkin paikkaan sovelluttaa lause pari, joka selventäisi, millä tavalla Henry on tullut narrattavaksi. Tuntuu epätodenmukaiselta ajatella, että synnynnäinen hölmö voisi laulaa laulun sellaisen, mikä saa järjestään jokaisen katsojan silmiin nousemaan kyyneleet. Johdonmukaista olisi, että Henry on ollut voimakas tunneihminen joka onnettomuuden sattuessa on menettänyt osan ymmärrystään, ja nykyisessä tilassa ikäänkuin vaistomaisesti pystyy lauluillaan vaikuttamaan ihmisiin.

Laulujen sävellykset allekirjoittaneen mielestä ovat hyvät. Niiden teknillinen arvostelu kuuluu musiikin tuntijoiden arvosteltavaksi. Se olkoon sanottu, että jos syrjäiset laulujen sävellyksiä rupeavat peukaloimaan, voi käydä niinkuin on käynyt "Ajan laulun" sävellyksille, että niistä ei saa kukaan selvää.

Lopuksi olkoon sanottu, että "Vapaassa maassa" on näyttelemisen arvoinen. Saa tilata näyttämöliitolta.

Edellä mainittu kappale on kaksi kertaa esitetty S. J. Port Arthurin osaston näyttämöltä täydelle huoneelle.

Jack Jackson — Elmer Frans, ei jaksanut kaikin paikoin syventyä osaansa täydellisesti. Eri tunnevivahdukset jäivät huomioon ottamatta. Laulut menivät koko hyvästi. Ester, Jacksonin vaimo — Mrs. Hendrickson, oli paikallaan; lauloi hyvin ja yleisesti jaksoi syventyä osaansa. Hai-Pohatta. — Jack Koski, loi hyvän kuvan rahamiehen röyhkeydestä, mutta naisen vietteleminen tunteilemalla ei tahtonut oikein sujua. Niissäkin hommissa paatuneinkin koettelee ensin hyvällä ja lopuksi pakolla. Kohtaukset Varjon kanssa oikein tulkitut. Varjo — Mrs. Matson. Varjon luonteiset osat eivät ole mrs. Matsonin osia. Henkilön pitäisi omata hurjuuteen saakka nousevaa uhmaa ja lujaa päättäväisyyttä, silloin osan voi esittää hyvin. Mrs. Matson on hyvä kaunelle tunneosille, aivan niinkuin luotu, siksi hän ei voinut Varjon osaa täydellisesti hallita. Laulut meni hyvin. Rampa Jim — Ekman oli mies paikallaan. Anna — Mrs. Oxman, loi täydellisen kuvan puutteessa olevan työläisen vaimosta. — Hölmö Henry — F. Mäkilä, oli parhain osan tulkinta, mitä allekirj. on Mäkilän lavalta nähnyt. Hölmön Henryn esityksessä on vaara vaipua klovnimaisuuteen. Sitä ei ollut vähääkään esityksessä.

Yleensä kaikki nimiosat onnistuivat hyvin. Joukkokohtaukset sitävastoin olisi tarvinnut enemmän hioa ja ennenkaikkea joukkoa olisi pitänyt olla. —I — — I.

Kesäjuhlamme — ylös

Jo parikymmentä vuotta takaperin meikäläisten yleiset kesäjuhlat rajan toisella puolen, esim. Massan ja New Yorkin alueilla idässä, muodostuivat valtaviksi tilaisuuksiksi. Laajoilta aloilta niihin kokoonnuttiin. Oli ihmisiä, oli ohjelmaa, oli juhlahumua. Virkistyneinä ja innostuneina niistä palattiin omille kolkille touhuamaan, mielessä kytellen jo seuraavat kesäjuhlat — että kyllä sitä sitten taas mennään! Niin, niitä seuraavia juhlia ruvettiin jo melkeinpä heti valmistamaan ja niihin varustautumaan, sellainen oli niiden vaikutus. Sittemmin juhlat kasvoi yhä mahtavimmiksi, että niiden rahallinenkin puoli kulki jo, ei sadoissa, vaan tuhansissa, jopa joskus puhtaat tulotkin lähennellen kymmentä tuhatta dollaria. Ne ovat jo juhlia, ne.

Ken ei ole sellaisissa juhlissa milloinkaan ollut, hän tuskin käsittää niiden merkitystä, mutta ken on ollut, hän käsittää. Kun nyt vertaa meidän juhliamme täällä "järvien päässä" tovereittemme juhliin rajan toisella puolen, niin tuppaa naurattamaan, — ei, päinvastoin on sanottava, vakavaksi se kasvot vetää. Juhlissamme on vikaa, eikä aivan vähääkään, mutta onneksi se vika on meissä itsessämme ja siis korjattavissa. Ei ole vika siinä, ettemme kykenisi saamaan niihin ohjelmaa, eikä siinäkään, ettei meillä olisi niihin väkeä; molempia on, jos niikseen tulee, yhtä juhlaa varten yllinkyllin. Vika vaan on siinä, ettei yleisiä kesäjuhlia ole milloinkaan tosissaan toimeenpantu, vaan on hiukan sinne päin leikitelty. Niitä ei ole valmistettu, niihin ei ole varustauduttu ja niistä ei ole edeltäpäin puhuttu. Sama innottomuus, masennus, puristus, miksi tuota sanoisikaan, mikä näyttää vaivaavan toimintaamme yleensä, ilmenee kesäjuhlissamme, — niihin ei innostuta ja niistä ei saada innostusta. Vuorovaikutus on sellainen.

Mutta nyt, kun kokemus on paljastanut ilmeisen ja paheksuttavan vian, sopisi koettaa eikö meilläkin voida muuttaa kurssia. Katsokaamme tiukasti tähän paikkaan ja päättäkäämme että se tapahtuu. Muodostakaamme piirimme ensi keväisistä yleisistä juhlista todellakin juhlat, — laulu- ja soittojuhlat, urheilujuhlat, taidejuhlat ja samalla aatteemme kylvöjuhlat; taidon, voiman ja joukkojen katselmusjuhlat ja toveruusjuhlat, jossa laajoilta aloilta yhteen yhdytään, tutustutaan ja erotaan virkistynein voiman tuntein. Niin monipuolinen tulee olla sen ohjelmisto, mutta se kyllä kyetään aikaansaamaan, jos vaan tahdotaan. Emme me kaipaa yksitoikkoista saarnapäivää emmekä surujuhlaa, sitä tunnelmaa me saamme joka päivä, mutta arvokasta "humujuhlaa", jonka muisto virkistää vielä kauan jälkeenkin päin.

Siis — toimeen. Kaksoiskaupunkien toverit valitkoot heti toimikunnan, joka ryhtyy ajoissa, jo talven kuluessa, juhlien valmisteluun koko laajuudessaan, ja tekee sen tosissaan. Ja katsottakoon sitten, että juhlat tulee tunnetuksi, että niistä puhutaan ja on puhumista, että niiden tunnelma tuntuu ja humu käy ilmassa jo hyvän aikaa edeltäpäin.

Näin tehden kyllä juhliin väkeä kokoontuu, ja kun kerran on kokoonnuttu ja hyvin onnistuttu, niin sitten niihin jo rientämällä riennetään. Ja silloin ne ovat sitä mitä niiden olla pitääkin. — A. P——ö.

Juttua Port Arthurin alueen suomalaisista

ASUTUS

Tämän alueen varsinaisen suomalaisen asutuksen voi hyvällä syyllä pitää noin puolivälin kolmattakymmentä vuotta vanhana. Tukikohdissa, kuten Port Arthurissa, Fort Williamissa ja ehkä Nipigonissa on ollut pienempi määrä suomalaisia noin 40 vuotta. Port Arthurissa kuulu Erkkilän kapakka on ollut kukoistuksessaan jo C. P. rautatien tekoaikana. Mutta ettei se kovin laajaa suomalainen asutus ollut 25 vuotta takaperin näissä kaksoiskaupungeissakaan, toteaa parhaiten pieni esimerkki. Kun siihen aikaan tyttö ja poika menivät naimisiin, niin häihin käytiin talo talolta käskemässä kaikki suomalaiset ja hyvin ne sopivat pienempäänkin huoneeseen.

Teitä enempää kuin asukkaitakaan kaupungin ympäristöllä ei ollut sanottavasti ollenkaan.

Noin 25 vuotta takaperin eksyi tänne joukko helsinkiläisiä herroja, joista suurin osa ei liene Helsinkiä koskaan nähnytkään, ja asettuivat tänne asumaan. Ne antoivat eräänlaisen sysäyksen Port Arthurin suomalaisten henkisille riennoille. Siitä oli vaikutuksena, että nämä seudut tulivat yleisemmin muualla maailmassa tunnetuiksi. Työsuhteet samoihin aikoihin alkoivat nousukautensa. Metsätyöt vilkastuivat, uusia rautateitä alettiin rakentamaan ja ollen lähin satamapaikka lännen viljalle, alettiin suuremmassa mittakaavassa rakentamaan viljanpuhdistus ja säilytyshuoneita. Senaikainen viljankäsittely näissä satamissa supistui noin 10 miljoonaan busheliin vuodessa. Nyt sitävastoin, kun valmistuu uusi maailman suurin viljankäsittelylaitos, voidaan yht'aikaa säilyttää viljaa yli 55 miljoonaa bushella täkäläisissä elevaattoreissa. Yleisesti alkoi suoranainen kansainvaellus näille ympäristöille. Itsessään kaupungeissakin työt vilkastuivat. Maa-alaa laajennettiin, uusia katuja laitettiin ja taloja rakennettiin. Suomalaisia alkoi myöskin siirtymään suuremmassa mittakaavassa tänne. Työt, kuten metsässä ja rautateillä olivat miesten töitä ja suomalainenhan on kuulu sitkeydestään ja suorasta voimasta.

Kun kerran Port Arthur tuli suomalaisille tunnetuksi, muodostui se tavallaan suomalaisten keskipisteeksi. Hallituksen vapaita maita oli saatavissa kivenheiton päässä kaupungista ja aivan niinkuin luotu suomalaisille. Kiviä, mäkiä, vuoria ja isoa metsää oli kylliksi, joten sitä raivatessa viljelykselle myöskin kysyi sisua. Eväspussi selässä alkoi suomalaisten vaellus erämaiden kimppuun ja tulos on ollut se, että Port Arthurin ympäristön korpia on useita kymmeniätuhansia eekkereitä tänäpäivänä avattu viljelykselle. Siinä suhteessa ovat suomalaiset aina pysyvä historian lehdillä.

Lopuksi vielä muutamia vertailuja tältä 25 vuoden ajalta.

Suomalaisten lukumäärä oli silloin koko alueella korkeintaan 2,000. Nyt voidaan laskea 15 tuhanteen. Yksistään Port Arthurissa viimeisen väenlaskun aikana oli 3,600 kaupungissa asuvaa suomalaista; Fort Williamissa noin 2,000

Hevosella ajettavan tien ympäristölle ajoi 25 vuotta sitten noin parissa tunnissa, nyt saa hyrrytellä nopeakulkuisella autolla jo useampia päiviä ainoastaan suomalaisille asutuksille. Liikkeen harjoittajia oli suomalaisia yksi ruokatavarakauppias ja Erkkilän kapakka. Nyt on tässä aluenumerossa vaan murto-osa suomalaisten liikemiesten ilmotuksia ja niistäkin kertyi kaksi sivua. Suomalaisia koiratorppia on kuka määrän tietää. Juopottelunkin suhteen on tullut vähän uudistuksia. 25 vuotta sitten me miehet juotiin että nyrkit savessa. Nyt ovat ruvenneet naiset avustamaan ja näyttää siltä, että ne vievät voiton miehistä. Ennen ei suomalaisilla ollut montakaan hevosta, nyt on melkein joka talossa ainakin "Ford" jos ei autoa. Toisissa taloissa kaksikin autoa. Yhteisiä laitoksia on myöskin lukuisia. Ennen suomalainen jätkä purasi "poortitalossa" alakerrassa ja ylhäällä mukkuivat kuin silakat suolassa. Nyt on jätkillä Arthurissa kaksi poikataloa, Fort Williamissa yksi ja Nipigonissa yksi. Osuuskauppoja on tällä alueella ainakin 5, yksi osuusleipomo. Kokoushuoneita ennen oli yksi kirkko, nyt haaleja on Arthurissa 2:si, Williamissa 1 ja maaseudulla noin jokaisen 10 mailin päässä. Asutukseen nähden voidaan lyhyesti sanoa, että on tapahtunut voimakas nousu tällä alueella.

HENKISET PYRINNOT

Henkisen työn vainiolla täällä, niinkuin kaikkialla, suomalaisten keskuudessa on ensiksi työskennellyt kirkko. Sitte on noussut näyttämölle raittiusseura. Sekin on ollut muotiasia yli mantereen. Viikot juotiin kapakoiden takahuoneissa ja pyhät kokouksissa tehtiin tunnustuksia. Muutama kuukausi yli 25 vuotta ne mainitut helsinkiläiset herrat perustivat tänne työväenyhdistyksen. Se oli ensin itsenäinen, sitte liitytttiin yhdysvaltalaiseen Imatraliittoon. Sen jälkeen on muututtu liitosta liittoon Canadan työväen pyrinnöiden mukana. On aina koetettu pysyä oikealla tiellä. Nykyään sama yhdistys kuuluu omaisuuteen nähden Canadan S. Järjestöön ja henkisesti Canadan K.P. Mainitulla yhdistyksellä on ollut nousukautensa ja takatalvensa. Kokoushuoneita sillä on järjestyksessään kolmas. Kun tämän mantereen työläisten riennoissa on tapahtunut useampia repeämiä, eivät suomalaisetkaan niistä ole päässeet vapautumaan. Siihen aikaan kun oli muodissa iiweeläinen liike, ulottui sen maningit tänne, ehkä raskaammin kuin moneen muuhun paikkaan. Suomalainen S.S. osasto oli saanut juuri valmiiksi ja muutamia vuosia käyttänyt kokoushuonettaan Työn temppeliä. Se oli raskaan velkataakan alla, joka kuitenkin olisi läpäisty, jos ei olisi ulkoa päin vaikutettu herpaannuttavasti sen asioihin. Sen kuuluisan Työmiehen yhtiökokouksen jälkeen, kun nykyinen Industrialistin "känki" ei pystynyt Työmiestä vallottamaan, ulotettiin hajottavat voimat tänne päin. Aikomuksena niillä oli vallata täkäläinen Työkansa vainaja. Sen ne katsoivat mahdottomaksi ja siksi sotasuunnitelma kohdistettiin osaston taloa vastaan. Duluthista lähetettiin useampia lähettejä, joista toiset nyt ovat kuolleet, joku on pikku isäntänä ja yksi ainakin istuu takaisin meikäläisen lehden toimitustuolilla naapurimaassa. Lähettiläiden järjestämänä asetettiin yleinen boikotti osaston iitamatilaisuuksia vastaan ja tuloksena oli, että maailmansodan vaikuttaman yleisen lamaannuksen aikana joutui osasto luovuttamaan talonsa ryöstäjilleen. Tosin siinä hurskaassa uskossa, että osastollakin on tilaa jossakin nurkassa siellä toimia. Mutta niin ei käynyt, kun kontrolli meni pois käsistä, niin potkittiin pois koko osasto. Muuten osaston vaiheista olisi ollut mielenkiintoista tehdä tarkempi selostelu, mutta se on mahdotonta, sillä kun talo meni jäivät kaikki asiakirjat sinne arkistoon ja uudet isännät ovat ne tarpeettomina polttaneet.

Kuten jo mainitsin on 25 vuotta sitten perustettu S. J. Arthurin osasto aina kulkenut vasemmistotyöväenliikkeen mukana. Matkan varrella siitä on aina horjuva aines varissut pois, menneet omiin leireihinsä. Niitä on piisannutkin kaikkialle, niitä löytyy kirkosta aina turisteihin saakka (Suomen valkaisijoiden seura). Osa istua kököttää aidalla ja ovat aina siellä mistä on jotain tuloa. Ympäristön suomalaisten henkiset pyrinnöt myöskin ovat pirstoutuneet. Voimakkaimpana kuitenkin useammassa paikassa on kommunistinen liike. Taloudellisesti järjestäytyminen on heikkoa joka puolella, siihen vaikuttavana tekijänä luonnollisesti on englanninkielisten heikko järjestäytyminen. —i —i.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osote:

Consulate General of Finland, Room 918

1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanstn, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L, Sopper Cliff, Ont.

HYVIÄ KALUSTETTUJA HUONEITA
miehille, naisille ja perheille saatavana
Hilda Nurmella
279 Simcoe St., Toronto, Ont.
Kenkäin korjausta otetaan vastaan samassa paikassa.

MARS HOTEL
Ainoa suomalainen hotelli Rouynissa. Siistiä huoneita saatavana.
T. J. KUPIAINEN
Main ja Noranda Sts. kulmassa
ROUYN, QUE. (K

A. FOURNIER
LIMITED
HENKI-, PALO-, TAPATURMA- JA -AKKUNALASI-
VAKUUTUKSIA
BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.
Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

ILMOITUS
NATIONAL LUNCH
Ruokaa ja huoneita saatavana
MRS. SOFIA HOLM
14 Durham St. — Sudbury, Ont.

Hammaslääkäri
DR. S. HARRIS
1122 Notre Dame Street West
Puhelin Main 8087 Montreal, Que.
(ToP

Toveritar Senia Koski ja hänen seitsemän lastaan. Toveritar Koski hoitaa suuren osan maataloustöistä — karjatalouden, taloustyöt, perheompeluksen, lasten hoidon — ja kuitenkin hän joutaa puoluetöihin enemmän kuin monet piirimme naiset. Allekirjoittanut on usein sanonut, että aikaa on, kun vain on saanut itselleen selväksi sen totuuden, että sitä pitää olla silloin, kun luokkataistelu kutsuu; ja toveritar Koski on todistus siitä, että kun vain tietää että sitä pitää lähteä, niin myös voi lähteä ja jättää kotoiset asiat yhteisen suuren asiamme takia. — SANNA KANNASTO.

VAATIKAA

PRI-MUS

Alkuperäinen "Primus", Ruotsalaisia Keittimöjä ja Lamppuja

siksi, että ne ovat helppoja käyttää ja säästäväisiä polttoaineen käytössä.

Ei sydämiä puhdistettavana, ja polttaa joko kerosiiniä tai gasoliinia tasasen, sinisen, savuttoman ja käryttömän liekin kanssa, joka antaa kolme kertaa sen kuumuuden kuin tavallinen kiviöljy (petroleum) keittimö.

"Primus" No. 100 — Kotikeittimö

Siinä on yhdistetty hiljainen tai äänekäs tulipesä, yksinkertaisesti ylöspantu, siten ollen helppo puhdistaa. Tämä keittimö ollen kokoonmenevä, voidaan sitä helposti käyttää huvi- ja autoretkeilla.

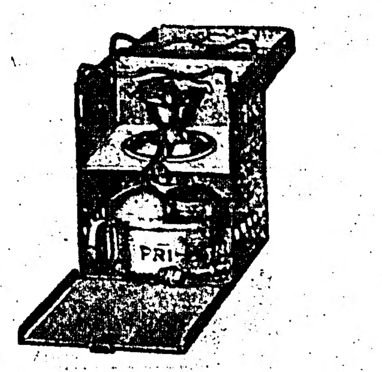

"Primus" No. 701 — Autokeittimö

Tämä keittimö vie hyvin vähän tilaa, ollen se pakattuna tinalaatikossa, joka on kooltaan ainoastaan 3½"x5". Erinomainen piknikeissä, teltatessa, autoretkillä j.n.e.p.

"Primus" No. 820 — Ilmapainelamppu

Jäätyneitä vesijohtoja sulattamaan, juottoon, y.m. Polttaa gasoliiniä kuumana sinisenä, savuttomana liekkinä. Mekanikkojen suosima siksi, että sen voi sytyttää tulitikulla.

OIKEITA "ALKUPERÄISIÄ PRIMUS" KEITTIMÖITÄ JA LAMPPUJA. OVAT OLLEET YMPÄRI MAAILMAN, ERIKOISESSA SUOSIOSSA JO YLI 30 VUOTTA, KAIKISTA JÄLJENNÖKSISTÄ HUOLIMATTA. ON VIELÄKIN VOITTAMATON. KATSOKAA AINA "PRIMUS" LEIMAA. VAROKAA JÄLJENNÖKSIÄ.

Ellei paikallinen kauppiaanne voi myydä teille "ALKUPERÄISTÄ PRIMUSTA", kirjottakaa Canadalaisille levittäjille,

SANDVIK CANADIAN LIMITED
410 St. Nicholas St. Montreal, P. Q.

NORTHERN COAL & WOOD CO.,

KOVAA JA PEHMEÄÄ KOLIA — KOKSIA — KOVAA JA PEHMEÄÄ PUUTA

202 Mackey Bldg. — Puhelin 744, Sudbury.

VARASTOPAIKKA — LORNE STREET — PUHELIN 86.

Jack Seppälän sauna

Avoinna 4 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:ta yöllä.

Spruce St. —— Puhelin 1107 —— Sudbury, Ont.
Lähellä Vapauden konttoria.

Nuga-Tone

Tulokset 20 päivässä tahi rahanne takaisin.

TEKEE RIKKAAN PUNAISEN VEREN, LUJAT, KESTÄVÄT HERMOT, ELINVOIMAISIA MIEHIÄ JA NAISIA.

Kun olette menettäneet terveytenne, kun ajatuksenne tylsistyy ja ruumiinvoimanne heikkonee, kun olette turhaan koettaneet parantautua kiihoitusaineilla ja huumaavilla lääkkeillä, niin koettakaa Nuga-Tonea. Silloin olette ihmeeksenne huomaava, miten pian tunnette itsenne uudeksi ihmiseksi! Yhdeksän kymmenettä osaa kaikista ihmiskunnan vaivoista, kuten huono ruokahalu, ruuansulatus, vatsakaasu ja turpoava vatsa, kova vatsa, maksataudit, reumaattiset säryt, päänkivistys, hermotaudit, elinvoiman puute, hermostuneisuus ja unettomuus, johtuvat Hermo-Voiman puutteesta, heikosta, vesimäisestä verestä ja huonosta verenkierrosta.

Jokaisen elimen, jokaisen ruumiintoiminnan tehokkaisuus riippuu Hermo-Voimasta. Hermo-Voima on vatsan, maksan, munuaisten ja suoliston, sydämen lyönnin ja verenkierron toimeenpaneva voima. Nuga-Tone on parhain apu hermoille sekä fyysillisesti rappeutuneelle. Miksi? Siksi että se on yhdistelmä kahdeksasta tärkeästä luovasta aineesta, joita parhaat lääkärit suosittelevat, ja on siinä erikoisen runsaasti rautaa ja fosforia—ravintoa verelle ja hermoille.

Nuga-Tone panee maksan toimintaan, saa suoliston kuntoon, niin että ne liikkuvat säännöllisesti. Se eloittaa munuaiset, poistaa myrkylliset liika-aineet. Ei enään kaasua eikä turvotusta, ei pahanhajuista hengitystä eikä tahnaista kieltä! Ei enään kipua ja särkyä! Nuga-Tone antaa ihmeellisen ruokahalun, hyvän ruuansulatuksen, lujat hermot ja sikeän, voimistavan unen. Nuga-Tone rikastuttaa veren, parantaa verenkierron, antaa terveyden punan kasvoille ja kirkkauden silmille! Se tekee voimakkaita miehiä ja terveempiä, kauniimpia naisia. Nuga-Tone ei sisällä opiumia eikä huumaavia aineita—ei mitään mikä pakoittaisi niitä nauttimaan kauemmin kuin on tarpeellista. Nuga-Tone lähetetään pienissä paketeissa. Se on sokerilla päällystettyä, hyvänmakuista ja helppoa nauttia. Koettakaa sitä, ja te tulette esittämään sitä tuttavillennekin.

MEIDÄN EHDOTON TAKUUMME: Nuga-Tonen hinta on yksi ($1.00) dollari pullolta. Jokainen pullo sisältää yhdeksänkymmentä (90) pilleriä, kokonaisen kuukauden tarpeen. Myydään kuusi pulloa, kuuden kuukauden tarve, viidellä ($5.00) dollarilla. Nauttikaa Nuga-Tonea kaksikymmentä (20) päivää, ja ellette ole tyytyväinen tuloksiin, palauttakaa jälellä olevat laatikon kanssa meille, niin me lähetämme rahanne heti takaisin. Te ette häviä senttiäkään. Me pidämme vahingon.

KÄYTTÄKÄÄ TÄTÄ KUPONKIA TILATESSANNE

National Laboratory Fin. 21 — 1018 So. Wabassa St., Chicago, Ill

Herrat:—Lähetän tässä kirjeessä.........jolla lähettäkää minulle..........pulloa Nuga-Tonea.

Nimi ....

Katu ja numero tahi R. F. D. ....

Kaupunki.............................. Valtio..............................

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT:
A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. R. PEHKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmotukset 50c. palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c. lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Haluttaantiedot ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotusmaksu etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

Lähteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Liberty Building, 33 Lorne Street. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 35 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Yhdysvaltain senaattori neuvostomaasta

Suunnaton on se valheitten summa, jonka Yhdysvaltainkin porvarillinen sanomalehdistö on vuosien varrella levittänyt työläisten ja talonpoikain neuvostotasavallasta. Mutta valheella tahtoo aina olla lyhyet jäljet. Monet ovat ne tekijät, jotka porvarillisen sanomalehdistön pakottavat muuttamaan ääntä kellossa. Taloudellinen etu lienee niistä johtavin.

New York "Times" kertoo Moskovassa elok. 21 päivä päivätyssä uutisessaan seuraavaa:

Demokraattinen senaattori Eliner Thomas (Oklahomasta) on oleskellut kaksi viikkoa Leningradissa ja Moskovassa, ollen nyt poistumassa Neuvostovallasta. Lähtiessään hän on antanut seuraavan lausunnon:

"Minä olen vakuutettu, että Yhdysvallat menettää vuosittain miljoonia dollareita siksi, kun sillä ei ole välitöntä kauppayhteyttä Neuvostovallan kanssa. Jos Neuvostovallan tunnustaminen tulee uudelleen esille senaatissa, kuten näyttää mahdolliselta, olivatpa vaalien tulokset mitkä hyvänsä, tulen minä olemaan tunnustamisen kannalla. Neuvostovallassa on rajattomasti markkinoita. Poliittisia vaikeuksia tosin löytyy, mutta hyvä kaupankäynti on aina hyvää politiikkaa.

"Minä tulin neuvostomaahan ainoastaan vierailemaan, kuten vierailin Italiassa vuosi sitten. Yhdysvaltain kansan edustajana senaatissa ja senaatin finanssikomitean jäsenenä minä katson velvollisuudekseni tutustua tilanteeseen ulkomailla.

"Yhdysvalloissa minä kuulin kaikenlaisia juttuja kaaoksesta neuvostomaassa, mutta täällä minä olen tullut huomaamaan, että elämä kulkee neuvostomaassa eteenpäin normaalista latua. Pankkiliike on täällä hiljaisempi kuin Yhdysvalloissa, mutta tehtaat toimivat täydellä höyryllä ja työpajoissa vallitsee ahdinko. Ottaen huomioon, että Yhdysvalloilla on ollut jälkeen vallankumouksen 150 vuotta kehitysaikaa, ovat neuvostomaan saavutukset kahdeksassa vuodessa ihmeteltävät."

Senaattori lausuu ihmettelynsä siitä, kun hän huomasi, että Moskovan suurimmassa kutomatehtaassa käytettiin Yhdysvalloissa kasvatettua puuvillaa, jota oli ostettu Saksasta.

"Yhdysvaltain farmarit", sanoi senaattori Thomas, "ovat luottolaitoksen puutteessa pakotetut myymään puuvillaa välikäsille ja finanssimiehille, jokainen niistä ottaen osansa välityspalkkiona. Jos Oklahoman ja muidenkin valtioiden suuret farmi-ko-operatiivit saisivat myydä tuotteitaan suoraan neuvostomaahan, olisivat hinnat edullisemmat myyjälle ja ostajalle. Se olisi mahdollista, jos mainittujen valtojen välillä vallitsisi välitöntä kauppasuhdetta. Saksan hallitus rahastaa koneiden myyntiä neuvostomaahan, jossa löytyy rajattomat markkinat. Sama olisi mahdollista Yhdysvalloissa.

Kun Yhdysvaltain liikemiehet ja farmarit käsittävät, kuinka paljon varoja he menettävät sivuuttaessaan neuvostomaan markkinat ja ollessaan vailla välitöntä kauppayhteyttä sen kanssa, on neuvostovallan tunnustaminen mahdollista, mutta ei ennen. Yhdysvallat tarvitsee enempi tietoja kauppamahdollisuuksista neuvostomaassa."

ETEENPÄIN.

Maanviljelyksen koneellistuminen

Ainoastaan kymmenen vuotta on kulunut siitä kun Kansasin valtion vehnäalueilla Yhdysvalloissa ensi kerta kokeiltiin uudella omituisennäköisellä koneella. Se oli yhdistetty leikkuu- ja puimakone. Kun traktori veti konetta viljapellolla, tapahtui ennen tuntematon ihme. Tähtelivä vehnä katkesi ja kullankellertävänä virtana vilja juoksi suoraan koneen sivulla olevaan viljavankkuriin.

Ei tarvittu enää miesjoukkoa ajamassa entisiä leikkuukoneita eikä kuhiloimassa lyhteitä. Ei myöskään enää tarvittu varata suurta miesjoukkoa puimisajaksi. Tarvittiin vain yksi mies käyttämään traktoria, yksi mies käyttämään konetta ja pari henkilöä ajamassa viljaa elevaattorille.

Se oli uusi käännekohta vehnäviljelyksen alalla, joka tulee merkitsemään suuria muutoksia vehnätuotannon alalla. Kehitys on vielä alkuvaiheissaan, eikä sen seuraukset ole vielä kaikessa laajuudessaan tunnettuja, mutta jokainen asioita tarkkaileva henkilö voi nähdä jo selvästi sen vaikutukset. Tarvitsee vain ottaa huomioon sen seikan, että ainoastaan varakkaimmat farmarit kykenevät käyttämään hyödyksensä uusimpien keksintöjen tuottamaa hyötyä. Köyhemmät farmarit joutuvat tavalla tai toisella riippuvaiseksi uusimpien koneiden omistajista, tai sitten tekemään työnsä entisillä koneilla, joutuen sen kautta alakynteen kilpailussa. Uutisasutusseuduilla tietysti on mahdotonta kilpailla konetuotannon kanssa, sillä tuotteet täytyy jatkuvasti myydä alle tuotantokustannusten. Seuraa vasaramarkkinoita kautta linjan ja yhtenäistä muuttoa maalta teollisuuskeskuksiin.

Maanviljelyksen koneellistuminen merkitsee näin ollen välttämättömästi kulkemista keskittymistä kohden. Kilpailussa pienyrittäjät häviävät ja suurtuotanto laajenee.

Ensimäisen kerran yhdistettyä leikkuu- ja puimakonetta kokeiltiin jo viime vuosisadan lopulla Tyynenmeren rannikolla ja Idahon valtiossa. Silloin sitä vetämään tarvittiin 20—30 hevosta ja nuo kokeilut osottivat sen kokonaan liian hankalaksi laitokseksi käytettäväksi varsinkaan tällä puolella Kalliovuorten. Kuitenkin se merkitsi uuden kehitysvaiheen alkua, vaikkakin se ensin näytti epäkäytännölliseltä. Myöhemmin vuosien koneteollisuuden kehitys ratkaisi probleemit. Traktori ja monet parannukset itse koneessa sen tekivät. V. 1918 kysymys oli varsinaisesti ratkaistu. Ja neljä vuotta myöhemmin alkoi uusia ihmistyövoimaa säästäviä koneita ilmaantua Kansasin ja muiden valtioiden viljakentille. Nopeasti ne ovatkin siitä lähtien vallanneet alaa, kunnes niitä on jo yksistään Kansasin valtiossa 18,000 kappaletta käytännössä.

Kone on aiheuttanut hämmästyttäviä muutoksia. Kansas City Starin kirjeenvaihtaja kertoo miten eräs farmari lähellä Alva-nimistä kaupalaa kahden poikansa kanssa, joista nuorin on vasta 12-vuotias, tämän uuden koneen avulla suoritti elonkorjuutyöt 400 eekkerin farmilla ilman ulkopuolista apua. Vain joitakin vuosia sitten samalla farmilla tarvittiin elonkorjuutöissä kuusitoista miestä. Nyt se suoritti kolme miestä.

V. 1926 tehtiin liittovaltion maanviljelysdepartementin toimesta tutkimuksia, joissa vertailtiin kustannuksia yhdistetyn leikkuu- ja puimakoneen käytöstä ja huomattiin, että elonkorjuu sen avulla maksoi 300 eekkerin farmilla, kun sato oli keskimäärin viisitoista bushelia eekkeriä kohden, kaksi dollaria eekkeri, kun sitävastoin entisillä koneilla se maksoi $4.50 eekkeri. Bushelia kohden uudella koneella elonkorjuu maksoi kolmetoista senttiä busheli, mutta vanhoja koneita käyttäen 30 senttiä busheli.

Tiede ja teknillinen kehitys kulkee eteenpäin harppa-askelin, mutta sen tuottama hyöty ei lankea työläisten ja farmareiden hyväksi. Vain jotkut yhteiskunnan ylimmillä kerroksilla nauttivat sen hyödystä, kuten osottaa m.m. maanviljelyskonetrustin äskettäin julkaisemat numerot, joiden mukaan sen osakkeet ovat viimeisen kahden vuoden aikana kohonneet 99 dollarista 289 dollariin, eli lähimailleen 300 prosenttia. Kaikki ne voitot, jotka ovat edellyttäneet International Harvester komppanian (maanviljelyskonetrustin) osakkeiden nousun, on riistettyjä voittoja työläisten ja maanviljelijäin työntuloksista. Se tapahtuu samalla aikaa kun farmari maksaa kahdeksan prosentin korkoa morketistaan, jonka saamiseksi hän on useammassa tapauksessa täytynyt pantata tulevan viljasatonsakin ja täytyy myydä vehnänsä korkojen maksamiseksi ja pääoman lyhentämiseksi yhdellä dollarilla bushelin ja mahdollisesti allekin siitä. Maanviljelijä ja työläinen, miten kauan siedät tällaisen asiantilan jatkumista? — U. K.

Työläisten tilanne massa- ja paperiteollisuudessa

CANADIAN LABOUR MONTHLYLLE KIRJOTTANUT TIM BUCK

Massa- ja paperiteollisuus on Canadan tehdasteollisuuden kaikkein tärkeimpiä haaroja. Canada on maailman suurin sanomalehtipaperin tuottaja ja vie tätä tavaraa ulkomaille enemmän kuin kaikki toiset maat yhteensä. Yksistään massa- ja paperiteollisuuden vienti vuonna 1926 nousi yhteensä 173,491,635 dollariin; ja jos siihen liitetään maasta vietyjen paperipuiden arvo, niin nousee tämän teollisuudenhaaran viennin arvo yhteensä tuohon huikeaan summaan, 187,558,665 dollariin. Vertailun vuoksi mainittakoon vielä, että tämän teollisuudenhaaran bruttotuotannon arvo, mikä vuonna 1917 oli likimäärin sadassamiljoonassa dollarissa, oli vuoteen 1926 mennessä kohonnut 224,539,271 dollariin.

Näin ollen on ilman muuta selvää, että tämä teollisuudenhaara on varsin suurimerkityksellinen Canadan kapitalismille. Tähän teollisuuteen on sijoitettuna yli puoli biljoonaa dollaria, minkä kontrolli on muutamain mahtavain ryhmäin käsiin keskittyneenä; se nauttii suurista luonnollisista etuisuuksista, kuten laajoista ja lähellä olevista paperipuumetsistä sekä miltei rajoittamattomista vesivoimalähteistä (yhden paperitonnin tuottamiseen tarvitaan noin 100 hevosvoiman energia); sen käytettävissä on runsaasti halpapalkkaista työvoimaa; ja sille on suureksi eduksi se, että Yhdysvaltain suuret paperipuiden ja paperin markkinat ovat aivan Canadan rajalla. Kaikkien näiden seikkain perusteella saattavat Canadan suuret ja nykyaikaiset paperitehtaat tuottaa sanomalehtipaperia, mikä muodostaa 83 prosenttia niiden kokonaistuotannosta, halvemmalla kuin mitkään muut maat. Ja paperiteollisuuden laajentuminen näyttää olevan taattua vielä monien tulevien vuosien ajaksi. Se on nykyään täydellisesti finanssipäoman ja Canadan suurimpien pankkien kontrollissa.

Viimeisen kymmenen vuoden kuluessa on sanomalehtipaperin tuotannon kehitys ollut kerrassaan huikeaa; sanomalehtipaperin tuotanto on kolminkertaistunut ja tuotantomahdollisuudet nelinkertaistuneet. Alla oleva taulukko osottaakin yhden niistä kaikkein tavattomimmista teollisuuden laajentumisen ennätyksistä, mitä on saavutettu maailmansodan jälkeen

SANOMALEHTIPAPERIN TUOTANTO

1917	
Tonnia	689,847
Arvo	$38,868,084
1922	
Tonnia	1,899,208
Arvo	121,182,987
1927	
Tonnia	2,086,949
Arvo	Ei ole saatavissa

(Nämä luvut ovat newyorkilaisen New Print Service Bureaun esittämät. Muut tilastot perustuvat Canadan hallituksen tilastoviraston esityksiin.)

Canadan paperiteollisuuden yhtenä merkille pantavana vaurastumisen piirteenä on se seikka, että samassa mittakaavassa kuin Canadan paperiteollisuus vaurastuu, niin Yhdysvalloissa, missä paperipuut ja vesivoima ovat kalliita, on huomattavissa paperiteollisuuden kutistumista. Niinpä esim. vuonna 1927 Canadassa rekisteröitiin sanomalehtipaperin tuotannossa yhdentoista prosentin lisäys edelliseen vuoteen verraten, kun sitävastoin Yhdysvalloissa rekisteröitiin kahdentoista prosentin alennus. Tämä seikka yhdistyy varsin läheisesti siihen, että amerikalaista rahaa sijoitetaan entistään enemmän Canadan sanomalehtipaperin tuotantoon; ja juuri tämä seikka on käytännöllisenä takeena siitä, että aikaisemmin mainitut luonnolliset etuisuudet tulevat aiheuttamaan tämän teollisuuden jatkuvan laajentumisen, saattamaan suuret finanssiporhot rakentamaan uusia tehtaita ja voimalaitoksia, huolimatta siitä, etteivät nykyisetkään tehtaat tuota kuin 85 prosenttia niiden tuotantokyvystä.

Paperitehtaiden vuosituotanto ylitti miljoona tonnia ensimäisen kerran 1922 ja viime vuonna se ylitti jo kaksimiljoonaa tonnia. Tämä huikeasti lisääntynyt tuotanto on myyty, liikevoitot jatkuvasti lisääntyneet, erinäisten yhtiöiden osakkeiden hinnat ovat kohonneet, sataanviiteentoista tehtaaseen, mitkä olivat käynnissä 1926, lisättiin viime vuonna 5 uutta tehdasta ja puolitusinaa on parhaillaan teon alla. Massa- ja paperiteollisuus on jättiläinen, se vaurastuu edelleen nopeasti.

TYÖLÄISTEN TILANNE

Siinä on vaurastuva teollisuus, mikä perustuu Canadan luonnonrikkauksien kalliopohjalle, tuottaa suuria liikevoittoja ja minkä laajentuminen on miltei taattua. Canadan paperitehtaissa työskentelevistä työläisistä on melkoisen suuri osa ammattitaitoista väkeä, ja uusien tehtaiden avaamisen takia on työn saanti ollut verrattain helppoa viimeisen kahdeksan vuoden kuluessa. Asiain näin ollen saattaisi otaksua, että paperiteollisuuden työläiset ovat sataprosenttisesti järjestyneitä. Ja jos paperiteollisuus on suurimerkityksellinen Canadan kapitalismille, niin ne 28,180 työläistä, mitkä ovat suoranaisesti massa- ja paperitehtaiden palveluksessa, eivät suinkaan ole vähemmän tärkeitä Canadan työväenliikkeelle; ne eivät ole sitä vain paperiteollisuuden tärkeyden takia, vaan ennenkaikkea siksi, että näiden työläisten järjestäminen on ikäänkuin avaimena niiden 30,000 työläisen järjestämiseksi, mitkä työskentelevät massa- ja paperiteollisuuden sukulaisteollisuuksissa.

Mutta minkälainen on näiden työläisten järjestäytymistilanne? Paperintekijöillä, jotka ovat tämän teollisuusalan ylimykset, mikäli työläiset ovat kysymyksessä, saaden puolitoista dollaria palkkaa tunnilta, on jonkunverran järjestöä kahdeksassatoista käynnissä olevassa paperitehtaassa, heidän järjestöjensä yhteinen jäsenmäärä ollen 1,362. Mutta sekatyöläisten ja puolittain ammattitaitoisten työläisten joukot, jotka muodostavat suurimman osan tämän teollisuusalan työväestöstä, ovat itse asiassa järjestymättömiä. "Sulfiitti- ja paperitehdastyöläisten veljesjärjestö" on eräänlainen teollisuusliitto, minkä toimintapiirin pitäisi ylettyä kaikkiin niihin työläisiin, jotka työskentelevät Canadan 120 paperitehtaassa. Mutta tuon järjestön canadalainen jäsenmäärä on pienentynyt suhteellisesti nopeammin kuin mitä paperiteollisuus on laajentunut. Seuraava taulukko, mistä ilmenee tuon järjestön kuin myös Paperintekijäin liiton voimasuhteet vv. 1920—26, on sattuva osotus tämän hyvinvoivan teollisuusalan työläisten järjestäytymistilanteesta.

PAIKALLISOSASTOJEN JA JÄSENTEN LUKUMÄÄRÄ CANADAN ERI MAAKUNNISSA

	N. B.	Quebec	Ontario	B. C.	Osastoja yhteensä	Jäseniä yhteensä
Massa- ja sulfiittityöläisten veljesliitto						
1920	5	9	11	1	26	5,000
1926		5	11		16	2,015
Paperintekijäin veljesjärjestö						
1920		6	7	1	14	1,100
1926		9	9		18	1,362

(Nämä numerot on otettu Canadan työviraston kirjasesta, Labour Organizations in Canada.)

Nuo numerot muodostavat eräänlaisen syytöksen Amerikan työväenliiton virkailijostoa vastaan. Sen taholta ei ole näet milloinkaan tehty suunnitelmallista yritystä tämän tärkeän teollisuuden työläisten järjestämiseksi ja — semmoinen anarkia on Amerikan työväenliitossa vallalla järjestöllisiin asioihin nähden — voitaisiinpa esittää useita esimerkkejä siitä, miten työläisten itsensä alottamat onnistuneet järjestämisryntäykset on myöhemmin tehty tyhjiksi erinäisten ammattiyhdistysten kovapäisten toimitsijain toimesta siten, että nämä ovat koonneet ammattitaitoiset työläiset omiin pieniin ammattiosastoihinsa sekä jättäneet sekatyöläiset eristetyiksi avuttomuuden tunteen valtaamina. Tämän takia ovat massa- ja paperiteollisuuden työläiset järjestymättömiä ja avuttomia ryhtymään minkäänlaisiin käytännöllisiin toimenpiteihin työ- tai palkkasuhteidensa puolesta.

Tehoisan järjestämistyön yhtenä suurimpana esteenä on epäilemättä järjestöllinen eripuraisuus ja itsekullekin ammattikunnalle itsenäisen päätäntövallan vaatiminen. Niinpä esim. kone- ja putkimiesten sekä sähkötyöläisten järjestöjen byrokraattisista johtajista itsekukin vaatii osansa työväenjärjestöjen penningeistä ja heistä itsekukin luottaa siihen, että he voivat koko teollisuusalan työläisten yleiset edut vaihtaa muutamiin omalle ryhmälleen tehtäviin pikku myönnytyksiin. Yksikään näistä ammattikuntapohjalle perustuvista järjestöistä ei ole kyllin voimakas ryhtymään tehoisaan järjestämisryntäykseen; niiden keskinäiset, ainaiset kahnailut itsekullekin ammattikunnalle kuuluvasta toimintapiiristä y.m. pikku seikoista lannistuttaa ja suututtaa rivimiehiä; ja se seikka, että jokaisessa tehtaassa itsekukin kukin ammattikunta tekee työnantajain kanssa oman erikoissopimuksensa, ehdottomasti tuhoaa kaikki mahdollisuudet osottaa järjestymättömille työläisille ammatillisen liikkeen hyödyllisyyden.

Tuommoinen menetelmä on sitä naurettavampaa ja rikollisempaa sen takia, kun ammattiyhdistysten virkailijat, jotka juoksentelevat ja pokkuroivat tehtaiden alempain johtomiesten ympärillä ja tekevät kaikkensa työläisten voimain hajanaisina pitämiseksi, tietävät varsin hyvin, että vaikka he allekirjottavat erikoisen sopimuksen jokaisessa tehtaassa, niin vain työläiset tulevat täten karsinoiduiksi eivätkä työnantajat, sillä koko paperiteollisuutta kontrolloi täydelleen trustiutunut pääoma, mikä on muutamain voimakkaiden finanssiryhmäin käsissä. Nykyään näet ei ole mitään väliä sillä, missä joku tehdas sijaitsee tai kuka on sen johtajana — viimeinen sana itsekunkin tehtaan menettelytapoihin nähden on suurilla finanssiporhoilla, joiden käsissä on näiden tehtaiden kontrolli.

Yhden tehtaan työläisten eristäminen toisen tehtaan työläisistä on miltei yhtä vaarallinen pahe kuin mitä ammattikuntiin jakautuminen on. Maantieteellisesti ovat massa- ja paperitehtaat useissa tapauksissa syrjäisillä seuduilla, ja ainoa metodi minkä avulla niiden työläisten välinen yhteistoiminta saatetaan saada aikaan on se, että käsitellään koko teollisuutta yhtenä yksikkönä ja ryhmitetään määrätyllä maantieteellisellä alueella olevat tehtaat erinäisiksi piireiksi.

Täten saataisiin kaikki massa- ja paperiteollisuuden palveluksessa olevat ja määrätyllä alueella asuvat työläiset järjestölliseen yhteyteen tämän teollisuuden muitten työläisten kanssa. Aika-ajottain olisi pidettävä järjestäjäin kokouksia, ja palkkaneuvottelujen edellä tulisi pitää piirikonventsioneja ja -konferensseja. Uusista sopimuksista tulisivat neuvottelemaan edustavat neuvottelukomiteat, ja neuvottelujen tulisi pohjustua piirikunnallisiin tai maakunnallisiin sopimuksiin. Siten saataisiin voimaan samankaltaiset palkka- ja työsuhteet ja jokainen tämän teollisuuden palveluksessaoleva työläinen innostumaan yhteisiin kamppailuihin.

Täten saataisiin järjestämistyö mahdolliseksi ja kaikki käytettävissä olevat voimat mobilisoiduiksi sitä toteuttamaan. Täten tulisi myös tämän teollisuuden edistysmielisten aineksien toiminta varmasti voimistumaan ja syntymään mielipiteiden yhtäläisyys tämän teollisuusalan tärkeimpiin kysymyksiin nähden, mikä nykyään ei saata tulla edes kysymykseenkään.

Ja tuohon seikkaan on massa- ja paperiteollisuuden palveluksessa olevain työläisten käytävä käsiksi, tahtoivatpa sitä heidän järjestöjensä virkailijat tahi eivät. Näiden työläisten järjestöllisiä voimia on tiivistettävä ja järjestämistyöhön käytävä käsiksi tieteellisellä tavalla; ellei sitä tehdä, niin tulevat tuhotuiksi nekin vähät järjestörippeet, mitä tämän teollisuuden työläisillä vielä on. Sen tuotantomahdollisuudet ovat näet nyt jo suuremmat markkinain kysyntää, ja kilpailun seuraukset tuntuvat terävästi. Viimeisen vuoden kuluessa on trustiutuminen seurannut trustiutumista, kaikki massa- ja paperitehtaat joutuvat vuoronsa perään yhden tai toisen viiteen suuryhtymään kuuluvan ryhmän käsiin ja meillä ei ole vähintäkään syytä epäillä, etteivätkö työläiset — jotka eivät ole vähääkään hyötyneet siitä hämmästyttävästä hyvinvoinnista, mikä paperiteollisuudessa on vallinnut viimeisen kahdeksan tai kymmenen vuoden aikana — joutuisi kärsimään armottomasta palkkain alennuksista lähitulevaisuudessa, elleivät he saata puolustusvälineltän, järjestöjään, paljoa parempaan kuntoon kuin mitä ne ovat tällä haavaa.

Tämän hyvin keskittyneen teollisuuden ja siinä työskentelevän työläisten järjestöjen traagillinen erilaisuus saatettanee parhaiten käsittää, kun tiedetään, että massa- ja paperiteollisuuden tuotantokyvystä on tällä erää 85 prosenttia viiden suuren jättiläismäisen trustin käsiin keskittyneenä. Niistä itsekukin pitää käynnissä useita tehtaita, omaa tavattomia rahamääriä ja saattaa tarpeen tullen sulkea yhden tehtaistaan ja siitä huolimatta tuottaa tarpeellisen määrän paperia markkinoita varten.

Esimerkin vuoksi mainittakoon, että Abitibi ja Spanish River ryhmäin trustiutuminen, mikä tapahtui äskettäin, saattoi yhden ainoan ryhmän kontrollin alaiseksi kuusi tehdasta, joiden yhteinen vuotuinen paperin tuotantokyky nousee 650,000 tonniin, useita sähkövoimalaitoksia ja yhteensä 178,058,625 dollarin varat. Laurentide ja St. Maurice Valley ryhmäin trustiutuminen, joissa Herbert Holt, Royal-pankin esimies on päämiehenä, saattaa neljä tehdasta saman johdon alaiseksi. Nämä kaksi äskeisintä trustiutumista vähentää korporatsionien luvun niin vähäiseksi, että ne saattavat helposti sopia yleisestä politiikastaan työväestöön nähden. Näiden trustien suuruudesta saatetaan jossakin määrin päästä selvyyteen alla olevasta taulukosta, missä erinäisten nyttemmin saman kontrollin alaisiksi joutuneiden tehtaiden tuotanto ja liikevoitto on ryhmitetty yhteen.

TEHTAIDEN PÄIVITTÄINEN TUOTANTO TONNEISSA

Ryhmän nimi	Sanomalehti-paperia	Muuta paperia	Massaa	Kokonais-liikevoitto 1926	Paperipuum. neliömail.
Abitibi-Spanish R.	1,260	65	1,765	$7,319,857	25,570
International Paper Co. of Canada	1,500	500	660	9,834,543	20,000
Canada Power & Paper Corp. Laurentide, St. Maurice	1,295	75	665	7,511,823	9,900
Price Bros.	740	60	840	4,063,211	9,700
Minnesota & Ontario P. & P. Corp'n Backus Group)	830	100	150	4,730,444	50,000
Viiden ryhmän yht.	5,625	350	4,080	$33,459,978	115,170

Nuo numerot ovat hämmästyttäviä! Nuo viisi trustia omaa paperipuiden hakkuuoikeudet alueeseen, mikä on pinta-alaltaan miltei yhtä suuri kuin Brittein saaret; niiden omistamissa tehtaissa tuotettiin vuonna 1927 yksi ja kolmeneljäosa miljoonaa tonnia sanomalehtipaperia, minkä tuotanto koko Canadassa nousi 2,086,949 tonniin; ja niiden yhteinen tuotantokyky nousee miltei kahteenbiljoonaan tonniin vuodessa. Näiden jättiläistrustien hallussa olevain paperiteht. tuotanto ylitti vuonna 1927 Yhdysvaltain koko sanomalehtipaperin tuotannon yli sadallatuhannella tonnilla. Canadan massa- ja paperityöläiset ovat vastakkain jättiläisten kanssa, jotka vuorostaan ovat finanssipääoman kahleissa. Elleivät nämä työläiset ryhdy yksimielisesti, eheänä joukkona taistelemaan etujensa puolesta, odottaa heitä samanlainen kohtalo kuin mikä on kohdannut Yhdysvaltain teräs-trustin työläisiä. (Jatk.)

Vapauden kirjeenvaihtajaverkkoa kehitettävä

LEHTEMME KIRJEENVAIHTAJILLA ON ERITTÄIN TÄRKEÄ TEHTÄVÄ HUOLLETTAVANAAN

Suomalaisen järjestön osastoilla, eri puolueyksiköillä y.m. järjestöillä on yleensä tapana koettaa ylläpitää vuorovaikutusta lehden ja toisten paikkakuntien välillä valitsemiensa kirjeenvaihtajain välityksellä. Tällöin voi helposti vakiintua sellainen käsitys, että kirjeenvaihtajan toiminnassa ei ole muuta "sisällä", kuin kokouksista raporteeraaminen lehdelle.

Kirjeenvaihtajain tehtävä ei rajoitu järjestöraporttien tekemiseen

Tämä on aivan liian rajoitettu käsitys "Vapauden" kirjeenvaihtajain tehtävien luonteesta ja laajuudesta.

Tosin järjestöelämän seuraaminen ja sen tapahtumista raporteeraaminen on tärkeätä siinä suhteessa, että siten saavat toisten paikkakuntien, ja jopa samankin paikkakunnan, työläiset tietoja paikkakunnan suomalaisen väestön yhteispyrinnöistä, nostattaen siten kiintoa toimintaamme kohtaan.

Mutta ajanmukaiselle sanomalehden kirjeenvaihtotoiminnalle kuuluu vielä monia muita tehtäviä, jotka lehden kannalta katsottuna ovat yhtä tärkeitä.

Ottakaamme esim. kysymyksen

uutisten lähettämisestä lehdelle.

Jollakin paikkakunnalla saattaa tapahtua joku työonnettomuus, lakko, palkkojen alennus tai joku muu tapahtuma, josta lehdelle olisi tiedotettava. Silloin kirjeenvaihtaja ei saa jäädä odottamaan, että sattuisi jotain — lisää, ennen kun ryhtyy kirjoittamaan. Uutinen on päinvastoin heti lähetettävä. Sen ei tarvitse sisältää pitkiä, kautta rantain johtavia perusteluja, vaan lyhyet, koruttomat, paperiliuskojen yhdelle puolelle selvästi ja harvaan kirjoitetut tiedot siitä, missä, milloin ja miksi tapaus sattui, ja ketä se koski.

Jos asia koskee vissiä persoonaa esim. tapaturman yhteydessä, liittäkä ikää, kotipaikkaa ja perhettä koskevat tiedot. Jos kirjoitus saattaa loukata jotakin yksilöä, todistuttakaa kirjotuksenne kahdella varmalla todistajalla.

Välttäkää polemiikkien ja yksityisten hyökkäysten kirjoittamista yksityisistä riita-asioista, tahi niihin verrattavista tapahtumista, sillä lehtemme palstat eivät ole tarkoitetut persoonakohtaisten, yleisempää merkitystä vailla olevien asiain kiistavälineeksi. Välttäkää sellaisten asiain kertomista tosiasioina, joista teillä on vain epävarmat, kuulopuheiden ja juorujen tarjoamat tiedot.

Uutisten tuoreus ensiluokkaisen tärkeä asia

Kuten sanottu, lähettäkää uutinen heti siitä varman tiedon saatuanne. Vähäiselläkin uutisella on merkityksensä, silloin kun lehti voi kertoa siitä tuoreeltaan. Suurikin asia menettää uutisarvoa, jos sen julkaisemista viivytetään.

Jotkut tapahtumat voivat kaivata kirjeenvaihtajalta erittäin nopeata toimintaa. Lakoista, huomattavimmista paikallisista tapahtumista, joista omintakeisten, oman kirjeenvaihtajan pikaisten tietojen saaminen on tarpeellinen, voidaan lähettää sähkösanomina, esim. n.k. yökirjeen muodossa, jolloin maksu on paljoa halvempi, kuin tavallisista sähkösanomista. Sähkösanomat voidaan lähettää suomenkielelläkin, milloin englanninkielen käyttö tuottaa hankaluutta.

"Vapaus" toivoo, että järjestöt varaisivat kirjeenvaihtajille mahdollisuuden tiedoittaa sähköteitse kiireellisistä tapahtumista, suorittamalla tällaisista sanomista koituvat vähäiset kustannukset. Elleivät järjestöt ole tilaisuudessa huolehtimaan tästä suorittaa "Vapaus" kustannukset.

Huomautuksia paikkakuntakuvauksista

Aloittelevat kirjeenvaihtajat useimmiten valittavat, ettei ole aiheita, mistä kirjoittaisi. Tämä vain harvoissa tapauksissa pitää paikkansa. Jokapäiväinen elämä näet tarjoaa lukuisasti aiheita. Ensinnäkin seutukunnan yleiset olosuhteet ansaitsevat kertomista. Paikan historia, suomalaisen asutuksen kehitys, työläisten palkka- ja työolot, teollisuuden lisääntyminen, työttömyys, kaikki nämä ja monet muut seikat järjestötoiminnan lisäksi ansaitsevat käsittelyä. Voiko niistä asiaa ymmärtämätön ja huono kynämies kirjoittaa, kuulee usein epäiltävän? Vastaus: Ei voi! Mutta tähän on kuitenkin lisäksi vastattava, että ensimäisen puutteen, asian ymmärtämättömyyden, voi helposti poistaa hankkimalla tietoja kulloinkin kyseessä olevasta asiasta. On pengottava kunkin tiedon lähteet vähäisessäkin asiassa, puhuteltava henkilöitä ja luettava mitä muut ovat asiasta kirjoittaneet. Hyväkään kynämies ei voi kirjoittaa omaamatta tarpeelliset tiedot kirjoitettavasta asiasta. Mitä jälkimäiseen seikkaan tulee, niin lähtiessä kirjoittamaan, ei ole pelättävä sitä, tuleeko se kaikissa suhteissa kieliopin sääntöjen mukaiseksi, vai ei. Virheet tarkastetaan ja oijotaan toimituksessa, joten voi siis huoletta kirjoittaa, vaikka pisteet ja pilkut eivät sattuisikaan kaikistellen kohdalleen.

Kirjeenvaihtajien toimialue

on se paikkakunta, ja ympäristö, missä kukin kirjeenvaihtaja asuu. Toisin sanoen, paikkakunnan järjestöt, työmaat, asunnot, ruokapaikat, tai jokainen soppi ja nurkka, minne tuntosarvet ulottuvat.

Erittäinkin Ontarion lukuisiin kalvoksiin on saatava kirjeenvaihtajia;

Gramofooni levyjen tilaajille

Kaikki jotka ovat lähettäneet levytilauksia Vapauden Montrealin kirjakauppaan ja eivät ole vielä saaneet levyjään, pyydetään odottamaan vielä muutama päivä sillä kaikki tilaukset täytetään kun Columbia komppaniassa tehtyjen muutoksien takia saadaan levyt valmiiksi.

Uusia syyskuun levyjä

3079 Talkoo polkka, Honolulu, Leo Kauppi.

3080 Proletaarit nouskaa, korven raatajille Hannes Saari. (186)

VAPAUS MONTREAL BRANCH

1387 St. Antoine St., Montreal, Que.

MIINA WALLIN

Keittokirjan

toinen painos on valmistunut

Ensimäinen painos tätä hyväksitunnettua keittokirjaa meni niin nopeasti kaupaksi, ettei kyllin ajoissa osattu ryhtyä uuden painoksen ottamiseen. Tästä syystä olemme joutuneet olemaan kauankin ilman tätä paljon kysyttyä kirjaa. Nyt on kirjaa valmistunut senverran, että Vapaus saa ensihätään ainakin satakunta kappaletta. Lisää saadaan sitä mukaa kuin sitomosta ehditään valmistamaan. Tilauksia voidaan lähettää suoraan Vapauden pää- sekä sivukonttoreihin. Asiamiehet myöskin myyvät ja välittävät tätä keittokirjaa.

Keittokirjan hinta on edelleenkin $2.00 kappale.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA

Box 69, SUDBURY, Ontario.

North Branchin pioneerit ja opettajat matkalla pioneerijuhlille. North Branchin pioneeriosasto on kaksiluokkainen ja opetustyötä ohjaa kolmihenkinen opetusneuvosto. Opetustyö on järjestetty uuden opetusmetodin pohjalle ja aatteelliselle opetukselle on annettu pääpaino.

samoin metsätyömaille. Siihen tehtävään ovat puolue- ja suom. järj. jäsenet velvollisia riippumatta siitä, onko valittu kirjeenvaihtajaksi tai ei. Varsinkin työmailla, metsissä ja kaivannoissa, missä ei ole järjestöjä, tulee asian tärkeydestä tietoisten tovereiden ryhtyä toimiin. Jos olisi pelättävissä sabotaasia kirjeenvaihtajatoiminnan vuoksi, pysyköön kirjeenvaihtaja "incognito", s.o. tuntemattomana. Toimitus puolestaan säilyttää kirjeenvaihtajainsa ja uutisten lähettäjäin nimet omana tietonaan. Kuhunkin kirjoitukseen ja uutiseen on siis vain toimitusta varten liitettävä kirjoittajan nimi ja osote.

Kirjeenvaihtajain toiminnan tärkeys

Olemme kiinnittäneet huomiota eräisiin kirjeenvaihtajatehtävän yhteydessä oleviin seikkoihin sen vuoksi, että kirjeenvaihtajain toiminnalla on erittäin suuri merkitys lehdellemme. Ajanmukaisen, joustavasti toimivan kirjeenvaihtajaverkkonsa välityksellä voi lehti parhaiten tyydyttää Canadan suomalaisen väestön tiedon tarvetta, opastaa sitä canadalaisen elämän ja olojen tuntemisessa eri paikkakuntiin nähden sekä valmistaa lukijoilleen tilaisuuden seurata Canadan työväestön taisteluita ja järjestöpyrinnöitä.

Joillakin paikkakunnilla on kirjeenvaihtajatoiminta järjestetty työvelvollisuuden pohjalle, esim. määräämällä kirjeenvaihtaja viikoksi tai kuukaudeksi kerrallaan, minkä jälkeen toinen järjestön valitsema toveri tulee tilalle. Tämä voi olla hyödyksi, mutta valittakoon kirjeenvaihtaja miten tahansa, ei ole kuitenkaan unhoitettava, että kunkin työläisen velvollisuus on ohessa tiedoittaa kirjeenvaihtajalle tahi suoraan lehdelle jokaisesta paikkakunnalla sattuvasta uutisen arvoisesta asiasta.

TYÖVÄEN URHEILU

Hyviä tuloksia Spartakiadeissa

100 m. 11.0 sek.! — Helgesen korkeutta 185 cm.

100 m. juoksun alkukilpailussa olivat parhaat ajat: Podgaeskij, Ukraina, 11.0 sek.; Potkanik, Siperia 11.1 ja Meljerovitsh, L:grad, 11.2.

110 m. aitajuoksun alkukilpailussa oli paras aika 16.3 sek.

Korkeushypyn loppukilpailun voitti Helgesen, Norja, 185 cm. Venäläisistä hyppäsi 5 miestä 175 cm.

Kiekonheitto, loppukilpailu: Haspanov, L:grad, 41,42.

Moukarinheitto, loppukilpailu tuli ruotsalainen Norling toiseksi tuloksella 38.65 m.

Naisten 60 m. juoksun alkukilpailussa oli paras aika Shamanova 8.0 sek. Tulos on uusi Neuvostoliiton ennätys.

Pituutta hypäsi Shamanova alkukilpailussa 5.31 m.

Naisten kuulantyönnin voitti Bilida, L:grad, 9.05, joka on uusi Neuvostoliiton ennätys. Toinen oli Mjednikova, Ukraina, 8.65.

Miesten ruotsal. viestin alkukilp.: Moskova I 3.29 (uusi NL:n ennätys).

Naisten ruotsal. viestin alkukilp.: L:grad I 2.28 (uusi NL:n ennät.)

Pyöräilykilpailuihin ovat osallistuneet seuraavat joukkueet: N:liitto, Latvia, Englanti, Saksa ja Ranska.

Suomalainen V. Isohollo voittanut 5,000 metrin ajalla 15.42,8. — Ukraina voittanut jalkapallossa Uruguayn joukkueen. Suomalaiset saivat voiton Siperiasta

Spartakiaadien kolmannen päivän kilpailuissa saavutettiin seuraavia tuloksia:

4x100 m. juoksu: 1) Moskova 43.8; 2) Lenigrad 44.6; 3) Kaukainen Itä 44.9.

800 m. juoksun alkukilpailuissa saavutti Denisov, Moskovasta, ajan 2.00,9, joka on uusi Neuvostoliiton ennätys.

500 m. juoksun naisille voitti Grafskaja, Moskova, 1.23,4; toinen Orlova, Leningrad, 1.23,8.

Kolmannen erän voitti Mory, Ranska, ajalla 1.27,8.

5,000 metrin juoksun voitti suomalainen V. Isohollo ajalla 15.42,8. Toisena päätyi Maksunov, Leningradista. Sateen vuoksi oli juoksurata liian pehmeä.

Naisten 60 m. juoksun loppukilpailuun suoriutui 2 moskovalaista, 3 Leningradin edustajaa ja yksi ukrainalainen. Parhaan ajan alkukilpailussa saavutti Neuvostoliiton nopein naisjuoksija Shamanova tuloksella 7.9.

Jalkapallokilpailut

Sveitsin ja Keskus-rajoonien välinen jalkapallo-ottelu päättyi sveitsiläisten voittoon maaliluvulla 7—1.

Ottelun Uruguay—Ukraina voittivat ukrainalaiset tuloksella 3—2.

Suomen joukkue voitti Siperian joukkueen samoin maaliluvuilla 3—2.

Leningradin kaupunkijoukkue pelatessaan Uzbekistanian joukkuetta vastaan voitti 9—0.

Suomen joukkue voitti Volgan joukkueen 4—0.

Uinti

100 m. selkäuinnissa oli paras moskovalainen Saharov, aika 1.29,4. Toisena leningradilainen Haugen 1.30,1.

KARVAS PALA SUOMEN VALKOISILLE KEIHÄÄNHEITTÄJILLE

Ruotsissa t.k. 15 pnä pidetyissä n.s. Götan olympialaisissa joihin osallistui porvarien olympialaisissa kilpailleita urheilijoita useista maista, saavutettiin erittäin hyviä tuloksia. Varsinaisessa keihäänheitossa oli Lundqvistin tulos loistava. Hän löi suomalaisen Penttilän saavuttaman maailmanennätyksen, tuloksella 71.01. Entinen Penttilän saavuttama tulos oli 69.88. — Tulos ei muussa suhteessa kai olisi niin nöyryyttävä suomalaisille lahtariurheilijoille, mutta kun se on saavutettu ruotsalaisen, niin se panee Pohjanlahden itäpuolella olevien "urheilijoiden" partakarvat pahasti tutajalle, kun on niin perin syvään juurtunut suomalaiseen porvariin. Ajattelemme, että mahtaisi seurata suorastaan sodanjulistus, jos sattuisi joku neuvostovenäläinen urheilija lyömään jonkun suomalaisten porvariurheilijain nimissä olevista ennätyksistä.

Vapauden levikkiä lisättävä Port Arthurin ympäristössä

SIIHEN ON VIELÄ RUNSAASTI MAHDOLLISUUKSIA SUOMALAISEN VÄESTÖN LUKUMÄÄRÄÄN NÄHDEN

"Vapauden" merkitys Canadan suomalaiselle väestölle

Yleisesti tunnustetaan, että työväen sanomalehdillä on suuri merkitys ei ainoastaan valistusvälineinä, jossa suhteessa ne ovat ensiluokkaisen tärkeitä, mutta myöskin välikappaleena työläisten jokapäiväisten etujen ja tarpeiden ajajina ja puoltajina.

Suomalainen siirtolaisväestö Canadassa on suurimmaksi osaksi vielä verrattain äskettäin maahan asuttunutta väkeä. Niinollen maassa vallitsevat olosuhteet tälle väestölle ovat vielä enemmän tai vähemmän outoja ja tuntemattomia, ja kielivaikeudet lisäksi aiheuttavat hankaluuksia perehtyessä uusiin elämänehtoihin. Sen vuoksi suomalaisen, rehellisen luokkataistelukannan omaavan, joka päiväisen työväenlehden arvo on erittäin suuri.

"Vapaus" — ainoa canadalainen suomenkielinen työväenlehti

Mitään muuta tietä ei siirtolaisväestö ole tilaisuudessa seuraamaan alkaansa, valtiollisen ja taloudellisen elämän kulkua, niin helposti ja edullisesti, kuin oman sanomalehtensä välityksellä. "Vapaus" siinä suhteessa tekee ja on tehnyt suomalaiselle väestölle mitä suuriarvoisimpia palveluksia. Ainoastaan "Vapaus" voi tulla kysymykseen, kun halutaan luotettavia tietoja työolojen muutoksista, palkkasuhteista, työväenjärjestöjen riennoista ja monista muista asiosta Canadassa.

Mutta "Vapaus" on tämän ohessa vielä yhdistävänä siteenä laajan Canadan hajallaan asuvalle suomenkieliselle väestölle, ja tätäkin täytyy pitää suurimerkityksellisenä tekijänä.

Osa suomenkielisistä siirtolaisista onkin kyllä käsittänyt ylläolevan; sitä parhaiten todistaa lehden kannatuksen lisääntyminen vuosi vuodelta, mikä on tehnyt mahdolliseksi lehden laajentamisen jne.

Mahdollisuudet "Vapauden" levittämiseksi ovat erittäin suuret

Nousee kysymys, onko Port Arthurissa ja sen ympäristössä tehty kaikki, mitä on voitu tehdä, "Vapauden" levityksen saattamiseksi suomalaisen väestön suuruutta vastaavalle kannalle? Vastaus on ehdottomasti kielteinen.

Port Arthurissa on "Vapauden"-liikkeen konttori. Lisäksi ovat eri järjestöt valinneet lehdelle asiamiehiä, jotka toimivat suuremmalla tai pienemmällä menestyksellä. Mutta siitä huolimatta lienee tiettävästi melkoinen joukko tämän paikkakunnan ja sen ympäristössä vakinaisesti asuvasta suomenkielisestä väestöstä lehtemme vaikutuspiirin ulkopuolella. Tämä pitänee paikkansa erittäinkin, mitä tulee maahan vastikään muuttaneeseen uuteen siirtolaisainekseen, jota luulisi monestakin syystä olevan verrattain helppoa vetää lehtemme lukijapiiriin. Kun maahan on viime vuosina saapunut keskimäärin 5,000—7,000 uutta suomalaista siirtolaista eli 25,000—35,000 viimeisten viiden tai kuuden vuoden sisällä, ja niistä melko joukko Port Arthurin ympäristöön, niin mahdollisuudet Canadan ainoan vasemmistolaisen suomenkielisen lehden levikin lisäämiseksi ovat melko hyvät.

Asiamiesten toimintaa valvottava ja avustettava

Kuten sanottu, on varsinaisissa suomalaisissa asutuskeskuksissa tosin olemassa "Vapauden" asioimistoja tai asiamiehiä, ja järjestötkin kiinnittävät silloin tällöin huomiota lehden levitystyön tehostamiseen. Mutta tämän työn tärkeyttä on kaikesta huolimatta edelleenkin tehostettava, sillä sen suorittaminen luokkavalistuksen sekä järjestöjemme toiminnan edistämisen kannaltakin on tärkeätä.

Mitäkö voitaisiin tehdä? Ensiksikin on järjestöjen ja yksityisten puoluejäsenten valvottava ja avustettava asiamiesten toimintaa. Lehden levitystoiminta on järjestettävä suunnitelman mukaisesti. On kullakin paikkakunnalla saatava selville, minne lehti leviää, ja ketkä ovat vielä sitä vailla, ja sen mukaan on asiamiesten käytävä ovioveltä hakemassa uusia tilauksia. Tärkeätä on myöskin huolehtia siitä, että entiset tilaukset tulevat uudistetuksi. Lehden levitystoiminta ei ole missään tapauksessa rajoitettava vain järjestöjen jäsenten keskuuteen, vaan ulkopuolisetkin valloitettava lukijoiksi.

Mahdollisena keinona levitystyön tehostamiseksi ovat myöskin alueellisten kilpailujen järjestäminen eri asiamiesten kesken. Joka tapauksessa järjestöjen on uhrattava enemmän huomiota "Vapauden" levittämiseen, kuin tähän saakka.

"Vapautta" on saatava menemään jokaiselle metsäkämpälle

Muuan epäkohta, mikä vallitsee Port Arthurin ympäristön nähden, on "Vapauden" verrattain heikko levikki metsätyöläisten keskuudessa. Tämä tunnustettava epäkohta johtuu osittain siitä usein toistutusta verukkeesta, että mitäpä sitä osaa tilata lehteä silloin, kun työolot ovat epäsäännölliset, eikä tiedä, kuinka kauan on yhdessä työpaikassa. Tähän tasymykseksi vastataan, että on kysymyksessä lehden tilaaminen. Arvellaan, että jos lehteä tilaa puoleksi vuodeksi tahi pitemmäksi ajaksi, menisi osa hukkaan, jos jouduttaisi muuttamaan työmaasta toiseen. Kuitenkin ei haluta ottaa huomioon sitä seikkaa, että "Vapaus" kernaasti muutetaan tulemaan uuteen osotteeseen, milloin tilaaja on muuttanut työpaikkaa, tahi asuntoa, ja siitä ilmoittanut lehden konttoriin.

Missä ei ole järjestöjä, on yksityisten toverien ryhdyttävä oma-aloitteisesti toimimaan

Syy, minkä vuoksi lehteä tulee vähälukuisesti metsäkämpille, johtuu luonnollisesti ensi kädessä asiamiesten puutteesta. Tämä epäkohta korjattakoon siten, että jokaiselle kämpälle järjestettäköön asiamies. Kämpillä olevien tietoisten toverien on ryhdyttävä asiamiehiksi. Yksinkertaisesti kerättäköön kokoon tilausta varten tarvittavat vähäiset rahaerät ja lähetettäköön ne ynnä tilaajain osotteet lehden konttoriin, niin asia on sillä selvä.

Luullaksemme niillä metsätyömailla, missä on järjestyneitä metsätyöläisiä, on velvollisuus huolehtia siitä, että riittävä määrä "Vapautta" tulee kämpälle. Otettakoon asia esille metsätyöläisten unioiden kokouksissa, ja toimittakoon siihen suuntaan, että nämä aukkopaikat lehden levityksessä tulevat korjatuksi.

Metsätyöläiset alkavat vähitellen valveutua ja sitä tärkeämpää on "Vapauden" levittäminen kämpille, koska se tehokkaasti tukee metsätyöläisten palkkataisteluja ja toimintaa heidän olojensa parantamiseksi.

Port Arthurin ympäristön metsätyömailla työskentelee sadottain suomalaisia metsätyöläisiä. Heidän omat etunsa vaativat "Vapauden" tilaamista. Pidettäköön huoli siitä, että niille, jotka eivät ole vielä asiasta selvillä, selvitetään tämä tosiasia.

Olkoon tunnuslauseena: Siellä missä on yksikin suomalainen, on oleva myöskin "Vapaus". — nen.

Työläisnaisten liiton North Branchin osaston jäseniä. North Branchissa on kaikkiaan kuusitoista työläisnaista, mutta niistä vain viisi kuuluu työläisnaisten liiton osastoon, ja jokainen jäsen ottaa toimintaan osaa tositarmolla. Meidän pieni osastomme on ottanut osaa piirijuhliin, hankkinut nuorisokurssirahastoon kuusikymmentä dollaria, ottanut osaa järjestämistyöhön, paikallinen toiminta on ollut kasvattavaa ohjelman harjoittelun ja keskustelujen muodossa.

Sault Ste. Marien uutisia

SACCO-VANZETTI-JUHLA

Sacco-Vanzetti-muistojuhlaa vietettiin täälläkin viime sunnuntai-iltana suomalaisen järjestön haalilla yhdessä ukrainalaisten kanssa. Mutta siitä huolimatta ei ollut varsin paljon yleisöä kokoontunut haalille. Ehkä oli vika siinä, ettei sanottua tilaisuutta ollut paljon ilmoitettu. Ohjelmaa oli myöskin hyvin vähän, että sekin loppui alkuunsa. Missä vika mahtoi olla?

KALLISTA AURINGONKYLPYÄ

Yksityisomaisuuden loukkausta tai mitä lienee ollut, kun pari suomalaista miestä oli auringonkylpyä ottamassa niin sanotulla Karhu Antin mäellä viime sunnuntaina, niin joku kai ilkeämielisyydessään ilmiantoi heidät sanotun tilan vahtimestarille, joka sitten heidät etsi käsiinsä ja niin vei poliisiasemalle, jossa saivat viettää yönsä. Maanantai-aamulla oli asia poliisioikeudessa, jossa heitä syytettiin ilveilystä josta heidät tuomittiin maksamaan sakkoa $32.25 kumpasenkin tai kolme kuukautta vankeutta. Miehet kuitenkin maksoivat rahalla, joten pääsivät vapaaksi. Tuntuu hyvin kummalliselta kun ei saa vapaasti ottaa aurinkoakaan, joka nyt kuitenkin antaa lämpöään ilmaiseksi niin köyhille kuin rikkaillekin. Niin ei se kuitenkaan tässäkään tapauksessa ollut, joten auringonkylpy tuli liian kalliiksi.

TULEVIA HUVEJA

No nyt sitten vihdoinkin on soolaisilla tilaisuus nähdä kauan odotettu näytelmä "Olenko minä tullut haaremiin", joka esitetään ensi lauantaina, syysk. 1 päivä. Hauskuudellaan sanottu näytelmä voittaa kaikki toiset huvinäytelmät, joten sitä ei tarvitse enempää puhvata, sen nimi puhuu itse puolestaan. Kappaleen esitys alkaa täsmälleen kello 9. Saapukaa täsmälleen. Sisäänpääsystä kuulette paikallisesti.

NAISTEN HOMMISTA

Seuraava naisjaoston kokous on 10 päivä syyskuuta klo 8 illalla. Toivotaan kaikkien entisten jäsenten saapuvan. Uudet jäsenet on tervetulleita. Nyt meillä on aika järjestää toimintamme talvikautta varten ja on se alettava uudella innolla.

Toveruudella — Kuiskari.

Ukkomiesten marssi

(Osa Aku Päiviön kirjottamasta runosta erästä suurempaa ukkomiesten järjestämää tilaisuutta varten. Tutulla nuotilla — "Ken kullan maasta kaivaa" — on tätä joku järeä ukkojen kööri laulaa jyryyttänyt. Jos missä sattuu halua ja hyvää tilaisuutta, niin, ukot, antakaa jyristä.)

Ken maljat pohjaan juonut
on Amor-jumalan
ja seuraukset tuntee
sen hurman humalan;
kenelle vuotaa yhäti
sydämen haavapalsami —
Se ompi ukkomiesten
armeija onnekas.

Ken ritarina aina
saa naista turvata,
edestä pienokaisten
tarmolla taistella;
ohjailla läpi karikon
kallista purtta kohtalon?—
Se ompi ukkomiesten
armeija tarmokas.

Ken yhteiskunnan kurjan
pönkkänä ponnistain,
sen taakkaa raskahinta
ja monta kantaa ain;
ken kantain kahta iestä
pään vielä pitää pystyssä
ja harteillansa nostaa
kumous-aaltoa?—

Se ompi ukkomiesten
armeija pelvoton,
karaistu otteluissa
vapauden taistohon;
sen lipputanko mahtava
on kourissamme lujassa,—
porteilla helvetinkin
sen ylös nostamme.

Näytimme orjan voimaa,
nyt käännymme jo päin
valheiden varustusta
ja linnaa riistäjäin;
ikeemme ikivarastot,
kahleiden salakammiot
sen muurin takapuolta
murramme päivähän.

Kas siellä, nuoret nähkää,
on kaiken pahan syy,
min vuoksi isät huokaa
ja äidit kyyneltyy;
se sinne teiltä onnen vie,
siks' ahdas, okainen on tie,
siks' hedelmää ei kanna
isäinne ponnistus . . .

Ja harteiltamme nousee
armeija taasen uus,
veressä meidän verta
ja sorron katkeruus;
se katsoo silmin avoimin
totuutta suurta kasvoihin
ja yli meidän olkain
ens' iskut huimasee.

Siis kohden uutta päivää
me käymme rynnistäin
yhdessä isät, äidit
ja nuoret uljain päin.
Kas kuinka suurta kangastaa,
se voiman, onnen uusi maa,
miss' elämä on täyttä
ja vapaa ihminen.

Vapauden lukijat

tekevät ostoksensa ainoastaan niistä liikkeistä mitkä Vapaudessa ilmottaa ja kehottavat naapureitaankin tekemään samoin. Siten menetellen tuemme omaa liikettämme sekä autamme sitä palvelemaan ilmottajia rahansa edestä.

Yhteistyöllä olemme liikkeemme rakentaneet ja vain sen avulla me voimme sitä edelleenkin kehittää. Siitä syystä älkäämme unhottako Vapauden ilmottajia.

Me North Branchin järjestyneet työläiset annamme täyden tunnustuksen

aluenumeroiden julkaisulle ja lausumme toivomuksen että niitä vastaisuudessa julaistaisiin kahdesti vuodessa. Vapauden tunnetuksi tekeminen on parhainta vallankumouksen työtä.

Kp. osaston North Branchin jäsenet.

C.T.N.L. North Branchin osaston jäsenet.

North Branchin Pioneeri osaston jäsenet.

Erinäisten työväenjärjestöjen osotteita

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN SIHTEERIN OSOTE

Kommunistipuolueelle lähetettävä kirjevaihto on osotettava allaolevalla osotteella: Mr. J. McDonald, Room 15, 163½ Church St., Toronto 2, Ont.

L. W. I. U. of CANADAN, Pohjois-Ontarion aluekomitea, Porcupine, Ont.

BOWIE'N s. s. osaston kokoukset pidetään 1:n ja 3:n sunnuntai kuussa. Kirjevaihto-osote on: Bowie, via Solsqua, B. C.

BEAVER LAKEN s. osaston kokoukset joka kuun ensi sunnuntai kello 1 päivällä osaston talolla. Osaston osote: Box 87, Worthington, Ont. — Voimisteluseura Jehun osote on sama.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN, laillistetun, sihteerin osote on: A. T. Hill, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN PIIRI No. 8:nnen (K.-Om) toimeenpanevan piirikomitean ja kp:n Sudburyn kaupunkijärjestön osotteet ovat: Box 754, Sudbury, Ont. — Kommunistipuolueen Sudburyn järjestön sihteerirahastonhoitaja, S. C. Neil, on tavattavissa Vapauden toimituksessa, Liberty-rakennuksessa, Lorne-kadulla.

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖLÄISTEN URHEILULIITTO. Liittotoimikunnan kotipaikka on Sudbury, Ont. Liiton sihteeri on P. Ruohonen, os. Box 261, Creighton Mine, Ont.

COBALTIN s. s. osaston osote on: Box 810 Cobalt, Ont.

CONMEEN S. j. osaston työkokoukset jokaisen kuun toinen sunnuntai; kirjeenvaihto-osote: A. Jenstilinen, Mokomon P.O., Ont.

S. J. COTEAU HILLIN osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 2 päivällä. Kirjevaihto-osote on: J. E. Koski, Dinsmore, P. O., Sask.

S. J. CREIGHTON osaston kokous on joka kuukauden 4:s sunnuntai kello 2 j.pp. P. O. Box 92.

S. J. COLEMANIN osaston kokoukset pidetään joka toinen ja viimeinen sunnuntai klo 1 j.p. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Osasto, Box 31, Coleman, Alta.

S. J. CONNAUGHT STA. ja METSÄMIESTEN UNIO-OSASTON osote: Box 35, Connaught Sta., Ont. Kokoukset pidetään joka kuukauden ensimäinen sunnuntai.

S. J. FINLANDIN osaston kokoukset pidetään joka ensimäinen sunnuntai kuussa, kello 11 päivällä. Osote: Finland, via Barwick, Ont.

S. J. FORT WILLIAMIN osaston työkokoukset ovat jokaisen kuun ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 8 illalla. Johtokunnan kokoukset edellisenä tiistaina, omalla huoneustolla 211 Robertson St., Fort William, Ont.

S. J. INTOLAN osaston työkokoukset pidetään joka kuun ensimäinen sunnuntai klo 2 j. pp. Osote: S. J. Osasto, Intola, Ont.

S. J. NORTH BRANCHIN osaston osote on: Senne Kannasto, Box 430, Port Arthur, Ont.

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN NUMMOLAN osaston työkokoukset pidetään kerran kuussa, viimeinen sunnuntai, kello 1 j.p.p. Osoite: Box 29, Shaunavon, Sask., Canada.

S. J. NIPIGON osaston työkokoukset pidetään joka kuun 2:n ja 4:n sunnuntai. Kirjevaihto-osote on: S. J. Osasto, J. Nevala, Box 51, Nipigon, Ont.

S. J. LAKE COTEAU osaston No. 41 kokoukset pidetään osaston haalilla joka kuun toinen sunnuntai kello 1 päivällä. Postiosote: Box 87, Dunblane, Sask.

S. J. LADYSMITHIN osaston kokoukset pidetään joka kuun neljäs sunnuntai, alkaen klo 7 illalla. Kirjeenvaihto-osote: Box 153, Ladysmith, B. C.

S. J. LONG LAKEN osaston kirjeenvaihto-osote: Victor Hänninen, Rhesult, via Sudbury, Ont. Kokoukset on jokainen 1:nen sunnuntai kuussa kello 2 i.p.

DUNBLANEN S. S. OSASTON osote on: Box 14, Dunblane, Sask.

LUMBER WORKERS INDUSTRIAL UNION OF CANADAN itäinen piiri. Kirjevaihto-osote on: Alf. Hautamäki, 223 Secord St., Port Arthur, Ont. Rahalähetykset on tehtävä ylläolevalla osotteella.

S. J. LARDER LAKEN osaston osote on: Urho Aalto, Box 16, Larder Lake, Ont.

S. J. LEVACKIN osaston No. 33 kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai. Sihteerin osote: Box 41, Levack, Ont.

S. J. NOLALUN osaston kokoukset on jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai kello 2 i.p. Kirjevaihto-osote: Frank Nurmi, Nolalu, P.A.D., Ont.

S. J. MONTREALIN OSASTON TYÖKOKOUKSET pidetään osaston huoneustolla, 239 St. Antoine St., jokaisen kuukauden ensimäisenä sunnuntaina, kello 3 iltapäivällä. Johtokunnan kokoukset samana päivänä, kello 2 iltapäivällä. Osaston kirjevaihto osoite: S. J. Montrealin osasto, 239 St. Antoine St., Montreal, Quebec.

S. J. KIRKLAND LAKEN osaston osote on: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

S. J. KENOGAMIN OSASTON kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai kello kaksi ip. Kirjeenvaihto-osote: V. Kangas, Box 180, Kenogami, Que.

L. W. I. U. of Canada Kenogamin osaston kokoukset pidetään joka kuukauden ensimäinen sunnuntai, kello 2 ip. osaston haalilla. Postiosote: Box 233, Kenogami, Quebec.

S. J. PORT ARTHURIN osaston kokoukset joka kuukauden 1:nen sunnuntai; johtokunnan kokoukset kuukauden viimeinen tiistai; näytelmäseuran kokoukset joka toinen keskiviikko; ohjelmajaosto kokoontuu joka toinen tiistai. Kaikkien kokousten aika on klo 8 illalla. Kirjeenvaihto-osote: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

S. J. POTTSVILLEN osasto No. 14, Porcupine, Ontario.

ROUYN, QUEBECIN, S. J. osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimäinen sunnuntai kello 2 ip. ja L. W. I. Union osaston kokous joka kuukauden toinen sunnuntai kello 1 ip. Postiosote: Box 91, Rouyn, Que.

S. J. ROSE GROVEN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai klo 2 ipp. Kirjeenvaihto-osote: Malja Hela, Rose Grove, P.O Ontario.

S. J. SAULT STE. MARIEN No. 5 työkokoukset pidetään joka toinen sunnuntai ja ohjelmakokoukset toisina, alkaen klo 8 i.p. Osote: 186 Thompson St., Sault Ste. Marie, Ont.

S. J. SOUTH PORCUPINEN osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden kolmantena sunnuntaina, kello 2 i.p. Osote: Box 523.

SOINTULAN OSASTO (Canadan Suomalaisen Järjestön Osasto 56) kokoontuu omalla Haalillaan joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina kello 1 päivällä. Osote: Sointula, B. C.

S. J. TIMMINSIN osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai. Osaston kirjevaihto-osote: S. J. Osasto, Box 1090, Timmins, Ont. Paikkakunnalla on edistymässä järjestäytyminen kaivanto- ja metsätyöläisten järjestöön.

S. J. TORONTON osaston työkokoukset pidetään Toronton Suomalaisen Seuran huoneustolla, 957 Broadview Ave., jokaisen kuukauden ensimäisenä ja kolmas sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Ohjelma- ja keskustelukokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja neljäs sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Osote: K. S. Osasto, 957 Broadview Ave.

S. J. WEBSTER'S CORNERIN osaston kokoukset pidetään ensimäinen sunnuntai kuussa. Kirjeenvaihto-osote: O. Salmi, Webster's Corner, B. C.

S. J. WANUPIN osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden 3:s sunnuntai klo 2 j.p.p. Postiosote: Quartz, Ont.

S. J. VANCOUVERIN OSASTON No. 55 kokous on jokaisen kuukauden toisena keskiviikkona kello 7.30 illalla Clinton Haalilla, 2605 Pender Street East.

AMERIKAN WORKERSPUOLUEEN Suomalaisen Toimiston, Suomalaisten Työväenyhdistysten Keskuksen ja Näyttämöliiton osotteet ovat: Finnish Federation, 1000 Belmont Ave., Chicago. Kaikki kirjeenvaihto ja rahalähetykset on tehtävä yllämainitulle osotteelle.

KOMMUNA TYÖN ASIOITA

Ilmotan M. K. Työn jäsenille, että seuraava joukko eri co-operativien ja yhteistalouksien jäseniä lähtee N. V. lokakuun 12 päivä. Virastollisten muutosten takia on tämä viimeinen joukko mitä tullaan lähettämään nykyisen järjestelyn vallitessa ja tämän vuoden aikana.

Joukkueissa matkustaminen edellyttää monia etuisuuksia, siksi erikoisesti kehottaisin jokaista järjestämään matkansa lokak. 12 päivä.

Samalla ilmotan, että M. V. K. Työhön on vielä tilaisuus jäseneksi rajoitetulla määrällä työläisiä, joiden pyrkimyksenä on siirtyä N.V. kollektiivisen talouden uhrautuvaisina ylösrakentajina eikä persoonaseikkailijoina.

Edellämainittujen syiden takia kehottaisin jäseneksi aikovia järjestämään matkansa lokakuun 12 päivä kelle se on suinkin mahdollista.

Talouteemme on tähän mennessä siirtynyt 135 henkeä, joten alkaa siellä Rääpyällä olla elämä aika vilkasta. Paikallinen maatalouskoulu oppilaineen lisäten toimintaa ja vilkkautta Rääpyän elämään.

John Hillberg,
15 W. 126th St., N.Y.C.

Me tarjoamme myytäväksi:

Purity jauhoja, sokeria, suolaa, braniä, shortsia, muhennettuja kauroja, syöttönisua, paloteltua maissia, hienonnettua maissijauhoa, täyttä maissia, kananruokaa, mäskiä, simpukan kuoria, öljykakkua, lihajauhetta, vasikansyötettä, uudelleen puhdistettuja lännen kauroja, siemen kauroja, ohraa, nisua, pellavan siemen syöttiä, heiniä ja olkia.

Edward Grain Company

66 Elm St. W. Sudbury, Ont.

DELONGCHAMP Cartage Co., Ltd.

Sudbury, Ont.

Olemme avanneet autokumien korjausliikkeen joten otamme nyt vastaan kaikenlaista autokumien ja sisäkumien korjausta.

Tyydyttäväisyys taataan.

Luokkatietoiset työläiset kannattavat etupäässä niitä liikkeitä, mitkä ilmottavat meidän omissa lehdissämme.

Juhlakonsertti alkaa sunnuntaina, 1 päivänä syyskuuta kello 8.30 illalla Suomalaisen Järjestön Fort Williamin osaston talolla

Näytelmäkilpailut alkaa Suomalaisen Järjestön Fort Williamin osaston talolla syysk. 2 p. klo 8,30. Luokkatervehdys - Juhlakomitea.

SYKSYN TULLEN

Päämaja TYÖROPESSEILLE

Kaikkia tunnettuja merkkejä
COLUMBUS
DOMINION MINER
HI-PRESS GOLD SEAL

Kun kolkko syksy on taas pian ovella, tulee meidän varustautua kylmää vastaanottamaan. Hyvät, lämpöset pukimet on ensimmäinen ehto. Meille on jo saapunut runsaasti syys- ja talvipukineita .. pukineita, joita emme voi myydä halvalla, mutta niin alhaisilla hinnoilla kun sen luokan tavara voidaan kaupitella.

Kuosikkaita Jalkineita Naisille

Naisten kenkiä käsittelemme miesten tavarain yhteydessä ja siksi voimme niitä myydä teille edulliseen hintaan. — Hyvä valikoima naisten sukkia ja alusvaatteita.

NELSON-KYRO LIMITED

282—284 BAY STREET **TULKAA TARKASTAMAAN!** **PORT ARTHUR, ONTARIO**

Kompastuu se hevonenkin neljältä jalalta,

samoin voi käydä jokaiselle autoilijalle oli kuinka huolellinen tahansa. Vaan elkää murehtiko, sillä on tiettyä että voitte sen korjuuttaa samanlaiseksi kuin ennenkin, jos viette

BOHM'S BODY REPAIRS

894 May Street, Port Arthur, Ont.

Metsämiehet Huomatkaa!

Meillä on nyt varastossamme uutta mallia Ruotsin "Pio"

leiman paperipuusahoja, jossa on 21 ulkonevaa hammasta ja pienet leikkuu hampaat.

Ruotsin viiloja.
Ruotsin kirveitä,
Ruotsin sahan asetusrautoja y.m.
Käykää katsomassa.

Port Arthur Hardware Limited

286 Bay Street Port Arthur, Ont.

UUSI SAUNA

McIntyre ja Court katujen kulmassa

Avoinna joka arkipäivä
2 ip.—12 yöllä.

Tulkaa kokeilemaan uutta saunaa.

KIVIPELTO ja RANTA.
Port Arthur, Ont.

Langoittakaa talonne sähkökeittiölle

A. E. BECK,

SÄHKÖURAKOITSIJA

— Välitän —

Sähkötarpeita ja Lamppuja

Port Arthurin Osuusruokala

Työläisten perustama, ylläpitämä ja kontrolleeraama liike. Vaivaisella vartilla saatte siellä kunnollisen aterian. Mitä suuremman kannatuksen annatte omalle liikkeellenne, sen paremmin ja sitä kunnollisemmin se silloin kykenee teille antamaan palvelustaan.

Kannatus omalle ruokalalle merkitsee oman toimintanne voimistamista.

VIGOR CO-OPERATIVE SOCIETY LIMITED
316 Bay Street — Port Arthur, Ont.

Algoma Bottling Works

valmistaa maukkaita ja puhtaita pehmeitä juomia. — Tilatkaa kori koetteeksi, toisen tilaatte jo kehottamatta.

— Puhelin 2400 N. —
146 Algoma St., — Port Arthur, Ont.

K. NÄRVÄSEN SAUNA

on entuudestaan tunnettu, että sieltä saa parhaat kylvyt.

AUKI JOKA ARKIPÄIVÄNÄ
KLO 2—12 YÖLLÄ.

218 Secord St. Port Arthur, Ont.

Korkein kurssi ja varma rahojen perille meno,

on mottomme. Laivapilettejä Suomeen ja Suomesta tänne parhaille linjoille. Monipuolinen varasto kirjoja myytävänä. Kp. lehtien tilauksia välitetään. VAPAUS jokaiselle suomalaiselle Port Arthurin alueella.

VAPAUS, PORT ARTHURIN HAARALIIKE,
316 Bay Street Port Arthur, Ontario

Parturiliikkeemme

olemme muuttanut uuteen paikkaan

BAY JA ALGOMA KATUJEN KULMASSA
295 BAY ST., PORT ARTHUR, ONT.

E. SUKSI ja WM. SUVANNE

Kellot korjataan

ja uusiakin hommataan tarvittaissa
A. TULKKI.

Samassa paikassa valmiita naisten pukuja saatavana. Tilauksella myöskin valmistetaan kaikenlaisia naisten ja miesten pukuja.

A. VIHONEN,
264½ BAY STREET, PORT ARTHUR, ONT.

Laittakaa ensin

KOTI

ja sitten vasta auto.

Tarvitessanne lautoja y.m. rakennustarpeita, puhutelkaa meidän suomalaista myyjää, Mr. Harjua.

Milton Francis Lumber Co.,

99 S. Cumberland St.,
PORT ARTHUR, Ont.

Puhelimet:
1901 tai 999 N.

Kesän jälestä tulee talvi

vanhaan tapaan.

Me välitämme kaikenlaatuisia kolia ja polttopuita kohtuhinnoilla. — Jättäkää meille tilaus.

P. WANSON

COAL & WOOD

Konttori 277 John St.
Jaardi 280 Queen St.,

PORT ARTHUR, ONT.
Phone 431 North

Filppulan Kahvila

Tarjoaa teille hyvän kahvin. Munia ja viiliä aina saatavana.

E. Filpppula
218 Bay St., Port Arthur, Ont.

ASIOIMISTON

olen avannut Port Arthurissa. Toimitan kaikenluontoisia asioita. Toimin tulkkina, suoritan käännöstyötä, hankin lainopillisia neuvoja ja valmistan maansiirto y.m. asiakirjoja.

Välitän kiinteimistöä. — Taloja vuokrataan. — Rahaa lainataan. Välitän henki-, palo-, automobiili- ja yhteenajo vakuutuksia. Postin kautta yleisön palvelus erikoisala.

RUDOLF E. HULKKO,
284 Bay Street. —— PORT ARTHUR, ONT. —— Phone N. 911.

Leikatkaa irti ja säilyttäkää osoite.

Port Arthurin piirin raatajat juhlimaan!

Vertailkaa

meidän tavaran arvoa ja alhaisia hintoja, niin te myös näette, että halvemmalla ette voi ostaa.

Metsämiesten Vaatteita

saapuu syksyksi uusia lähetyksiä joka päivä.— Meillä tulee olemaan erittäin monipuolinen varasto uutta tavaraa kohtuhinnoilla. Jos me emme voi tyydyttää teitä, niin sitä ei voi toisetkaan tehdä.

JOHN PALO,

290 BAY STREET PORT ARTHUR, ONT.

SUOMALAINEN APTEEKKI

KALEVA

Suomalaisia lääkkeitä

K. G. K. NYMAN

Bay ja Algoma Street
PORT ARTHUR, ONTARIO

Kp. piiri 6:nnen kansainväliset

Syysjuhlat

1:nen ja 2 :nen päivä syyskuuta
Port Arthurissa

n. s. Ukrainalaisten kentällä Inter Cityssä

Kentälle kokoonnutaan 1 p. syyskuuta klo 12 p.
Ohjelman suoritus alkaa klo 1.

OHJELMAA tulee olemaan useilla eri kielillä, kuten puheita, tilaisuutta varten Aku Päiviön kirjoittama juhlaruno, lausuja H. Vuori, kööri-laulua ukrainan ja suomen kielellä, soittoa y.m.
Kentällä suoritetaan myöskin runonlausuntokilpailut.

Illalla on

JUHLAKONSERTTI

FORT WILLIAMIN OSASTON TALOLLA

OHJELMA suomen- ja ukrainankielellä.
KONSERTTI ALKAA KELLO 8.30 ILLALLA
Pääsyliput ostettava jo etukäteen, ovella ei voida myydä. Lippujen hinta on 30 senttiä.

Syyskuun 2 p. kokoonnutaan kentälle klo 11 ap.
Ohjelman suoritus alkaa klo 12.30

OHJELMASSA: Tervehdyssanat suomenkielellä, runo ukrainankielellä, juhlapuhe englanninkielellä, puhe ukrainankielellä. Soittoa.

YLEISET URHEILUKILPAILUT

6-ottelu miehille, kaksi heittoa (kuula ja keihäs), kaksi hyppyä (pituus ja korkeus), kaksi juoksua (60 m. ja 400 metriä). Kuusiottelu on osastojen välinen. Kilpaillaan Vapauden lahjottamasta kiertopalkinnosta.— Kiertopalkinnosta lasketaan kunkin osaston kolmen parhaan kilpailijan tulokset yhteen. Myöskin jaetaan yksityisiä palkinnoita.
Kolmiottelu naisille: (Kuula, pituushyppy ja 60 m:n juoksu) suoritetaan jo sunnuntaina jos aika riittää.
Kolmiottelu pojille alle 16 vuotta, 100 m:n juoksu, kolmiloikka ja korkeushyppy.
Tytöille alle 15 v., 60 m:n juoksu, 2,000 metrin juoksu.
Loma-aikoina 2 p. pistetään kentällä tanssiksi tilaisuutta varten rakennetulla lavalla.
Ravintola kentällä parhaasta päästä kumpanakin päivänä.

Illalla on mahtavat lopettajaistanssit

PORT ARTHURIN OSASTON TALOLLA, 316 BAY STREET.
Pääsylippu 25 senttiä. Tanssit alkaa kello 8.30 illalla.
JUHLAMERKKIEN HINTA 25c.

Fort Williamin talolla illalla suoritetaan osastojen väliset näytelmäkilpailut. Liput tähän harvinaiseen tilaisuuteen maksavat etukäteen 35c, ovella 40c. Lippuja etukäteen myytävänä Tarmo ruokalassa, Vapauden konttorissa ja useilla yksilöillä. Postiosote on: A. Skarra 316 Bay St.
TERVETULOA JUHLIMAAN! **JUHLAKOMITEA.**

Syksy vuodenajasta on päällypalttojen aikakausi

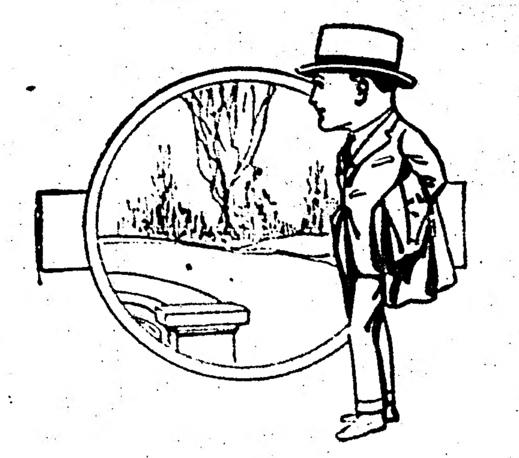

Näinä viileinä päivinä ja iltoina hyvä päällypalttotuntuu erittäin hyvältä. Antakaa meidän tarjota teille yksi meidän hienoista, hyvistä sopivista ja hyvin valmistetuista palttoista.
Myöskin uusi syyspuku.

ERKKILA & MILTON

MIESTEN VAATEKAUPPA
Cumberland ja Bay katujen kulmassa
Puhelin N. 462. Port Arthur, Ont.

JOHN PAUL TAXI

PHONE NORTH 2771

Päivällä sekä yöllä

Kohtuulliset hinnat. —— Port Arthur, Ontario.

H. Järvelän Palloruuma

suositellaan

279 Bay Street, Port Arthur, Ont.

BAY STREET MEAT & FISH MARKET

Suomalainen Lihakauppa

Ensiluokkaista tuoretta ja savustettua ja keitettyä lihaa ja kalaa.
Phone N. 2713. Huolellinen palvelus.
H. KANTOLA,
288 Bay Street Port Arthur, Ont.

Hyvä puku

on ehdottomasti hyvä ja sen saatte meiltä. Pitkäaikainen kokemus. Sopivaisuus ja halvat hinnat antaa meille tilaisuuden tyydyttää kannattajajoukkoamme.

W. Sahl & L. Kunnas

FIRST CLASS TAILOR
281 Bay St.
Port Arthur, Ontario.

PALOMÄEN SAUNASSA

saa hyvät löylyt jokaisena arkipäivänä. Kylpyjen välissä ja kuumina päivinä maistuvat hyvälle tunnustetut International Bottling Works'in pehmeät juomat.

276 BAY STREET PORT ARTHUR, ONT.

P. S. — Saunaan sisäänkäytävä on Machar Avenuelta.

PALLORUUMA

Kun astelette Bay streettiä, niin poiketkaa Mäen ja Kivistön palloruumaan. Pöydät ja kepit on hyvässä kunnossa.

TUPAKKAA JA PEHMEITÄ JUOMIA AINA SAATAVANA.

318 Bay Street — Port Arthur, Ont.

TWIN CITY BOTTLING WORKS

Fort William, Ontario.
Puhelin 2100 S.

Tarjoaa parhaat pehmeät juomat yleisölle.

V. Tuomi, omistaja

Aho's Service Garage

Suomalainen autojen korjaaja

Kun teidän autonne joutuu epäkuntoon, niin tuokaa se meille.
Työ taataan. Puhelin N. 457.

155 S. Algoma St., Port Arthur, Ont.

JOHN AARNIO

LIHAKAUPPA
319 Bay Street, Port Arthur, Ont.
—— PHONE 1724 N.

Tuoretta ja savustettua lihaa. Ruokatavaraa, hedelmiä, juurikasveja. — Kalaa, tuoretta ja suolasta, esim. sillit, silakat, anjoviskalat, suolakurkut, y.m. saatte päivän hinnoilla soittamalla

— Puhelin 1724 N. —

Mitkä on Teidän kulutusliikkeet? Ne on Työväen Osuusliikkeet.

Työväen osuusliikkeet on laajojen, työtä tekevän luokan omistamia liikkeitä. Työväen osuusliikkeet on perustettu käyttö- ja kulutustarpeiden ostoa ja jakoa varten, kannattajajoukkojen hyödyksi eikä yksilövoittoilua varten. Myös niin periaatteessa kun käytännössä toteuttaakseen työläisjoukkojen etuja ja pyrkimyksiä.
Työväen osuusliikkeiden päämääränä on: ostaa käyttö- ja kulutustarpeet mahdollisimman edullisesti, tavaran hyvyyteen, hintaan ja laatuun katsoen sekä jakaa kuluttajille mahdollisimman pienellä välitysprosentilla. Myös liikevaihdosta johtuva ylijäämä eli voittoprosentti jaetaan kuluttajille.
Oivaltakaa osuusliike omaksi liikkeeksenne.

Oletteko osuusliikkeen kannattaja ja miksi ette olisi?

INTERNATIONAL CO.-OP. TRADING CO., LIMITED

176 SOUTH ALGOMA STREET	PHONE N. 305	PORT ARTHUR, ONTARIO
513 SIMPSON STREET	PHONE S. 1326	FORT WILLIAM, ONTARIO
LEIPOMO 605 SIMPSON ST.	PHONE S. 3788	FORT WILLIAM, ONTARIO

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suletuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAVANA New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltoina. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

EAGLE CAFE, 118 ELM ST. W., puhelin 711, Box 1052, Sudbury, Ont. Suositellaan ruuan ja asuntoa tarvitsevain huomioon. J. Mäkynen. (KL

PORT ARTHUR, ONT.

AARNION LIHAKAUPPA 817 BAY Street. Saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. — Puhelin 1724 N. — J. Aarnio.

KELLOSEPPÄ. KAIKKEA KELLO- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur, Ont.

ENSILUOKAN PARTURILIIKE. Käykää tutustumassa. J. Lake (omistaja, 276 Bay St. (K)

HALKOSAHURI KUSTI KOSKI, 91 Ontario St. Puhelin 1873N., Port Arthur, Ont. (K

HIERONTAA JA SAIRASVOIMISTELUA. Mandi Silander, 77 Ontario St., Port Arthur, Ont. (K)

PUUN SAHURI J. P. HANNULA, 146 Empire Ave. Puhelin 1874.

FORT WILLIAM, ONT

FORT WILLIAM STEAM BBATH 208 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 1—12 yöllä.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OSTAJILLE ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 631 Simpson Street. Puhelin 1185 S.

TORONTO, ONT.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAVANA 12 Widmer St., Toronto, Ont. Tilda Kulju. (190)

MONTREAL, QUE.

M. SOININ PARTURILIIKE, 963 St. Antoine St., Montreal, Que.

MRS. KIVIKOSKI, OMPELULIIKE, suositellaan. 919 Inspector, Montreal, Que.

KIRKLAND L., ONT.

PALLOHAALI, PEHMEITÄ JUOMIA, tupakkaa ja huoneita saatavana. Viljam Heino, Kirkland Lake, Ont. (K

TIMMINS, ONT.

PARTURILIIKE SIJAITSEE 43—4th Ave. Myöskin huoneita saatavana samassa paikassa. Jalmar Korri, Timmins, Ont. (K)

WINNIPEG, MAN.

UUSI MATKAILIJA KOTI, W. Kokkola, 367 Elgin Ave., Winnipeg, Man. (188)

Halutaan tietää

Haluaisin saada tietooni missä nykyisin vaeltaa tuttavani Väinö Ylimäenpää, kotoisin Kuortaneelta, Vaasan läänistä. Oleppa hyvä ja heitä kirjeellä.

John Mäenpää.

Box 87, Creighton Mine, Ont. (186)

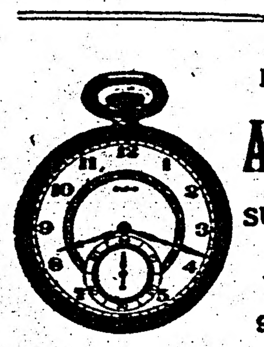

KELLOSEPPÄ

A. Heiskanen

SUDBURY, ONT.

—Box 1873—

9 Durham St.

Työn Päivän Iltamat ja Tanssit

SUNNUNTAINA 2 P. SYYSKUUTA ON NORTH BRANCHIN OSASTON HAALILLA

ILTAMAT JA TANSSIT

Vapaa sisäänpääsy kaikille.

Ohjelma hyvä ja ravintola samoin. Tanssirusetti maksaa 10c ja sen pitää ostaa jokaisen joka tanssii, olkoon lapsi tai vanhus. Terveetuloa työnpäivän juhliin, ne on ehkä viimeiset tänä vuonna North Branchissa.

S. J. OSASTO.

KESKI-ONTARION UUTISIA

Sudbury

VIELÄKIN KISALAISILLE

Tänään kello 7 illalla on siis urheilukentällä karsinnat ensi sunnuntain viestejä varten, joten jokaisen olisi saavuttava täsmällisesti paikalle. Ensi sunnuntain kilpailuista tulee ehdottomasti muodostumaan erittäin kireät, joten kaikkien olisi niihin valmistauduttava tarmolla. Siis kaikki paikalle illalla kentällä.

SAI KOLME KUUKAUTTA VANKEUTTA VARKAUDESTA

Roger Guimot-niminen ranskalainen tuomittiin eilen poliisioikeudessa kolmen kuukauden vankeusrangaistukseen varkaudesta. Guimot oli työskennellyt C. P. R. ratatöissä ja poistuessaan työmaalta ottanut kokilta 80 dollarin arvoisen kellon.

Oikeuden edessä oli niinikään 6 nuorukaista, kaikki ranskalaisia, 16—20 ikäisiä, syytettynä kyydin varastamisesta C. P. rautatiellä. Pojat tuomittiin 30 päivän vankeusrangaistukseen kukin. — He ovat nykyisin vallitsevan "hyvinvoinnin" kukkasia.

PALVELIJATTARIEN ILTAMAT

Eilen illalla vietetyissä hiljattain perustetun Sudburyn palvelijattarien yhdistyksen ensimäisissä iltamissa oli saapuvilla yleisöä huomattavasti, käsittäen etupäässä palvelijattaria ja nuorta miesväkeä.

Kun Annikki Peltonen oli tervehtänyt yleisöä, Kyllikki Kratz laulanut, Annikki Peltonen lausunut runon, Lempi Johnson laulanut ja esitetty näytelmä "Tätiväkeä, ryhtyi toveritar Hilda Tuori eli "Hilda täti" puhumaan lyhyeksi — ikävä kyllä, liian lyhyeksi — aikaa.

Puheensa alussa hän kuvasi miten ahtaissa ja vaikeissa oloissa Helsingin palvelijattaret ja työläisnaiset noin neljännes vuosisataa takaperin ryhtyivät järjestymään ja yhteistoimintaan. Kuvatessaan palvelijattarien olosuhteita, totesi hän palvelijattarien, yhdessä metsätyöläisten kanssa, olevan niitä palkkatyöläisiä, jotka ovat huonoimmin palkatut ja kohdellut. Ehkä juuri siitä syystä tälläkin paikkakunnalla he pyrkivät ensinnä järjestymään. Puhujan esityksen henkenä oli kehottaa palvelijattaria ensikädessä järjestymään ja toiseksi sen kautta pyrkimään valistamaan itseään.

Lopuksi mainitsi hän siitä, mitenkä palvelijattaret ovat vielä siinä asemassa, että he pyrkivät avioliiton kautta hiukan parempaan asemaan, mutta useimmiten siinä epäonnistuvat, joutuen huonosti onnistuneen valinnan johdosta entistään kurjempaan ja epämiellyttävämpään asemaan. Tämäkin seikka on jossain määrin autettavissa siten, että naiset valistavat itseään, joka taasen parhaiten käy yhteistoiminnan kautta.

Kaikki palvelijattaret jäseniksi yhdistykseen ja tarmokkaaseen valistustyöhön!

Worthington

HIUKAN VASTINETTA

Kylässämme on lainattu suuri huomio siihen "taantumukselliseen" poortitalon pitäjään mistä Vapauden n:o 182 puhuttiin. Asialle voin antaa valaistusta, että olen ollut työväenlehtien tilaaja useampia vuosia, vaikka joskus onkin sattunut pieni välipää tilausuudistuksessa tapahtumaan. Tuo on useammin tapahtunut siten, ettei asiamiehet ole käyneet tilausta uudistamassa. Parhaana todisteena siihen on juuri tuo mainittu kirjoitus, missä puhutte meidän miehistä, ettei tule lehtiä. Minkäverran olette tehnyt työtä sen eteen? Minä olen lehden tilannut ainoastaan omia käsitteitäni palvelemaan. Miksi sitten pyritte sotkemaan minua miesten lehtikysymykseen? Käsittääkseni on jokaisen velvollisuus hankkia lehti itselleen, enkä suinkaan minä ole velvollinen huolehtimaan toisten lehtitarpeista.

Mitä taantumukseen tulee, niin sitä on yhdessä yhdellä toisessa toisella muotoa havaittavissa.

Parhain muoto on, että pyrimme edistystä ja kehitystä viemään eteenkäsin ilman toisiamme sormittamatta.

A. L. K.

CHICAGO, Ill. — Lauantaina Chicagon "olympialaisissa" oli vain 500 henkeä, joista 80 urheilijaa ja niistä 30 oli suomalaisia.

Sunnuntaina oli kentällä ainoastaan sata ihmistä. Kilpailuihin osallistui 70 urheilijaa. "Nappipeliksi" näyttävät hajottajien puuhailut muodostuvan.

Työläisten olympialaiset New Yorkissa

(Jatkoa 1:lle sivulle)

lueelta kuin Wisconsinista Atlannin rannikolle.

Laajemman selostuksen kilpailuaineista tullessa heti seuraaviin lehtiin, mainitsemme eri kilpailulajeista vain

ensi palkintojen saajat.

400 metrin jouksun voitti Uuno Asikainen, Gardner, Mass., tuiman ottelun jälkeen. T. Erkkilä ollen puoli rinnanleveyttä jäljessä. Asikaisen aika 54.9 sek. Juoksuennätyksiä heti alusta lähtien huonosi sateen pehmittämä rata.

Seiväshypypn voitti P. Venhe, Waukegan, tulos 3.18 metriä.

Painonheiton (36 lbs.) voitti N. Sjoman, Jamaica, N. Y., tulos 12.01 m.

Alle 18 vuotiaiden poikaisten kuulantyönnin voitti O. Koski, Worcester, Mass., tulos 14.93.

Miesten kolmiloikan voitti P. Ahola, Jamaica, N. Y., tulos 13.18.

Naisten korkeushypyn voitti Seger, Brooklyn., tulos 131.

Naisten viestin jouksun (4x400) voitti navakan ottelun jälkeen Worcesterin Sisun juokkue, tulos 59 sek. Tuskin aikaeroa voitiin tehdä toiseksi tulleen Brooklynin joukkueen kanssa. Chicagon piirin joukkue tuli kolmanneksi. Ottelu oli yksi hienoimpia.

Keihäänheiton voitti L. Ahola, New York, tulos 50.6 m. Paavo Soini, Brooklyn, tuli toiseksi.

Diskonheiton voitti L. Ahola, New York, tulos 36.67 m.

Miesten kolmiloikan voitti P. Ahola, New York, tulos 13.18 m.

Miesten korkeushypyn voitti tekniikkamies P. Ahola, Jamaica, N. Y., tuloksella 173 cm.

Alle 18 v. poikain 60 m. juoksun voitti S. Nikunen, Brooklyn, aika 7.6 sek.

100 metrin juoksun (miehille) voitti tummaihoinen A. Kirton, Bronx, N. Y., tulos 11.7; Waukeganin A. Jokinen heti kannoilla.

Miesten kuulantyönnin (16 lbs.) voitti K. Kilpi, Portchester, tulos 12.04 m.

110 m. aidoissa Jamaican P. Ahola jälleen kunnostautui, voittaen niukasti, mutta varmasti. Tulos 16.8, joka on rataan nähden mainio.

Norwoodin E. Heikkilä teki hyvää työtä 1,500 metrillä. Tulos 4.27,7. Komea kilpailu. R. Asikainen, Gardnerista, tuli toiseksi.

Poikain alle 18 v. korkeushypyn voitti O. Holtti, Brooklynista, tulos 153 cm.

Myrskyisän melun vallitessa tummaihoinen A. Kirton, Bronx, voitti myös 200 metrin juoksun; Waukeganin A. Jokinen antoi Kirtonille aivan riittävästi työtä;. Kirtonin tulos 24.4.

Naisten 100 metrin voitto meni Milwaukeen, Wis., Varma Hedstromin ansiosta. Mary Koski, Waukegan, Ill. tuli toiseksi. Aikaeroa ei voitu tehdä.

3,000 metrin kävelyn ylivoimaisesti P. Järvi, Norwood, tulos 16.9 sek.

5,000 metrin juoksu oli mainio. Mainiot juoksijat W. Neva, Canada, ja Liuska, Bessemer, Pa. ottivat Norwoodin Heikkilästä irti kaiken mitä hänessä oli otettavaa. Heikkilä voitti hyvällä sisulla, tuloksella 16 m. 49 sek., joka sateen pehmittämään rataan nähden on hyvä.

4x400 viestinjouksu nostatti melun katsomossa. Brooklynin Kisatoverit ja Waukeganin olympialaisissa voittanut Innon joukkue tarjosivat jännittävän näkemyksen. Kisatoverit voitti kämmenenleveydellä. Tulos 46.9 sek.

10,000 metrin juoksu muodostui kisojen loistonumeroksi

vaikka permeä rata hidastikin aikoja. Bessemerin Liuska ja canadalainen Neva osoittautuivat yilättävän hyväksi pitkällä matkalla. "Kielinen maailma" lyötiin hämmästyksellä loistavilla loppukierroksilla. Liuska voitti. Neva tuli toiseksi. Viljo Virtanen, New York, oli kolmas, Kukkonen, Vesa, N. Y. neljäs. Liuskan aika 35 m. 36 sek.

Canadalainen Neva osallistuu Gardnerin Holmes parkissa pidättäviin urheilukilpailuihin, syysjuhlien yhteydessä, ensi sunnuntaina. Samoin toiset saapuneet canadalaiset. Jännittävä ottelu Nevan ja Heikkilän välillä odotettavissa.

Uimakilpailuissa hyviä tuloksia

Lauantai-illan uimakilpailuissa, Coney Islandissa, todettiin, että meillä on myöskin mainioita uimareita. Tuloksista mainittakoon:

Alle 18 v. poikain vapaauinnin voitti A. Haapanen, Vesa, N. Y., ajalla 38.3 sek. H. Nordquist, Kisatoverit, Brooklyn, tuli toiseksi.

Naisten 60 metrin vapaauinnin voitti Mirjam Männistö, Kisatoverit, Brooklyn.

Miesten 100 jardin vapaauinnin voitti E. Djerd, Kisatoverit, Brooklyn, aika 59.8 sek. A. Haapanen, Vesa, N. Y. tuli toiseksi.

3x100 viestinuinnin voitti Bronx Workers Club W. S. and B. Club, ajalla 4 min. 16 sek. Brooklynin Kisatoverit tuli toiseksi.

Hypyissä voitti K. Lindstrom, Brooklynin Kisatoverit. Toiseksi tuli V. Lindstrom samasta seurasta.

Muistakin tilaisuuksista kisojen yhteydessä tulee selostus ensi tilassa.

Jack S.

TILAUKSIA TYÖVÄENLEHDILLE

— VÄLITTÄÄ —

VAPAUDEN KONTTORI

Asiamiestemme ei tarvitse olla asiamiehiä kaikille erikielisille työväen lehdille, vaan voivat meidän asiamiesvaltuuksillamme ottaa tilauksia kaikille allaoleville työväen lehdille ja lähettää konttoriimme maksun seuratessa mukana.

Välitämme tilauksia seuraaville työväenlehdille:

THE WORKER, viikkolehti, Toronto, Ont., vk. $2.00, ½ v. $1.00
THE YOUNG WORKER, Toronto, Ont., vuosikerta 50
THE YOUNG COMRADE, Toronto, Ont., vk. .... .25
DAILY WORKER, Työväenpuolueen päivälehti. Tilaushinta vuosikerta ....$6.00, ½ vuosik. $3.50, 3 kk. 2.00
YOUNG WORKER, Nuorten Työl. Liiton 2 kertaa kuussa Chicagossa ilmestyvä julkaisu, vuosikerta 1.00
THE YOUNG COMRADE, Työväenpuolueen lastenlehti, Chicagossa. Tilaushinta vuosikerralta .... .50
THE CANADIAN LABOR MONTHLY, kuukausijulkaisu, Toronto, Ont., ... 25 s. kpl., 1 vk. 2.50
LABOR DEFENDER, kuukausijulkaisu 1.00
INTERN. PRESS CORRESPONDENCE, 1 vk. $6.00, ½ vk. 3.50
POHJAN VOIMA, Oulu, päivälehti; vuosik. $10.00, ½ vk. 6.00
TYÖN ÄÄNI, Vaasa, 3 kertaa viikossa; vuosik. $6.00, ½ v. 3.50
SAVON TYÖ, Kuopio, 3 kert. viikossa; vuosik. $6.00, ½ v. 3.50
TIEDONANTAJA, Helsinki, päivälehti, vuosik. $10.00; ½ v. 6.00
LIEKKI, Helsinki, viikkolehti, ...vuosik. $3.00; ½ v. 1.75
TYÖVÄEN LEHTI, Tampere, 3 k. viikossa, 1 vk. $6.00; ½ v. $3.50
UUS ILM, virolainen työväenpuolueen lehti, ilmestyy New Yorkissa. Tilaushinta vuosikerralta 6.00
NY TID, Työväenpuolueen ruotsalainen lehti, ilmestyy Chisagossa. Tilaushinta vuosikerralta 2.50
TYÖVÄEN URHEILULEHTI, Helsinki. Tilaushinnat vuosik. $2.00, puoli vuotta 1.25
NORRSKENSFLAMMAN, ruotsalainen lehti, Lulea, Ruotsi, vk. $12.00, puoli vuotta 6.00
ITÄ JA LÄNSI, 2 kertaa kuukaudessa ilmestyvä kuvalehti Helsinki. Tilaushinta ....vk. $4.00, ½ v. $2.00
TUISKU, Suomen vasemmistolaisten pilalehti, ilmestyy kerta kuussa 16-sivuisena. Tilaushinta vuosik. $2.50, ½ v. 1.50
KOMMUNISTI, Leningrad ....vuosik. $4.00, ½ vk. 2.00
TYÖLÄISNAISTEN URHEILULEHTI, Helsinki. Kerta kuussa. Vuosikerran hinta $1.75, puolivuosikertaa 1.00
NAISTYÖLÄINEN, Helsinki. Kerta kuussa. 1 vuosik. 1.75
NOUSEVA VOIMA, Työv. urheilupoikain lehti, Helsinki, 1 vk. 1.25
TYÖVÄEN NÄYTTÄMÖTAIDE, Tampere, 1 vk. 2.00
PUNAINEN KARJALA, Petrozovodsk, Russia; 3 kertaa viikossa; vuosikerran hinta $9.00, puolivuosik. 4.50
VAPAUS, Leningrad, 3 kertaa viikossa 1 vk. $6.00 ½ vk. 3.75
REVONTULET, Oulu vuosik. 3.00
PUNALIPPU, Helsinki, vuosik. 2.00
TYÖMIES, päivälehti, Superior, Wis., 1 vk. $6.00, ½ vk. 3.25
TOVERI, päivälehti, Astoria, Ore., ... 1 vk. $6.00, ½ v. 3.25
ETEENPÄIN, päivälehti, Worcester, Mass., 1 vk. $7.00 puoli vuosikertaa 3.75
PUNIKKI, pilalehti, Superior, Wis., 1 vk. $1.75, ½ vk. 1.05
TOVERITAR, naistenlehti, Astoria, Ore., 1 vk. $2.00, ½ v. 1.15
METSÄTYÖLÄINEN, kuukausijulkaisu, Port Arthur, Ont. yksityisnumerot 15 senttiä, ½ vk. 75c., 1 vk. 1.50
"COMMUNIST INTERNATIONAL", Kominternin englanninkielinen virallinen lehti, ilmestyy kuukausittain, vk. $2.50 puoli vuosikertaa 1.25
TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISNAISTEN LEHTI, kerran kuukaudessa, 1 vuosik. 2.00

Ylläolevista lehdistä myönnetään asiamiehille palkkiota vissin taksan mukaan.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Kaivosmiehet

ovat vaarassa joka hetki laskettuaan kaivosaukosta alas ikuiseen yöhön.

Mutta siinä ei ole kysymyksessä vaara, jos tekee ostoksensa Karl Lehdon kaupoissa. Tavarat on huolella ja tarkkuudella valittu, sillä 12 vuoden kokemus on antanut meille varmuutta ja olemme tulleet näkemään että kovakouraiset miehet ovat meille antaneet ymmärtää mitä he haluavat ja mitä ei.

Heitä ei enää tyydytä vanhat menettelytavat, että jossakin pimeässä nurkassa myydään heille ala-arvoista tavaraa ja kymmenen vuotta sitten mallista pois jäänyttä. He tietävät malliuutuudet yhtähyvin kuin Wall-kadun osakehuijarit eli Europan aristokraatit. Meillä on samalla kertaa uutuudet kuin New Yorkissa, Lontoossa eli Pariisissa.

Työtavaran ostossa me olemme myös yhtä huolelliset, sillä ne käyvät yhtä ankaran arvostelun läpi joutuessaan kuluttajalle.

Meiltä siis saatte vääjäämättömästi oikean tavaran ja oikealla hinnalla ja halvemmalla.

Karl Lehto

Kaksi Kauppaa — SUDBURY, ONTARIO — Durham Street, Elm Street

— JOKAINEN TULEE PITÄMÄÄN TÄSTÄ KUVASTA —

Tänään
2.30—7.15—9.15
Iltapäivä hinnat: 10c—25c
Illalla 25c—50c

Regent

SUDBURYN PARAS TEATTERI

Huomenna
Iltapäivällä 2.30—10c—25c
Illalla 7.30—9.15
25c—50c.

Vietteleva! Houkutteleva! Kiusallinen! Erinomainen!
Kaikki nämä yhteen laitettuna tarkoittaa

GRETA GARBO

Pohjoisen loistava tähti on täällä uudelleen, vielä kiihkoisampi ja romantillisempi kuin kuvassa "Flesh and the Devil". Te tulette pitämään tästä kuvasta

"THE DIVINE WOMAN"

Mielenkiintoinen tarina eräästä pesijättärestä, joka pääsi suureen maineeseen.

TORST. PERJ. LAUANT. — 2 SUURTA NÄYTÖSTÄ

VAUDEVILLE

2 SUURTA NÄYTÖSTÄ — TORST. PERJ. LAUANT.

Parhain mitä Sudburyssa on koskaan nähty.

STONE BROS
Erikois Tanssissa
"TALKING FEET"
Ne ovat mainioita

WHO, YOU AND ME
(Kolmikko)
Laulua, Soittoa ja Tanssia
Ennen ollut Hollywoodissa

TÄYDELLINEN KUVIEN VAIHTO PERJANTAINA JA LAUANTAINA

Tulossa "THE SHOW DOWN"
Hirvittävä tarina Chicagon alamaailmasta.

KANNATTAKAA REGENT TEATTERIA — AINA HYVIÄ NÄYTÖKSIÄ

Kaksi tiskaria halutaan

Creighton Minen suomalaiselle poikatalolle. Palkka kolmekymmentä dollaria kuussa sekä vapaa asunto ja ruoka. Hakuaika päättyy syysk. 5 p:nä. Palvelukseen on astuttava kutsun saatua.

Creighton Mine, Ont. Box 91.

(186) Johtokunta.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Hieroja N. Leppä

Tavattavissa Alex Koskelan saunalla

75 Rea Street,

Box 1803, Timmins, Ont.

Huom.! Erikoistilauksella kotiin.

Suomalainen nainen haluaa tiskariksi

Ontarion kämpille tai keittäjäksi pienelle kämpälle. Paikkaa haluava.

1387 St. Antoine St., Montreal Que. (186)

Huoneita vuokrattavana

mieluummin pienelle perheelle. John Pelander, 184 Pape Ave., Toronto 8, Ont. (186)

Lisää Voimaa Hermostoon ja Jalompiin Elimiin

Yli 35 vuotta Nuga-Tone on rakentanut terveyttä, lisännyt voimaa ja vahvistanut jalompia elimiä yli miljoonalle ihmiselle. Tämä ihmeellinen ruumiin rakentaja voimistaa heikkoja, uloskuluneita hermoja. Antaa teille lisää punasta, tervettä verta joka puhdistaa vatsanne, munuaisenne, maksanne, vesirakkonne, suolistonne ja muut herkemmät elimet. Nuga-Tone rakentaa terveyttä, lisää lihaa laihoihin, uloskuluneisiin ihmisiin, lisää ruokahalua, antaa ruuansulatusta, ja antaa rauhallista virkistävää unta. Nauttikaa sitä joitakin päiviä, ja jos ei sitä näytä olevan apua, palauttakaa loppu sinne mistä olette sen ostaneet niin saatte rahanne takaisin. Myytävänä kaikissa rohdoskaupoissa. Olkaa varmoja että saatte Nuga-Tonea. Sijaissineet ovat arvottomia.